ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑΣ

«Η Βενετοκρατία στον Ελλαδικό χώρο και μεταγραφή συμβολαιογραφικών πράξεων του Τζιοβάνι Κρούσο »

ΜΠΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΟΣ

ΑΜ: Β2014053

ΕΠΟΠΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΈΣ : ΔΡΑΚΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, ΚΑΒΒΑΔΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ, ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Κέρκυρα 2020

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Περίληψη…….3
- Εισαγωγή…….5
- Η Γαλλινοτάτη ενετική δημοκρατία……..8
- Ο Δόγης……11
- Βενετική Γερουσία……13
- Η Βενετοκρατία στον Ελλαδικό χώρο……15
- Το Βασίλειο της Κρήτης……16
- Η Ενετοκρατία στα Επτάνησα……24
- Ο ρόλος του συμβολαιογράφου και τα παραγόμενα έγγραφα ως πηγές…….33
- Μεταγραφές συμβολαιογραφικών πράξεων……39
- Ευρετήριο……...70
- Βιβλιογραφία……..77

Περίληψη

Η παρούσα μελέτη και εργασία έχει ως κεντρικό άξονα τα νοταριακά. Τα νοταριακά είναι δικαιοπρακτικά έγγραφα , αντίστοιχα με τα σημερινά συμβολαιογραφικά. Είναι τεκμήρια τα οποία σώζονται από την εποχή του Μεσαίωνα , και εκτός από το νομικό τους περιεχόμενο, μας δίνουν πληροφορίες και για την καθημερινή ζωή των ανθρώπων . Τα έγγραφα της εργασίας αφορούν πράξεις του συμβολαιογράφου Τζιοβάνι Κρούσο, νοταρίου στην Ενετοκρατούμενη Κρήτη. Οι συγκεκριμένες πράξεις χρονολογούνται από 1615μ.Χ. Πρωταρχικός στόχος της μελέτης είναι η μεταγραφή, δηλαδή η μεταφορά του συστήματος γραφής των πράξεων χωρίς όμως την αλλοίωση του περιεχόμενου και της ορθογραφίας ,έτσι το τεκμήριο παρουσιάζεται πιο ελκυστικό και ευανάγνωστο στον απλό χρήστη που δεν έχει εξοικειωθεί με τέτοιου είδους τεκμήρια . Επιπλέον θα ασχοληθούμε με την εγκαθίδρυση της Ενετοκρατίας στον Ελλαδικό χώρο και συγκεκριμένα την Κρήτη και τα Επτάνησα , γεγονός εξέχουσας ιστορικής αλλά και πολιτισμικής σημασίας που κάνει την παρουσία του ευαίσθητη έως και τις μέρες μας. Στην συνεχεία αντικείμενο μελέτης θα γίνει και η ιστορική σημασία και ανάλυση των νοταριακών ως ιστορικές πήγες και μονάδες πληροφορίας.

Summary

The present study and work focuses on notaries. Notaries are legal documents, corresponding to today's notaries. They are items that have survived from the Middle Ages, and in addition to their legal content, they also give us information about the daily life of people. The working documents concern the deeds of the notary Giovanni Cruzo, a notary in Venetian-occupied Crete. The specific acts date from 1615 AD. The primary goal of the study is the transcription, the transfer of the writing system of the acts without altering the content and the spelling, so the presumption is more attractive and legible to the ordinary user who is not familiar with such presumptions. In addition, we will deal with the establishment of Venetian rule in Greece and specifically Crete and the Ionian Islands, a fact of outstanding historical and cultural importance that makes its presence sensitive to this day. Subsequently, the historical significance and analysis of notaries as historical sources and units of information will be the subject of study.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι νοταριακές πράξεις, εκτός από τη συμβολή τους στην γνώση της κρητικής και επτανησιακής ιστορίας και κοινωνίας κατά την περίοδο της βενετοκρατίας είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την ακριβέστερη γνώση της τοπικής διαλέκτου αφού μέσω αυτών μπορούμε τη δομή αλλά και την οργάνωση της γραφειοκρατικής γλώσσας. Ένα πάντρεμα της γλώσσας , των ιδιωμάτων αλλά και της παράδοσης. Ο νοτάριος την περίοδο της Ενετοκρατίας εκπροσωπεί το δίκαιο. Είναι υποχρέωση του η ενημέρωση των συμβαλλόμενων σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, τις κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης όσων έχουν συμφωνηθεί. Τα νοταριακά ως φορέας πληροφορίας σώζονται ως την εποχή μας χάρη στο σπουδαίο έργο των φορέων διατήρησης αρχειακού υλικού τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Βενετιά. Έτσι μπορούμε στην σημερινή εποχή να κάνουμε μια αναδρομή στο παρελθόν μέσω αυτών των τεκμηρίων. Μας παρουσιάζονται στοιχεία για τον τρόπο ζωής των ανθρώπων εκείνης της εποχής. Είναι ένας πολυσήμαντος δίαυλος γνώσης αφού μας παρουσιάζει πληροφορίες για τον τρόπο διεξαγωγής του γάμου και της προίκας, τις καθημερινές αγοραπωλησίες, τον θάνατο αλλά και τον πολιτισμό του τόπου αφού φανερώνονται γλωσσικά ιδιώματα , τα ήθη και τα έθιμα αλλά και ο τρόπος ζωής των ανθρώπων. Οι πράξεις που θα μας απασχολήσουν αναφέρονται σε γάμους , κληρονομιές, αγορές αγροτεμαχίων , νομικών θεμάτων εκείνης της εποχής .

Το νοταριακό αρχείο είναι πλουσιότατο σε πληροφορίες, αλλά και σε βάθος χρόνου αφού καλύπτει το διάστημα από τον 14ο αιώνα μέχρι το τέλος του 17ου. Το νησί της Κέρκυρας διαθέτει ένα εκπληκτικό αρχείο, σε αντίθεση με την Ζάκυνθο και την Κεφαλονιά οπού τα αρχεία καταστράφηκαν στη σεισμοπυρκαγιά του ’53. Οι Βενετοί όταν άφησαν τις περιοχές όπου κυριάρχησαν, φρόντισαν να πάρουν μαζί τους όλα τα αρχεία τους. Η οργάνωση και διαφύλαξη των αρχείων τους ,τους έδωσε το προσωνύμιο των πιο φανατικών γραφειοκρατών της Ευρώπης. Κατέγραφαν τα πάντα και έτρεφαν ιδιαίτερο σεβασμό στα έγγραφα .Οι βένετοι όταν άφησαν τον Ελλαδικό

χώρο φρόντισαν να πάρουν πίσω τα αρχεία τους στην πατρίδα. Δυστυχώς δεν σώθηκε όλο το κρητικό αρχείο , διότι τα Χανιά έπεσαν στους Τούρκους νωρίτερα από τον Χάνδακα ,το σημερινό Ηράκλειο, αυτό είχε ως αποτέλεσμα ένα σημαντικό τμήμα των αρχείων της περιοχής των χανιών να καταστραφεί.

Ημερομηνία ορόσημο για την εδραίωση των βένετων στον ελλαδικό χώρο ήταν η Άλωση της Πόλης το 1204 και η διαίρεση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας από τους Σταυροφόρους. Ακολούθησε το γεγονός της κατάκτησης των περιοχών της Κρήτης το 1205 και την σταδιακή κατάκτηση την Ιονίων νήσων. Έτσι ο τρόπος λειτουργίας και οργάνωσης του Βενετικού κράτους εγκαθιδρύεται στις περιοχές αυτές. Αποτέλεσμα αυτής της διοίκησης ήταν και η παραγωγή αυτών των νοταριακών του Τζιοβάνι Κρούσο του που θα μελετήσουμε στην παρούσα περίπτωση και λειτούργησαν ως εναρκτήριο λάκτισμα της περιήγησης μας στην Βενετοκρατία στον Ελλαδικό χώρο.

Η Γαληνοτάτη Βενετική Δημοκρατία

Η σημαία

Το έμβλημα

Η Γαληνοτάτη Βενετική Δημοκρατία

Η Βενετιά το 1565

Η Γαληνοτάτη Βενετική Δημοκρατία (Βενετικά : (Serenìsima) Repùblica Vèneta ή Repùblica de Venesia, Ιταλικά : Serenissima Repubblica di Venezia) με πρωτεύουσα την πόλη της Βενετιάς, ήταν ανεξάρτητο κράτος, στην βορειοανατολική Ιταλία . Το κράτος αριθμεί διάρκεια ζωής πάνω από χίλια χρόνια, από τα τέλη του 7ου αιώνα ως το 1797 (697 – 1797). Χαρακτηρίζεται ως ένα από τα σημαντικότερα εμπορικά αλλά και οικονομικά κέντρα κατά τον ύστερο Μεσαίωνα αλλά και την Αναγέννηση, γεγονός αναμφισβήτητο αν αναλογιστούμε ότι στον σημερινό κόσμο τα σύνορα της θα εκτείνονταν στην Ιταλία , Ελλάδα , Κύπρο, Κροατία , Ουκρανία , Μαυροβούνιο, Τουρκιά, Σλοβενία και Αλβανία. Νόμισμα της ήταν η Βενετική λίρα πληθυντικός (*λιρέτες*) , μέχρι το 1807 αλλά και το δουκάτο, το χρυσό νόμισμα με σταθερή άξια το βάρος του. Στη μια όψη του βρίσκεται ο Δόγης υποκινούμενος στον Άγιο Μάρκο ενώ στην άλλη πλευρά δεσπόζει η ο Ιησούς Χριστός. Νόμισμα εύκολο στην κοπή , μικρο σε μέγεθος και εξαιρετικά εύχρηστο.

Το ανάγλυφο της πόλης της Βενετιάς την αγκάλιαζε ως ένα φυσικό φρούριο λόγω των μικρών λιμνοθαλασσών της περιοχής . Η κυριαρχία της Βενετιάς και η οικονομική της ανάπτυξη στον χώρο της Μεσογείου εδραιώνεται τον 12ο αιώνα. Έναν αιώνα αργότερα η εμπορική της δύναμη είναι η μεγαλύτερη στην Μεσόγειο με γεγονός καταλύτη την Δ΄ Σταυροφορία. Ενορχηστρωτές ήταν οι μεγαλέμποροι και οι έχοντες εξουσία και χρήμα οι οποίοι ήλπιζαν να αναπτύξουν τις δράσεις τους και εκτός του Ιταλικού χώρου. Η Δ΄ Σταυροφορία μπορεί να παρέκλινε από τον στόχο της δηλαδή την κατάληψη της Ιερουσαλήμ αλλά πέτυχε την κατάλυση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας και την ίδρυση της Λατινικής Αυτοκρατορίας. Οι σταυροφόροι επιτέθηκαν στην Κωνσταντινούπολη από στεριά και από θάλασσα. Στις 12 Απριλίου επιθέτονται στο τοίχος του Κεράτιου και αφού δένουν τις γαλέρες τους ανά δυο τις μεταφέρουν με ξύλινες κατασκευές και γεμάτες στρατό προς του πύργους τους οποίους και καταλαμβάνουν . Μέχρι να τελειώσει η μέρα οι Σταυροφόροι καταλαμβάνουν την περιοχή στον Κεράτιο κόλπο. Η πόλη εγκαταλείπεται από τον Αλέξιο Ε' Μουρτζούφλο και έτσι η Κωνσταντινούπολη έπεσε από την επίθεση των Βενετών .

Το πολίτευμα της Βενετικής Δημοκρατίας ήταν μια μορφή δημοκρατίας με περιορισμούς. Το σύστημα της διακυβέρνησης θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ολιγαρχικό και ιεραρχικό αφού η ύπαρξη του στηρίζονταν στην πυραμίδα του Δόγη,

των Δουκικών συμβουλίων , των Σαράντα, της Γερουσίας , του Μέγα Συμβουλίου (Maggior Consiglio) και της Γενικής ή Λαϊκής Συνέλευσης.

Οι πολίτες προσπαθούσαν να αποκτήσουν ενεργητικό ρόλο στα ζητήματα της πολίτικης καθημερινότητας με την δημιουργία της μεσαιωνικής κομμούνας ή κοινότητας. Δικαίωμα συμμέτοχης σε αυτές τις αμεσοδημοκρατικες κοινότητες είχαν οι άρρενες ελεύθεροι πολίτες. Οι συναθροίσεις αυτές έμειναν γνωστές ως *αρένγκο* (arengo). Η δύναμη της *αρένγκο* ήταν ιδιαίτερα μεγάλη. Ως αποτέλεσμα της οριζόταν ένας ισόβιος Δόγης και δυο τριβούνοι (δήμαρχοι) . Για να εξασφαλίσει την απολυτή εκτελεστική εξουσία ο Δόγης έπρεπε να υπάρχει αποδοχή από την συνέλευση. Μεθυσμένοι από την δύναμη της εξουσίας μερικοί δόγηδες προσπάθησαν να δημιουργήσουν δυναστείες. Τα όνειρα περί δυναστειών όμως δεν μπόρεσαν να πραγματοποιηθούν αφού μεταξύ του 804 και του 1032 , 6 δόγηδες δολοφονήθηκαν ή εκτελέστηκαν .

Ο Δόγης

Ο Δόγης ήταν ο εκλεγμένος αρχηγός του κράτους στις πόλεις που χαρακτηρίζονται ως *"Εστεμμένες Δημοκρατίες"* . Η λέξη έχει καταγωγή από την Νέα βενετική γλώσσα . Ο τίτλος του Δούκα είναι προϊόν του λατινικού *"Δουξ"* (Dux) , του ηγέτη, ιδιαίτερα στον στρατό . Την σύζυγο του Δόγη κοσμούσε ο τίτλος Δόγισσα και η διακυβέρνηση του ονομαζόταν *"Σθεναρχία"*.

Οι δυο σημαντικότερες *"Εστεμμένες Δημοκρατίες"* δηλαδή οι πόλεις που κυβερνήθηκαν από Δόγη ήταν η Δημοκρατία της Βενετιάς και η δημοκρατία της Γένοβας . Ισχυρές σε ναυτική και εμπορική δύναμη , τα αντικρουόμενα συμφέροντα συχνά τις έφερναν σε πόλεμο μεταξύ τους .

Η εκλογή του Δόγη είχε ανατεθεί στην 40 μέλη επιτροπή , εκλεγμένοι τέσσερις άντρες του Μεγάλου Συμβουλίου της Βενετιάς. Μετά την ατελέσφορη εκλογή Δόγη το 1229 ο αριθμός των εκλεκτόρων αυξήθηκε σε 41. Το εκλογικό σύστημα (1628) δέχτηκε νέες ρυθμίσεις οι οποίες και έμειναν σε ισχύ μέχρι και την πτώση της Δημοκρατίας της Βενετίας το 1797. Σκοπός ήταν η αποδυνάμωση των επιρροών των ισχυρών οικογενειών της Βενετίας με την δημιουργία ενός περίπλοκου συστήματος εκλογής. Ο αριθμός των 30 μελών του Μεγάλου Συμβουλίου , εκλεγμένα από κλήρο μειώθηκαν με κλήρο στα 9 . Τα 9 εξέλεγαν 40 και τα 40 μειώθηκαν με κλήρο στα 12 που τελικά εξέλεγαν 25. Τα 25 μειώθηκαν με κλήρο στα 9 και τα 9 εξέλεγαν τα 41. Τα 41 μειώθηκαν με κλήρο στα 11, τα 11 εξέλεγαν τότε οριστικά τα 41 μέλη που θα εξέλεγαν τον νέο Δόγη . Υπήρχε κατώτερο όριο για εκλογή στις 25 ψήφους από τους 41 ή 9 από τους 11 - 12 εκλέκτορες ή 7 από τους 9

εκλέκτορες . Ο λαός της Γένοβας επιλέχθηκε από τον λαό με λαϊκή ψηφοφορία , όμως το 1528 με μεταρρυθμίσεις οι πληβείοι έχασαν το δικαίωμα εκλογής νέου Δόγη και εκτελεστικό όργανο εκλογής ήταν το Μεγάλο Συμβούλιο.

Το αξίωμα του Δόγη ήταν ισόβιο , με εξαίρεση τους Δόγηδες της Γένοβας όπου και μετά τις μεταρρυθμίσεις του Αντρέα Ντόρια (1528) η θητεία τους τελείωνε στα δυο χρονιά. Αρχικά οι εξουσίες τους δεν είχαν κάποιο περιορισμό όμως από το 1268 οι εξουσίες αυτές περιορίστηκαν , με την συμμετοχή άλλων αξιωματούχων για σημαντικές αποφάσεις και την απαγόρευση κτήσεις περιούσιας σε ξένη γη . Μέτα τον θάνατο του Δόγη μπορούσε να επιβληθεί πρόστιμο στην οικογένεια του αν διαπιστωνόταν μη ορθή άσκηση των εξουσιών του στην κρατική διαχείριση.

Ο Δόγης ασχολούνταν και με εμπορικές συναλλαγές καθώς ο μισθός του έπρεπε να είναι μικρός .

Με την εκλογή του Δόγη , αυτός παρουσιαζόταν στον λαό με την φράση *"Αυτός είναι ο δόγης σας αν σας ευχαριστεί"* κάτι το οποίο άλλαξε προς τα τέλη του 1423 με την εκλογή του Φραντσέσκο Φόσκαρι (Ιταλικά *Franciscus Foscari* , 19 Ιουνίου 1373- 1 Νοεμβρίου 1457) , 65ου Δόγη της Βενετιάς (1423 – 1457) στον οποίο η φράση άλλαξε σε *"Ο Δόγης σας"*.

Σημαντική ήταν και η παρουσία του Δόγη στις εκκλησιαστικές τελετές του Αγίου Μάρκου. Ο ίδιος βρισκόταν στο κέντρο ενώ οι υπάλληλοι της Βενετιάς σε σειρά ανάλογη της τάξεως και του βαθμού τους ακολουθούσαν.

Η Μεγάλη παρέλαση του Δόγη τον 16ο αιώνα.

Βενετική Γερουσία

Το νομοθετικό και βουλευτικό έργο , την εποχή της Βενετικής Δημοκρατίας είχε ανατεθεί στην Βενετική Γερουσία την Consiglio dei Pregadi ("Συμβούλιο των Παρακλήτων", λατινικά : Consilium Rogatorum). Ειδική επιτροπή με τον αριθμό των εξήντα μελών , διορισμένη από το Μέγα Συμβούλιο με σκοπό την έκδοση διαταγμάτων φορολογικού χαρακτήρα , ανάθεση στρατιωτικών δραστηριοτήτων και την εξωτερική πολιτική. Μέσα στις αρμοδιότητες τους ήταν και οι συνεδριάσεις , στις οποίες ο ελάχιστος αριθμός συμμετεχόντων έπρεπε να είναι 70 μέλη. Όταν η ετησία θητεία έφτανε στο τέλος της ο ίδιος Γερουσιαστής μπορούσε να επανεκλέγει φέροντας μαζί του την εμπειρία του στην διάθεση της Γερουσίας . Το έργο της προεδρίας των συνεδριάσεων είχε αναλάβει το «Pien Collegio » ("Ολομέλεια του Κολεγίου"), εκτελεστικό σώμα την εποχή της Βενετικής Δημοκρατίας με αρμοδιότητες οι οποίες περιελάμβαναν την επιμέλεια των ημερήσιων διατάξεων των προς συζήτηση θεμάτων στην Γερουσία δια των «Savil del Consiglio» ("Σοφοί του Συμβουλίου").

Η Βενετική Γερουσία με την συνεισφορά του καρδινάλιου Ισιδώρου, μητροπολίτη Κιέβου έδωσε την πρώτη άδεια ,το 1456 στους Έλληνες της Βενετιάς να αγοράσουν ή να κτίσουν εκκλησίες για την θρησκευτική τους λατρεία, οι οποίοι μέχρι τότε εκκλησιάζονται σε καθολικούς ναούς , όπως αυτός του Άγιου Βλασίου, πάντα όμως υπό την επιτήρηση του λατινικού κλήρου. Κάτι τέτοιο όμως δεν μπόρεσε να γίνει πράξη αφού το συμβούλιο των δέκα ανακάλεσε αυτήν την απόφαση .

Το 1610 η Βενετική Γερουσία έπειτα από αίτημα του πρώτου μητροπολίτη Φιλαδελφείας, δίνει ετησία χρηματοδότηση της τάξεως των 150 προς τη Αδελφότητα των Ελλήνων . Τα χρήματα αυτά θα στήριζαν τις προσπάθειες που έκανε ένα σχολείο ελληνικών και λατινικών γραμμάτων να προσφέρει μόρφωση στους Έλληνες των παροίκων , έργο στο οποίο βοήθησαν και οι λόγιοι της εποχής στην Βενετιά όπως ο Γεώργιος Τραπεζούντιος, ο Δημήτριος Μόσχος, ο Νικόλαος Σοφιανός, ο Αντώνιος Έπαρχος και ο Μάρκος Μουσούρος.

Η Βενετική Γερουσία / Der Grosse Rath von Venedig.

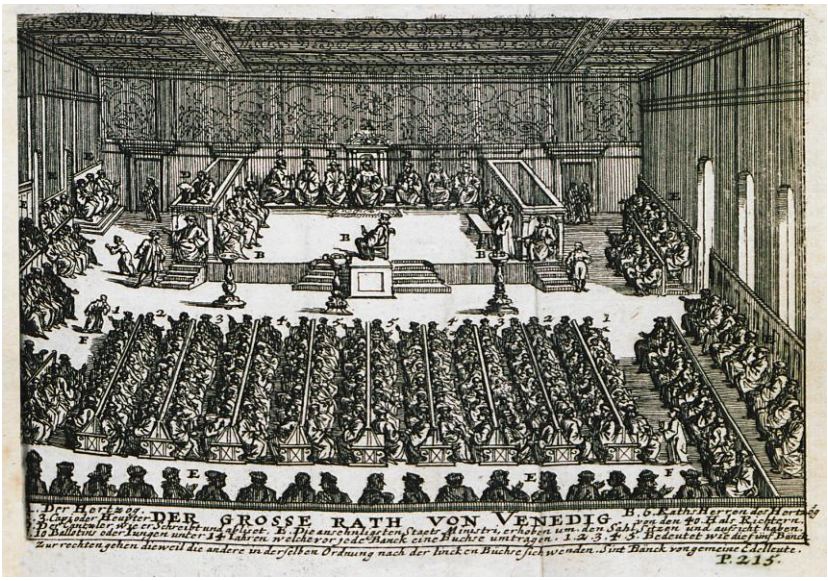

Η Βενετοκρατία στον Ελλαδικό χώρο

Το Βασίλειο της Κρήτης

Το έμβλημα

Η Ενετική Κρήτη

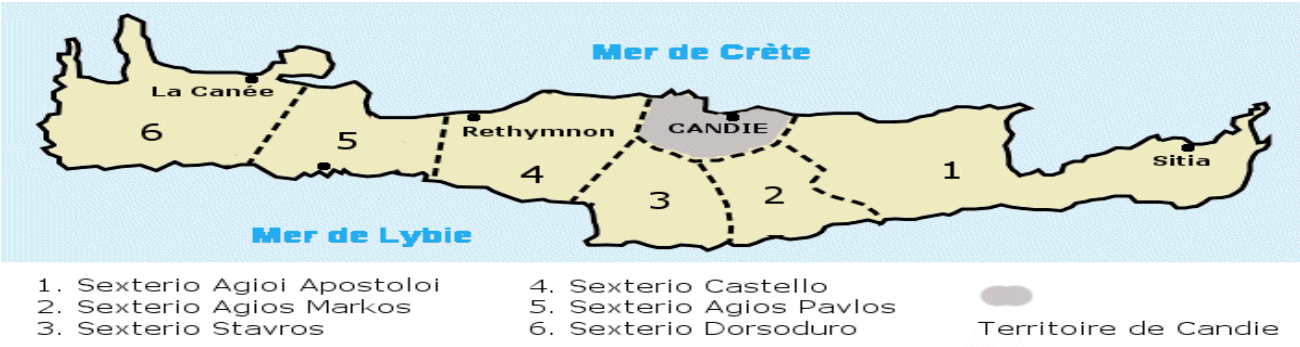

Η Κρήτη

Στο σύγγραμμα του Λίνου Πολίτη , «Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας» , Αθήνα 1980, στο Κεφάλαιο «Μετά την Άλωση (15ος – 17ος αιώνας)»,μας παραθέτει τα ακόλουθα :«Η Βενετία είναι σημαντικό κέντρο για τον ελληνισμό. Από τα τέλη κιόλας του 15ου αιώνα είχε δημιουργηθεί εκεί μια σημαντική ελληνική παροικία, με τη δική της συνοικία και την εκκλησία της, το “San Giorgio dei Greci”. Η κυριαρχία της Βενετίας στα περισσότερα ελληνικά νησιά και η γνωστή της ανεξιθρησκία βοήθησαν στην ανάπτυξη της κοινότητας αυτής και στην εμπορική και την πνευματική της ακμή».

Το νησί της Κρήτης διατέλεσε αποικία της Γαληνοτάτης Δημοκρατίας της Βενετιάς από την ενετική κατάκτηση του το 1205 μέχρι και την πτώση της Κρήτης στην Οθωμανική Αυτοκρατορία με τον Ε΄ Βενετοτουρκικό Πόλεμο. Το νησί με την τέταρτη Σταυροφορία περνάει στην διοίκηση των Βενετών αφού οι επαρχίες της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας διαιρούνται. Η διοίκηση του νησιού αρχικά είναι στα χέρια του Βονιφάτιου του Μομφερρατικου ο οποίος και την πουλάει στην Βενετιά για χίλια ασημένια νομίσματα . Ο στρατός των βένετων αποβιβάζεται στην Κρήτη το 1205 και έως το 1212 η εξουσία τους έχει εδραιωθεί . Οι Βενετοί προχωρούν στην διαίρεση του νησιού σε έξι περιφέρειες οι οποίες και λειτουργούν βάση του ενετικού μοντέλου διοίκησης . Τον 14ο αιώνα η περιφερειακή διοίκηση του νησιού

μορφοποιείται σε ένα πρότυπο τεσσάρων περιοχών το οποίο έχει αρκετές ομοιότητες με το σημερινό με τις παρακάτω περιοχές Χάνδακας, Ρέθυμνο, Χανιά και Σητεία. .Η Κρήτη λειτούργησε ως λιμάνι επικοινωνίας ανάμεσα στους Βένετους προς την Ανατολή και την περιοχή της Αιγύπτου . Έτσι τονώθηκε το εμπόριο αλλά και η θαλάσσια εξουσία τους . Οι Βενετοί για να αφήσουν έντονο το στίγμα της κυριαρχίας τους έφεραν στο νησί αποίκους , ο αριθμός των οποίων μπορούσε να φτάσει τις 10.000. Πρώτοι έφτασαν από την Βενετιά το 1212 , 123 ευγενείς και ιππότες στους οποίους κατανεμήθηκε το νησί με ένα φεουδαρχικό σύστημα. Απόλυτος άρχοντας του νησιού ήταν ο Δούκας ο οποίος διέμενε στο Ηράκλειο και του οριζόταν διετής θητεία Και μπορούσε να εκμεταλλευθεί πλήρως τα αγαθά το οποία το νησί προσέφερε . Τις πολίτικες και στρατιωτικές εξουσίες εκτός του διαχειριζόταν Βενετοί αξιωματούχοι. Στον Χάνδακα είχε οριστεί Γενικός στρατιωτικός διοικητής, ο Καπετάνιος.

Οι δικαστές , οι αστυνόμοι, και οι αγορανόμοι, ήταν θέσεις χαμηλές στην ιεραρχική κλίμακα. Όταν η άσκηση του επαγγέλματος τους έφτανε στο τέλος της, ετοίμαζαν και έστελναν μια έκθεση πίσω στην Δημοκρατία της Βενετία με τεκμήρια αλλά και προτροπές και σχόλια και τις θέσεις τις οποίες ασκούσαν . Στην κορυφή της κοινωνικής πυραμίδας βρισκόταν οι ευγενείς βένετοι και οι φεουδάρχες που ήρθαν από την Μητρόπολη αλλά και οι απόγονοι τους, καθώς ο τίτλος ευγενείας περνούσε από γενιά σε γενιά .Χριστιανοί Καθολικοί στο θρήσκευμα κατείχαν πλήρη πολιτικά δικαιώματα αλλά και τα μεγαλύτερα προνομία. Ο Δόγης μπορούσε με διαταγή του να προσδώσει τον τίτλο του Δόγη σε Κρητικούς ευγενείς και αυτοί με την σειρά τους του παρείχαν πολιτικοστρατιωτικές και χρηματικές προσφορές . Οι απλοί , καθημερινοί άνθρωποι του Βασιλείου που δεν είχαν κάποιο τίτλο ευγενείας αποτελούσαν τους πολίτες ή αστούς , ελεύθερους επαγγελματίες η υπαλλήλους του δημοσίου . Τα ιδιωτικά ή δημοσιά κτήματα ήταν ασχολία των χωρικών. Οι χωρικοί εκτός από πηγή συγκομιδής φόρων ήταν και δεσμευμένοι και σε αγγαρείες , η δυσκολότερη αυτών βρισκόταν στις γαλέρες . Μια αγγαρεία που συχνά ωθούσε τον χωρικό στα βουνά , η στην πώληση της περιουσίας τους με σκοπό να την ξεφύγουν. Το νησί την εποχή της κατάκτησης των βένετων είχε συνολικό πληθυσμό των 200.000 κάτοικων.

Τους δυο πρώτους αιώνες σημειώθηκαν συγκρούσεις και αντιπαλότητες ανάμεσα στους ορθόδοξους Κρητικούς βοηθούμενοι από τη Αυτοκρατορία της Νίκαιας και τους καθολικούς Βένετους .Οι επιρροές που είχαν ασκήσει οι Βυζαντινοί που έφτασαν στο νησί με την άλωση της Πόλης το 1204 δεν άφησαν μεγάλο περιθώριο στους Κρητικούς να ενσωματώσουν τα στοιχεια που έφερναν οι Βενετοί , οι οποίοι ακολουθούσαν δογματικά τους κανόνες και την τάξη σε βαθμό που η διακυβέρνηση τους θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ασφυκτική. Οι ντόπιοι βρέθηκαν σε δυσμενή θέση λόγω της βαριάς φορολογίας και των κατασχέσεων τον κεκτημένων τους .Από το 1207 μέχρι και το 1360 και την εσχάτη σπουδαία σύγκρουση της Δημοκρατίας του Αγίου Τίτου , καταγράφονται δεκατέσσερις συγκρούσεις . Η διαφορετική γλωσσά και θρησκεία λειτούργησε ως τροχοπέδη ανάμεσα στις σχέσεις Βενετών και Κρητικών . Συνολικά έγιναν 27 επαναστάσεις μεγάλου και μικρού μεγέθους από τους Άρχοντες της Κρήτης οι οποίοι στόχευαν στην διατήρηση των αξιωμάτων τους . Όμως ελλείψει συνεργασίας στην αντίσταση που προέβαλαν οι Κρητάρχοντες, οι Βενετοί μπόρεσαν και επικράτησαν . Αποτέλεσμα αυτού του αγώνα του λαού της Κρήτης ήταν η δημιουργία της Κρητικής συνείδησης . Με τις επαναστάσεις και τους αγώνες τους οι Κρητικοί κέρδισαν το να θεωρούνται ισάξιοι με τους Βένετους Άρχοντες .

Το 1252 η αρχαία πόλη της Κυδωνίας δίνει την θέση της στα Χανιά , με αποκλειστική διοίκηση από τους Βένετους σε όλες τις μορφές , από το 1500 όμως και μετά , θέσεις αξιωμάτων και εξουσίας δίνονται και σε Κρητικούς. Το 1527 πραγματοποιείται η τελευταία επανάσταση , του Γεωργίου Καντανολέων (Σκορδύλης) στα Κεραμειά Χανίων με 600 ενόπλους . Η επανάσταση αυτή όμως αιματοκυλίστηκε και οδήγησε στην απέλαση της οικογένειας των Κόντων . Οι Βενετοί με την πάροδο του χρόνου άρχισαν να γίνονται πιο ελαστικοί , σε σημείο που επιτρεπόταν ο γάμος ανάμεσα τους και σε ντόπιους, αλλά και η ελεύθερη εγκατάσταση στην Κρήτη , αποτέλεσμα αυτών ήταν η κοινωνική και οικονομική άνοδος των Κρητών. Αναμφισβήτητα ο πολιτισμός του νησιού υιοθετήθηκε από τους Βένετους αλλά και ο κοινός κίνδυνος των Τούρκων έφερε τους δυο πολιτισμούς ακόμα πιο κοντά . Η Κρήτη ήταν πια η νέα τους πατρίδα , αφού μιλούσαν την ελληνική γλωσσά αλλά και τιμούσαν τα ήθη και τα έθιμα του νησιού.

Αυτή ήταν η αρχή για την Κρητική Αναγέννηση , μια εποχή στην οποία αναπτύχθηκε ο πολιτισμός του νησιού τόσο στις τέχνες , άλλα και στα γράμματα . Οι Βυζαντινοί ήδη στον κίνδυνο της οθωμανικής απειλής κατέφυγαν στο νησί και την πόλη του Ηρακλείου . Έτσι η Σιναϊτικής μονής της Αγίας Αικατερίνης αποτέλεσε ένα δίαυλο μόρφωσης και πνεύματος με εξέχουσες προσωπικότητες όπως ο Μελέτιος Βάστός, ο Ιωάννης Μοπτζίνος και ο Κύριλλος Λούκαρις. Την εποχή της ενετοκρατίας μερικά από τα λαμπρά τεχνικά και αρχιτεκτονικά δημιουργήματα του νησιού είδαν το φως του κόσμου. Το μεγαλύτερο οχυρό των Βενετών στην περιοχή της Μεσογείου ήταν τα τείχη του Ηράκλειου . Την αμυντική λειτουργία της πόλης πλαισιώνει το Rocca a Mare (σήμερα Κούλες) .Η ανάγκη για προστασία από τους Οθωμανούς τον 16ου αιώνα βοήθησε στην ανοικοδόμηση ξανά των μεγάλων Κάστρων. Έτσι κτίστηκε το “Μεγάλο Κάστρο” στο Ηράκλειο. Οι υπόλοιπες μεγάλες πόλεις και λιμάνια εφοδιάστηκαν και αυτές με τέτοια κάστρα .Το νησί έχει και έναν εξαιρετικό αριθμό μοναστηριών και εκκλησιών όπως η Μονή Κέρας , η Μονή Επανωσήφη , η Μονή Παλιανής και η Μονή Οδηγήτριας .

Η Βενετιά γίνεται σπίτι για νέους του νησιού , αφού τους φιλοξενεί και τους δίνει τα κατάλληλα εφόδια στις σπουδές τους , γεγονός το οποίο βοήθησε στην υιοθέτηση της πρώιμης αναγέννησης στην πόλη του Ηράκλειου και την δημιουργία μια πολιτισμικής “βιομηχανίας” , με προϊόντα πνευματικά , τόσο στον λόγο όσο και στις τέχνες . Το 1453 με την άλωση της Κωνσταντινούπολης ξεκίνησε και μια περίοδος ήρεμης συμβίωσης ανάμεσα στους Βένετους και τους Κρητικούς. Η ειρήνη στο εσωτερικό του Κρητικού Βασιλείου δημιούργησε το κατάλληλο κλίμα για την πολιτιστική άνθιση , η οποία διακλαδώνεται σε δυο χρονικές περιόδους. Αρχικά τον 15ο και 16ο αιώνα , τότε που η βυζαντινή λογοτεχνία είχε ακόμα αντίκτυπο στην γλωσσά με τους αρχαϊσμούς και τα κρητικά ιδιώματα. Στα έμμετρα έργα ο στίχος τους αρχίζει να παραγκωνίζει τις ''ατασθαλίες'' και να γίνεται φιλικότερος στην χρήση. Η δεύτερη περίοδος είναι αυτή της σπουδαίας συγγραφής με έργα του Γεώργιου Χορτάτση, και του Βιτσέντζου Κορνάρου. Το σπουδαίο έργο της η κρητικής λογοτεχνίας δια χειρός του Βιτσέντζου Κορνάρου , “Ο Ερωτόκριτος γράφτηκε το 1640-1660 με ξεκάθαρη άξια ,τόσο στην εκπαίδευση όσο και στον πολιτισμό . Είναι ένα ψυχογράφημα του ήρωα , με κυρία χαρακτηριστικά τις άξιες και της αρετές της Κρήτης . Μέσα από αυτό το ποίημα, που του έχει κερδίσει και

τον τίτλο της “Βίβλου” της Κρήτης μπορούμε να αντλήσουμε αξιόλογες πληροφορίες για την καθημερινή ζωή. Η έκδοση του πραγματοποιείται για πρώτη φορά στην Βενετία το 1713 . Η ζωγραφική είναι και αυτή μια τέχνη η οποία γνώρισε ιδιαίτερη άνθηση εκείνη την εποχή. Η Κρητική σχολή ζωγραφικής γίνεται γρήγορα ξακουστή , και το γεγονός ότι κοσμούν μεγάλα μοναστήρια σε ολόκληρο τον Ορθόδοξο κόσμο είναι αξιοθαύμαστο γεγονός .Ο Κρητικός πολύτιμος σμιλεύτηκε από την κληρονομιά του Βυζαντίου με τις επιρροές της Βενετιάς και αποτέλεσμα αυτών ήταν ο ξεχωριστός Κρητικός πολιτισμός άμεσα συνυφασμένος με τα έργα εκείνης της εποχής . Με την εισβολή όμως στην Κρήτη από τους Οθωμανούς αυτή η πνευματική και καλλιτεχνική ανάπτυξη και πρόοδος σταματάει.

Στο βιβλίο «Ζητήματα της λογοτεχνίας μας», Αθήνα 1964, του Μάρκου Αυγέρη στην σελίδα 84, μας γνωστοποιεί ότι : «Μα τη μεγαλύτερη ακμή γνώρισε ο έντεχνος λόγος στην Κρήτη, ιδιαίτερα τον 17ο αιώνα, τον τελευταία της Βενετοκρατίας. Η Κρητική λογοτεχνία, γραμμένη στη γλώσσα του λαού, σημειώνει την πρώτη αξιόλογη συστηματική προσπάθεια του ελληνικού λαού, ύστερα από πολλούς αιώνες αρχαϊκής μίμησης, να δημιουργήσει έντεχνη λογοτεχνία στην προφορική γλώσσα. Επίσης το Κρητικό Θέατρο είναι το πρώτο ζωντανό θέατρο, που δημιουργεί ο ελληνικός λαός ύστερα από πολλούς αιώνες σιωπής».

Προς τα τέλη του 15ου αιώνα οι πειρατικές επιθέσεις από την πλευρά των Τούρκων έκαναν φανερό το γεγονός ότι η αμυντική λειτουργία του νησιού έπρεπε να ενδυναμωθεί. Οι Κρητικοί και οι Βενετοί ενωμένοι έπρεπε να αντιμετωπίσουν τον κίνδυνο από την Ανατολή .Με την οθωμανική κατάληψη της Κύπρου το 1571 η αποκλειστική βενετική κτήση στην θάλασσα γίνεται η Κρήτη. Η Οθωμανική Αυτοκρατορία είχε βλέψεις για το βασίλειο της Κρήτης λόγω της εξέχουσας γεωπολιτικής της θέσης στην ανατολική πλευρά της Μεσογείου . Στον τρομερό Μεγάλο Κρητικό Πόλεμο , με αρχή την 23η Ιουνίου 1645 οι δυο δυνάμεις αυτές πολέμησαν για τα εδάφη του νησιού. Οι Οθωμανοί περικυκλώνουν το νησί αλλά η ναυτική δύναμη των Βενετών τους αποτρέπει από το να καταλάβουν την Κάντια μέχρι και το 1669 χρονιά κατά την οποία η πρωτεύουσα του νησιού έπεσε στον οθωμανικό ζυγό με εξαίρεση τα φρούρια της Σούδας , της Γραμβούσας και της

Σπιναλόγκα τα οποία και παραμένουν στην κυριαρχία των Βενετών. Μέχρι το τέλος του πρώτου έτους, οι μεγάλες πόλεις και τα οχυρά τους είχαν καταληφθεί από τους Οθωμανούς. Με τον Χάνδακα να κρατείται ακόμα υπό Βενετική κυριαρχία , ο πόλεμος παίρνει μια άλλη μορφή , αυτήν της προσπάθειας αποκοπής του ανεφοδιασμού του αντιπάλου. Μια μορφή πόλεμου η οποία ασκείται και από τις δυο πλευρές . Αυτό είχε ως αποτέλεσμα ο πόλεμος να μην μείνει μόνο στο νησί αφού θα εξαπλωθεί σε ολόκληρο το Κρητικό Πέλαγος αλλά και προς το Αιγαίο. Το βενετικό κράτος από τον 17ο αιώνα κρατούσε μια μετριοπαθή στάση έναντι των Οθωμανικών προκλήσεων. Άλλωστε η γεωγραφική θέση του νησιού το τοποθετούσε σε μια περίμετρο από ισλαμικές κτήσεις , με μονή δικλίδα ασφαλείας τα χωρικά της ύδατα . Η βενετική αυτοκρατορία με την ανακάλυψη νέων διεθνών μονοπατιών του εμπορίου προς τον Νέο Κόσμο, την Αμερικής , αλλά και ο τριακονταετής πόλεμος της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας , αποδυναμώθηκε οικονομικά , γεγονός το οποίο συνέβαλε στην αποτυχημένη προσπάθεια να διακόψει την εφοδιαστική γραμμή του Ελλήσποντου. Ο οθωμανικός στόλος και στρατός υποβοηθούμενος από τους Βρετανούς μεταφέρεται στο νησί την εποχή που αν και η Βενετιά δεν βρισκόταν στην ακμή της , ήταν ένας υπολογίσιμος θαλάσσιος αντίπαλος . Το 1644 αρχίζει ο Μεγάλος Πόλεμος με αφορμή την επίθεση σε μουσουλμάνους προσκυνητές και μελή της οθωμανικής διοίκησης στο ταξίδι τους με προορισμό την Μέκκα από τους Ιππότες της Μάλτας. Οι επιτιθέμενοι κατέφυγαν με τα λάφυρα προς το λιμάνι στο νότιο μέρος της Κρήτης. Οι Οθωμανοί στο άκουσμα αυτού του γεγονότος , γρήγορα στρέφονται κατά της Βενετιάς παρά την επανειλημμένη άρνηση εμπλοκής της Γαληνοτάτης . Το γεγονός ότι ανάμεσα στα θύματα της επίθεσης βρισκόταν και γυναικόπαιδα , εξόργισε τους Οθωμανούς οι οποίοι σε κανένα προηγούμενο συμβάν δεν είχαν δείξει τόσο ζήλο . Τον Απρίλιο του 1645 , μια δύναμη 416 πλοίων και 50.000 στρατιωτικού προσωπικού πλέουν από τα Δαρδανέλια προς την Πελοπόννησο και συγκεκριμένα το Ναβαρίνο , γεγονός που ερμηνευτικέ διπλωματικά ως πορεία προς την Μάλτα .

Η αποβίβαση των Οθωμανικών δυνάμεων στο νησί της Κρήτης πραγματοποιείται στις 23 Ιουνίου του 1645 και βρίσκει το Βασίλειο της Κρήτης σε μια κατάσταση αμυντικής αστάθειας αφού τα οικονομικά της προβλήματα άλλα και όλα τα χρονιά μακριά από τον πόλεμο συντήρησαν μια νωχελική κατάσταση στην πολεμική

ετοιμότητα της . Η Μητρόπολη έστειλε βοήθεια 2.500 στρατιωτών και προτρέπει στον Πάπα και την Τοσκάνη για ενίσχυση όταν αυτό γίνει απαραίτητο .

Οι Οθωμανοί εξολοθρεύουν το 40% του υπαίθριου πληθυσμού μέχρι το 1648 , ενώ ο συνολικός πληθυσμός του νησιού μειώνεται από 260.000 σε 80.000 έως το 1677. Τον χειμώνα εκείνου του έτους γίνεται αποβίβαση οθωμανικών στρατιωτικών δυνάμεων στο νησί , και η τελευταία πράξη του πόλεμου αρχίζει. Το 1668 υπάρχει η ελπίδα για ενίσχυση από τις Δυνάμεις της Δύσης και η Γαληνοτάτη στοχεύει στο τέλος του πολέμου με συμφωνία ειρήνης . Το σχέδιο για ειρήνη όμως ναυαγεί αφού οι Βενετοί δεν δέχτηκαν το σχέδιο των Οθωμανών για διχοτόμηση της Κρήτης αφού η σύγχυση που επικρατούσε στο εσωτερικό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και η υπόσχεση της Γαλλίας για βοήθεια αναπτέρωσαν το ηθικό των αμυνόμενων. Η πρώτη βοήθεια των Γάλλων καταφτάνει στον Χάνδακα τον Ιούνιο του 1668 με 31 πλοία και μέσα σε αυτά 6.000 στρατιώτες και βρίσκει τα οθωμανικά οχυρώματα κοντά στα τείχη αλλά και σε κακή κατάσταση από όλα τα χρονιά του πόλεμου .

Στις 21 του μηνά πραγματοποιείται η πρώτη επίθεση των Γάλλων στα τείχη , ένα πολύνεκρο γεγονός το σύνολο των θυμάτων έφτασε τους 800 ανάμεσα τους και του Δούκα του Μπωφόρ . Η δεύτερη Γαλλική βοήθεια αρχίζει στις 25 Ιουλίου με μια οργανωμένη θαλάσσια και χερσαία επίθεση. Ο στόλος έριξε 15.000 κανονιοβολισμούς οι οποίοι όμως δεν έκαναν την ζημιά η που αναμενόταν και η ανατίναξη ενός συμμαχικού γαλλικού πλοίου από ένα λάθος στην μέση της αρμάδας έπληξε τον Βενετογαλλικό στόλο . Οι λάθος χειρισμοί των Γάλλων όξυναν τις σχέσεις τους με τους Ενετούς και προκάλεσαν προστριβές στο συμμαχικό κλίμα. Αυτό οδήγησε τους Γάλλους στο να επιθυμούν την επιστροφή στην πατρίδα και το οποίο και έκαναν στις 20 Αυγούστου. Έτσι στις 5 Σεπτεμβρίου ο διοικητής Μοροζίνι ανήμπορος πια να υπερασπιστεί τον Χάνδακα συνθηκολογεί και τον παραδίδει στους Οθωμανούς , χωρίς πρώτα να έρθει σε επικοινωνία με τους ανώτερους του στην Μητρόπολη. Έτσι η Οθωμανική Αυτοκρατορία , αφού καταλαμβάνει το νησί , μεγαλώνει την έκταση της , σε έναν βαθμό μάλιστα τον οποίο δεν είχε φτάσει πότε ξανά. Δεν μπορεί όμως να συντηρήσει αυτό το μέγεθος για καιρό. Το οικονομικό κόστος του πόλεμου και οι απώλειες σε ανθρωπινό δυναμικό βοήθησαν σε αυτό. Ορισμένοι ιστορικοί μάλιστα ισχυρίζονται ότι η αυτοκρατορία των Οθωμανών παρήκμασε και λόγω του Κρητικού πόλεμου , αφού δεν μπόρεσε να ανάκαμψη

ποτέ. Δεν μπόρεσαν ποτέ να εκμεταλλευτούν στο μέγιστο τα αγαθά και τα οφέλη του νησιού τόσο λόγω της νοοτροπίας τους και την μη σωστή εκμετάλλευση των θαλάσσιων διόδων , αλλά και η Κρητική ύπαιθρος ως ένα πεδίο συνεχών ταραχών δεν μπόρεσε να τους ωφελήσει όσο θα ήθελαν . Το 1692 η Βενετοί φτάνουν ως τα τείχη του Χάνδακα σε μια τελευταία προσπάθεια επανάκτησης της Κρήτης , η οποία όμως δεν στέφεται με επιτυχία. Αυτός ο πόλεμος δεν ήταν πλέον σε θέση να στηριχθεί οικονομικά. Ένα παράδειγμα είναι ότι μόνο η αμυντική λειτουργιά των τειχών στοίχισε
4.253.000 δουκάτα , ένα πόσο το οποίο δεν ξαναμπήκε στα ταμία τους πότε. Το 1715 τα τελευταία Ενετικά φρούρια της Σπιναλόγκα και της Γραμβούσας καταλαμβάνονται από τους Οθωμανούς, και η Βενετιά χάνει της θέση της στην Λεκάνη της Μεσογείου . Η περίοδος της Κρητικής Αναγέννησης έτσι, φτάνει στο τέλος της .

Με τον Έκτο Βενετοτουρκικό Πόλεμο οι προσπαθείς επανακυριαρχίας των βένετων ναυαγούν.

Οι Βενετοί θέλησαν να εκμεταλλευτούν την εξέγερση στην Ήπειρο και συγκεκριμένα στην Χιμάρα , και χαράζουν πορεία προς την Αυλώνα (Βαλόνα) την οποία και καταλαμβάνουν μέχρι το 1691 όπου και επιστέφει στην κυριαρχία των Οθωμανών. Έναν χρόνο αργότερα πολιορκούν το νησί της Κρήτης εκμεταλλευόμενοι την χριστιανική εξέγερση του λάου και παίρνουν στον έλεγχο τους την Γραμβούσα. Με τον Έβδομο Βενετοτουρκικό Πόλεμο(1714-1718) οι τελευταίες Βενετικές κτήσεις κατακτώνται από τους Οθωμανούς, αφού χάνεται και η Πελοπόννησος . Ο πόλεμος τελείωσε με την βοήθεια των Αυστριακών , αφού οι ενέργειες και νίκες τους έσωσαν την Βενετιά με την Συνθήκη του Πασάροβιτς (1718) .

Ενετικά και Ολλανδικά πλοία εναντίον των Οθωμανών . Η μάχη της Φώκαιας . 12 Μαΐου 1649 . (Άμπραχαμ Μπέερστρατενμ, 1656.)

Ενετοκρατία στα Επτάνησα

Κέρκυρα 1573. Το παλαιό Φρούριο.

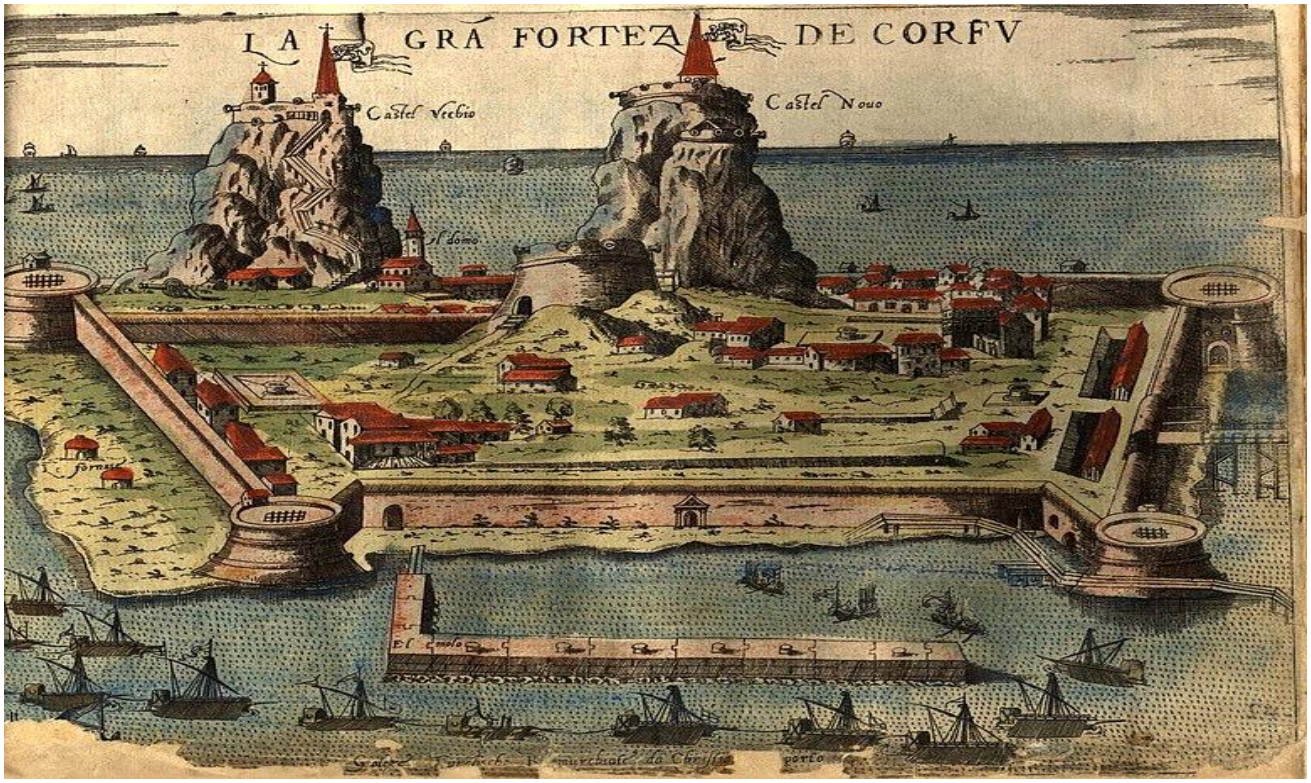

Η οχύρωση της Κέρκυρας

Οι Νορμανδοί είχαν το νησί της Κέρκυρας υπό την κυριαρχία τους, το 1081-1085 και το 1174- 1149.Οι Ενετοί κάνουν μια προσπάθεια για την κατάκτηση του νησιού το 1122–1123 η οποία δεν στέφεται με επιτυχία . Την ανεπιτυχή προσπάθεια κτήσης της Κεφαλονιάς του 1085 , διαδέχεται η επιτυχημένη προσπάθεια και λεηλασία του 1126 από της δυνάμεις των Βενετών . Οι Βυζαντινοί το 1191 θα κυριαρχούσουν στο νησί το 1191 αλλά χωρίς να καταφέρουν κάτι στα υπόλοιπα νησιά, αφού δημιουργείται η Παλατινή Κομητεία Της Κεφαλληνίας και της Ζακύνθου , από τον ναύαρχο Μαργαριτώνη. Η Τετάρτη Σταυροφορία φέρει και την υπογραφή της Partitio Terrarum imperii Romaniae **(**Διανομή Εδαφών της Αυτοκρατορίας της Ρωμανίας) και οι Βενετοί θα εγκατασταθούν στη Κέρκυρα . Ο Δόγης όμως Πιέτρο Τζιάνι το 1207 δίνει το νησί σε 10 Ενετούς αριστοκράτες , με τον όρο όμως της ένδειξης αφοσίωσης και την καταβολή δασμών στην Γαληνότατη. Το 1257 η Κέρκυρα δίδεται ως προικοδώρο στον Μανφρέδο της Σικελίας. Η ήττα του όμως στην μάχη του Μπενεβέντο και η υπογραφή της Συνθήκης του Βιτέρμπο το 1267 έχουν ως αποτέλεσμα η Κέρκυρα συμπεριλαμβάνεται στις κτήσης του

Ανδεγαυικού Βασιλείου της Νάπολης . Τα άλλα νησιά εκτός της Κέρκυρας παρέμειναν στην Παλατινή Κομητεία , της οποίας η διοίκηση ήταν έργο τριών οικογενειών . Της οικογένειας Ορσίνι , του Οίκου των Ανδεγαυών και της οικογένειας των Τόκκων. Οι τελευταίοι μάλιστα κατάφεραν να έχουν την Κεφαλονιά , την Ζάκυνθο και τη Ιθάκη υπό την εξουσία τους για 122 χρονιά , μέχρι και την Οθωμανική εισβολή του 1479 . Το 1386 στις 13 Φεβρουάριου οι Βενετοί παίρνουν υπό τον έλεγχο τους την Κέρκυρα , έλεγχος ο οποίος θα διαρκέσει και μέχρι της τελευταίες μέρες της Δημοκρατίας. Ο ίδιος ο Κερκυραϊκός λαός επιθυμούσε αυτήν την ένωση. Διορίστηκαν πέντε πρεσβευτές για να λογοδοτούν στην Ενετική Γερουσία. Με τον κίνδυνο τον Οθωμανών να βρίσκεται κοντά και την πρώτη απόπειρα εισβολής από την τουρκική πλευρά το 1537, οι Βενετοί καλούνται να δημιουργήσουν μια συμμαχία με τον Πάπα και τον Κάρολο Κουίντο με έμεινε στην ιστορία ως Ιερός Συνασπισμός .

Το 1204 με την αναδιανομή των περιοχών της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας , οι Βενετοί κυριαρχούν στα Κύθηρα ενώ το 1207 η Μητρόπολη θα στείλει εκεί τον Μάρκο Βενιέρι. Στο Βενετικό Stato da Mar περιλαμβάνονται τα Κύθηρα και τα Αντικύθηρα (1363) με μια διακοπή τριών χρόνων από το 1715 μέχρι το 1718. Τα νησιά των Κυθήρων και των Αντικυθήρων αποτέλεσαν Βενετική κτήση , με την Συνθήκη του Πασάροβιτς μέχρι και τις τελευταίες μέρες της Δημοκρατίας το 1797 .

Τα νησιά της Ιθάκης , Ζακύνθου και Κεφαλονιάς υπέμειναν τον Τουρκικό ζυγό από το 1479. Ο Αντόνιο Τόκκο μπόρεσε το 1481 να ανακτήσει τα νησιά της Κεφαλονιάς και της Ζακύνθου . Το 1485 η Ζάκυνθος εισάγεται στο *Stato da Mar* και την ακολουθεί η Κεφαλονιά , αποτινάζοντας τους Τούρκους και την δεκαεξάχρονη παρουσία τους στο νησί, από το 1484 μέχρι το 1500. Έτσι στις 24 Δεκεμβρίου του ιδίου έτους με το γεγονός της Πολιορκίας του Αγίου Γεωργίου το Stato da Mar , καλωσορίζει το νησί. Τρία χρονιά αργότερα , το 1503 και η Ιθάκη θα αποτελέσει μέρος του θαλάσσιου κράτους .

Το 1479 οι Οθωμανοί καταλαμβάνουν την Λευκάδα , η οποία μέχρι τότε αποτέλεσε κτήση του Δεσποτάτου της Ηπείρου(1205) και της Παλατινής Κομητείας της Κεφαλονιάς (1362). Το 1502 το νησί περνάει στα χέρια των Βενετών για έναν χρόνο ,

αφού μετά το ξανακυριεύουν οι Οθωμανοί. Η κατοχή τους θα κρατήσει πάνω από 200 χρόνια (1479-1684) όταν θα συμβεί ο Πόλεμος του Μωρέα και ο Φραντζέσκο Μοροζίνι καταλαμβάνει το νησί. Η επίσημη Βενετική κυριαρχία θα συμβεί με την συνθήκη του Πασάροβιτς το 1718.

Οι ιόνιοι νήσοι αποτέλεσαν κτήσεις της Γαληνοτάτης από τον 14ο έως των 18ο αιώνα. Η εξάπλωση προς νησιώτικο σύμπλεγμα των Επτανήσων ξεκίνησε με την κατάκτηση των Κυθήρων και των Αντικυθήρων. Το 1386 το η Κέρκυρα εντάχθηκε στην Βενετική κυριαρχία οικειοθελώς .Το συμβούλιο της Κέρκυρας και οι ευγενείς του νησιού μπροστά στον κίνδυνο των Οθωμανών , και βλέποντας την πτώση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας στράφηκε στην Γαληνοτάτη για προστασία (1386).Ο πολιτισμός των Βενετών ενώθηκε με τον Ιονιοπελαγίτικο , χαρακτηριστικό παράδειγμα η υιοθέτηση της Ιταλικής γλώσσας ως επίσημη και η χρήση της από τις ανώτερα κοινωνικές τάξεις.

Ακολούθησαν η κατάκτηση της Ζακύνθου το 1485 , της Κεφαλονιάς το 1500 και της Ιθάκης το 1503. Η επέκταση της Δημοκρατίας στον Ιόνιο χώρο τελείωσε με την Λευκάδα το 1718. Το 1500 η οργάνωση και η αμυντική προστασία των νησιών θα γινόταν από την Κέρκυρα από τον διορισμένο αξιωματούχο ως "Γενικός Προβλεπτής των Τριών Νήσων" (*Provveditore Generale delle Tre Isole*). Οι τρεις αυτοί μεγαλύτεροι νήσοι είναι η Κέρκυρα , η Κεφαλονιά και η Ζάκυνθος.

Ο όρος Ιόνια νησιά μεταφέρεται στα Βενετικά ως *Ixołe Jonie* ενώ στην Ιταλική γλωσσά *Isole Ionie*.

Ενώ τα Ιταλικά ονόματα των Επτανήσων είναι Corfu για την Κέρκυρα , Passo για τους Παξούς, Santa Maura ή Lèucade η Λευκάδα , η Κεφαλονιά Cefalonia , η Ιθάκη Itaca , Val di Compare ή Piccola Cefalonia δηλαδή “η μικρή Κεφαλονιά” , Η Ζάκυνθος Zante η Zacinto και τα Κύθηρα Cerigo.Ο συνολικός αριθμός των φρουρίων στα νησιά ανέρχεται στα δέκα. Όποιο νησί λειτουργούσε ως πρωτεύουσα προστατευόταν και από ένα . Την πόλη της Κέρκυρας κοσμούν το Παλαιό Φρούριο (*Fortezza Vecchia)* και το Νέο Φρούριο (*Fortezza Nuova*). Στο νησί επίσης υπάρχει το Βυζαντινό Φρούριο του Αγγελοκαστρου. Στην Κεφαλονιά την ασφάλεια του νησιού υπερασπιζόταν το Κάστρο του Αγίου Γεωργίου και το Φρούριο της Άσσου.

Ο Γενικός Προβλεπτής της Θάλασσας (Provveditore Generale Da Mar) με έδρα την Κέρκυρα ήταν ο τίτλος του διοικητή των Επτανήσων με πολιτικές και στρατιωτικές εξουσίες που έφταναν από την διοίκηση του στόλου έως την άμυνα από εχθρικές επιθέσεις . Αρχικά ο ρόλος αυτός προοριζόταν για εμπόλεμες καταστάσεις ενώ στις ήρεμες περιόδους διοριζόταν ως *Provveditore generale delle tre Isole* ή "*Γενικός Προβλεπτής* των Τριών Νήσων" .Ο Προβλεπτής, *Provveditore,* του reggimento ήταν ο υφιστάμενος αρμόδιος του κάθε νησιού , ήταν ευγενής στην καταγωγή , με αποστολή την συλλογή φόρων , τα θρησκευτικά και πολιτικά θέματα, και την άμυνα σε εχθροπραξίες. Στην περιοχή της Κέρκυρας αυτός ο τίτλος λεγόταν Bailo. Υπήρχε και τοπική διάκριση των αρχών των νήσων στις ντόπιες αρχές και τις Βενετικές . .Οι διάκριση των εξουσιών γινόταν σε δυο κατηγορίες . Των Ενετών στον όνομα της Μητρόπολης με εξουσίες πάνω στην πολίτικη και τον στρατό , και στις τοπικές ,αποτέλεσμα του Κοινοτικού Συμβουλίου (*Consiglio della Comunità*). Το Μεγάλο Συμβούλιο της Βενετιάς ήταν αρμόδιο για τον διορισμό των Βενετών . Το reggimento δηλαδή η διοίκηση του κάθε νησιού αποτελούνταν από τρεις αξιωματούχους. Οι σύμβουλοι *consiglieri ,* διοριζόταν δυο σε κάθε νησί και το έργο τους αποτελούνταν κυρίως από δικαστικές και διοικητικές αρμοδιότητες μαζί με τον Provveditore . Στο νησί της Κέρκυρας το έργο της διοίκησης είχαν αναλάβει ένας Bailo , μαζί με έναν Provveditore , έναν Capitano , έναν Capitano della cittadella και έναν Castellano della fortezza. Ακόμα υπήρχαν δυο Consiglieri. Ένας Provveditore και δυο Consiglieri υπήρχαν στην Ζάκυνθο και στην Κεφαλλονιά ενώ το Φρούριο της Άσσου (Fortezza d'Asso) στην τελευταία ,έναν Provveditore. Στην Λευκάδα ένας Provveditore ordinario μαζί με έναν Provveditore staordinario . Τα Κύθηρα διοικούνταν από έναν Provveditore μαζί με έναν castellano. Οι αριστοκράτες συγκροτούσαν σε κάθε νησί το *Consiglio Maggiore (*Μεγάλο Συμβούλιο) και το *Consiglio Minore* (Μικρό Συμβούλιο).

Κινητήριος δύναμη της οικονομίας ήταν η καλλιέργεια, παράγωγη και εξαγωγή όπως ελαιολάδου , σταφίδας , κρασιού και οι συναλλαγές γινόταν με το νόμισμα της Βενετικής λίρας. Το νησί της Κέρκυρας παρέχει μια κεραία θέση για ενασχόληση με τα θαλάσσια οφέλη. Στο ιόνιο ευδοκιμεί ένα καρποφόρο έδαφος με είδη χλωρίδας που δεν υπήρχαν στην μητρόπολη.

Οι ελαιώνες βρισκόντουσαν σε όλα τα νησιά , καθώς ήταν από τα βασικά γρανάζια για την οικονομία της Μητρόπολης . .Η Γαληνότατη δεν επιτρέπει την εξαγωγή του πουθενά αλλού παρά μόνο στην περιοχή της Βενετίας. Η άξια της σταφίδας ως εξαγώγιμο προϊόν ήταν μεγάλη . Βασικοί προμηθευτές σταφίδας μέχρι και τον 18ο αιώνα αποτέλεσαν η Ζάκυνθος και η Κεφαλονιά. Τον ρόλο του ανταγωνιστή στο εμπόριο σταφίδας έπαιξαν οι Βρετανοί . Οι Βενετοί στα πλαίσια αυτού του εμπορικού "πόλεμου" εισάγει το μετρό *nuova imposta,* έναν μεγάλο φόρο για τα ξένα εμπορικά πλοία άλλα και την διακοπή της ελεύθερης διακίνησης σταφίδας από τα νησιά .

Στα νησιά του ιονίου κυκλοφορούσε και μια ειδική κοπή της Βενετικής λίρας. Την μια πλευρά κοσμούσε η επιγραφή CORFU/CEFALONIA/ZANTE σε τρεις γραμμές ενώ στην αντίθετη πλευρά υπάρχει ο φτερωτός λέοντας του Αγίου Μάρκου με την Αγία Γραφή .

Τα Επτάνησα πριν τον ερχομό των Βενετών δεν είχαν ιδιαίτερα μεγάλο αριθμό πληθυσμού , για παράδειγμα το νησί της Ιθάκης δεν είχε κανέναν μόνιμο κάτοικο. Έτσι καταφτάνουν προς τα νησιά Ρωμαιοκαθολικοί από τις Ιταλικές κτήσεις και Ορθόδοξοι Έλληνες από τις υπερπόντιες κτήσεις . Μέχρι το 1765-1766 , 111.439 άνθρωποι κατοικούσαν τα νησιά ενώ το 1780 ο αριθμός έφτασε τις 150.908. Επίσημη γλωσσά ήταν αυτή της Μητρόπολης δηλαδή η Βενετική . Τα έγγραφα της διοίκησης συντασσόταν σε αυτήν. Ομιλούταν από της ανώτερες κοινωνικά τάξεις και ειδικά στις πόλεις . Τα ελληνικά ήταν η γλωσσά των χωρικών . Η κοινωνική πυραμίδα ήταν τρίπτυχη .αποτελούταν από τους απλούς ανθρώπους τους populari , την τάξη των αστών Citadini , και στη κορυφή οι ginobili δηλαδή οι αριστοκράτες . Η μόρφωση εκείνην την εποχή ήταν ιδιωτική υπόθεση , στην οποία μάλιστα δεν εμπλεκόταν το κράτος. Τα ανώτερα κοινωνικά στρωματά είχαν ευκολότερη πρόσβαση στην εκπαίδευση και τις σπουδές όπως στο Πανεπιστήμιο της Πάδοβας . Στην Κέρκυρα το 1656 η λογοτεχνική ακαδημία , η *Accademia degli Assicurati αρχίζει* την λειτουργιά της , βάση του μοντέλου των αντιστοίχων της Βενετίας . Έμβλημα της η επιγραφή "His Semper " μαζί με δυο βράχους κάτω από έναν φτερωτό λέοντα .

Όπως γνωρίζουμε , οι Βενετοί ήταν Καθολικοί. Υπήρχαν και Ρωμαιοκαθολικοί λίγοι σε αριθμό στην Κέρκυρα και την Κεφαλονιά . Οι Έλληνες Ορθόδοξοι μονάχοι

Πατέρες της εκκλησιάς αναγκαζόταν με νόμο να αναγνωρίζουν τους Καθολικούς ανώτερους τους . Επιπροσθέτως επιτρεπόταν η πραγμάτωση μεικτών γάμων ανάμεσα σε καθολικούς και ορθόδοξους . Από τον 12ο αιώνα υπάρχει και το Εβραϊκό στοιχείο στο Ιόνιο. Το 1797 το πλήθος τους στο νησί της Κέρκυρας έφτανε τους 2.000. Στο κάστρο του Αγίου Γεωργίου της Κεφαλονιάς υπήρχαν Εβραίοι οι οποίοι μεταφέρθηκαν στο Αργοστόλι , μαζί με την μεταφορά της Πρωτεύουσας του νησιού .

Τα Ιόνια νησιά άλλα και η Ενετική κυριαρχία λειτούργησαν ως έναν δίπολο πομπού, δεκτή με αμφίδρομη κίνηση σε πολιτισμικό επίπεδο. Άλλωστε ο τρόπος ζωής , τα ήθη και τα έθιμα των δυο αυτών λαών έχουν αρκετές ομοιότητες μεταξύ τους. Αποτέλεσμα αυτής της συνύπαρξης ήταν και το Libro d' oro δηλαδή χρυσή βίβλος, αρχοντολόγιο , με όλα τα ονόματα των ευγενών , μεγάλων γαιοκτημόνων , μεγάλη οικονομική δύναμη .Το 1800 είναι το έτος ίδρυσης της Επτανήσου Πολιτείας. Οι επιρροές των Βενετών είναι εμφανείς , αφού πηγή έμπνευσης για την σημαία της ήταν αυτή της Βενετιάς . Η Επτάνησος Πολιτεία και το Ηνωμένο κράτος των Ιονίων Νήσων αργότερα (1815-1864) μοιραζόταν την επίσημη γλωσσά ανάμεσα στα Ιταλικά και τα Ελληνικά . Η διδασκαλία της ελληνικής γινόταν μαζί με αυτή των Ιταλικών και των Αγγλικών. Το 1907 με την διεξαγωγή της απογραφής του πληθυσμού 4.675 (1,8%)Επτανήσιοι δήλωναν Καθολικοί . 2.541 (1%) των κάτοικων των Ιονίων νήσων είχαν ως μητρική γλώσσα τα Ιταλικά .

Τα Επτάνησα αποτέλεσαν κομμάτι του λεγόμενου Ενετικού Κράτους Της Θάλασσας (Stato da Mar) μέχρι και τη νίκη του Ναπολέοντα Α΄ Βοναπάρτη το 1797. Ο πόλεμος ανάμεσα στην Γαληνοτάτη και τον Ναπολέοντα ξεκίνησε στις 3 Μαΐου 1797. Το τέλος της Δημοκρατίας έφτασε στις 17 Οκτωβρίου 1797 με την υπογραφή της Συνθήκης του Καμποφόρμιο . Σύμφωνα με την Συνθήκη η άλλοτε κτήσεις τις Βενετίας θα περνούσαν στην εξουσία της Γαλλίας και της Αυστρίας. Η Αυστρία θα είχε την διοίκηση των εδαφών της ενδοχώρας , έως τον ποταμό Αδίγη και τις βαλκανικές περιοχές της Ιστριας και της Δαλματίας. Η διοίκηση των Επτανήσων παραχωρήθηκε στην Γαλλία . Ο Ναπολέοντας διαίρεσε τα νησιά σε τρία μέρη. Το *Corcyre δηλαδή* την Κέρκυρα και τους Παξούς . Το *Ithaque αποτελούμενο* από την

Κεφαλονιά, την Ιθάκη και την Λευκάδα . Και το *Mer-Égée* δηλαδή την Ζάκυνθο και τα Κύθηρα. Τον Σεπτέμβριο του 1798 δημιουργήθηκε μια συμμαχία ανάμεσα στην Ρωσική Αυτοκρατορία και την Οθωμανική . Έτσι έναν χρόνο αργότερα ξεκινάει μια ναυτική σύγκρουση με απώτερο σκοπό τον έλεγχο των Ιονίων Νήσων , κάτι το οποίο επιτεύχθηκε . Στις 21 Μαρτίου 1800 υπογράφεται συνθήκη ανάμεσα στην Ρωσική Αυτοκρατορία και την Υψηλή Πύλη και δημιουργείται η Επτάνησος Πολιτεία , μια ανεξάρτητη δημοκρατία υπό την αιγίδα των δυο Αυτοκρατοριών. Το 1807 η Ρωσία θα υπογράψει την Συνθήκη του Τιλσίτ και τα νησιά και η διοίκηση τους θα ξαναπεράσει στα Γαλλικά χέρια . Δυο χρόνια αργότερα το 1809 έχει υπό την κατοχή της όλα τα νησιά , πλην του νησιού της Κέρκυρας , η οποία πέντε χρόνια αργότερα το 1814 θα χάσει τον Γαλλικό έλεγχο και το 1815 το σύμπλεγμα των Επτανήσων θα γίνει αποικία των Βρετανών (Ηνωμένον Κράτος Των Ιονίων Νήσων).

Island	1470	1500	1528	1532	1568	1583	1675	1684	1760	1766
Κέρκυρα				14.246		19.221	20.000			44.333
Παξοί									4.150	
Λευκάδα								9.000	12.000	11.760
Ιθάκη					300				2.500	
Κεφαλλονιά		14.000				25.543				21.659
Ζάκυνθος			17.255			14.054	25.000			25.325
Κύθηρα	500								6.000	6.183

Το Έμβλημα της Επτανήσου Πολιτείας

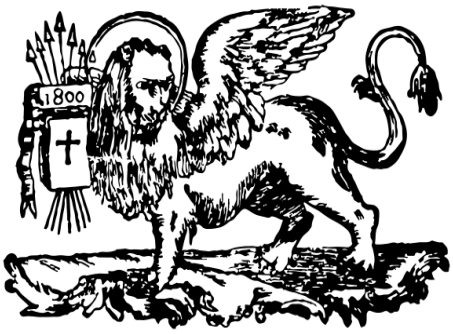

Ηνωμένον Κράτος Των Ιονίων Νήσων

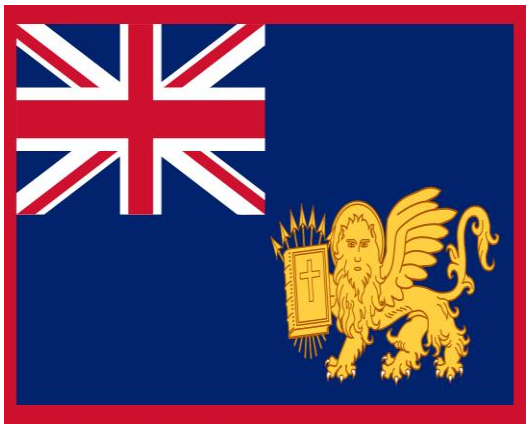

Ο ρόλος του Συμβολαιογράφου και τα παραγόμενα έγγραφα ως ιστορικές πήγες

Νοτάριος επί τω έργω

Ο Νοτάριος

Το έργο του συμβολαιογράφου/νοταρίου είναι η παράγωγη των νοταριακων εγγράφων , δηλαδή δικαιοπραξιών ανάμεσα στους ενδιαφερόμενους, είναι ένας ειδικευόμενος επαγγελματίας με τομέα απασχόλησης την σύνταξη και επικύρωση δικαιοπρακτικών εγγράφων . Την περίοδο της Βενετοκρατιας είχε ειδίκευση σε θέματα δίκαιου , είναι καθήκον του να κοινοποιεί τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των ενδιαφερόμενων συμβαλλόμενων και να καταγράφει την αλήθεια τους και την θέλησή τους .

Οι νοταριακες πράξεις της Βενετοκρατούμενης εποχής είναι εξαιρετικές πηγές του τρόπου λειτουργίας του Βενετικού Κράτους , των συμβολαίων ανάμεσά στους ενδιαφερόμενους ανθρώπους και του τρόπου ζωής εκείνης της εποχής . Τα συμβολαιογραφικά κατάστιχα αποτελούν την πηγή για τις δικαιοπραξίες των

κατοίκων της Βενετικής Δημοκρατίας .Μας δίνουν ακόμα την δυνατότητα να μελετήσουμε την γλώσσα , την διάλεκτο και τα ιδιώματα . Είναι ένα πάντρεμα της λαϊκής γλώσσας με την επίσημη , αλλά και της προφορικής μορφής με την γραπτή . Τα νοταριακά αρχεία και τεκμήρια διαφέρουν από τα λογοτεχνικά εκείνης της περιόδου . Το έργο της ανάγνωσης τους αναλαμβάνει η επιστήμη της Παλαιογραφίας . Χαρακτηρίζονται από αφηγηματικό λόγο και μέσω αυτών παίρνουμε στοιχειά για την κοινωνία της εποχής , τον τρόπο ζωής και τον πολιτισμό . Τα κείμενα αυτά διακατέχονται από τον προφορικό λόγο αφού ο νοτάριος καταγράφει την εντολή και επιθυμία του πελάτη του με την χρήση του πλάγιου λόγου . Σε ορισμένες περιπτώσεις το επίπεδο μόρφωσης του νοταρίου φαίνεται στο ύφος και στον περιορισμό της λόγιας γλώσσας. Μέσω αυτών των Νοταριακων μας φανερώνεται παραπάνω από ότι σε πεζά κείμενα η τοπική διάλεκτος και η χρήση της γλώσσας καθιστώντας μας δυνατή την μελέτη στις διαφορές της διαλέκτου και της γλώσσας την περίοδο της πρώιμης ελληνικής γλώσσας. Είναι σημαντικές πηγές της δημώδους γλώσσας σε ένα συγκεκριμένο γεωγραφικό όριο. Μας πληροφορούν για όλες τις εκφάνσεις της καθημερινής ζωής . Μας γνωστοποιούν το νομικό και θεσμικού πλαίσιο μέσα στο οποίο συντάχτηκαν, τον τρόπο διεξαγωγής των αγοραπωλησιών καθώς και τις νοοτροπίες της κοινωνίας αυτής .

Από τα Βυζαντινά χρονιά ήδη μας δίνονται αρκετοί οροί για τον συμβολαιογράφο όπως ταβελλίων, ταβουλάριος , νομικός , συναλλαγματογράφος και νοτάριος . Το νοτάριος έχει λατινική προέλευση από το nota δηλαδή το σημείο . Οι πρώτες αναφορές στον όρο γίνονται από τον 1ο αιώνα μ. Χ. . Αρχικά ο νοτάριος ήταν σκλάβος , ενώ σταδιακά ο ρόλος αυτός θα ανατεθεί σε ελεύθερους ανθρώπους . Δουλειά τους ήταν η γρήγορη καταγραφή εγγράφων και τεκμηρίων ενώ δεν διέθεταν πάντα νομικές γνώσεις . Με την πάροδο των χρόνων στις αρμοδιότητες τους θα προστεθούν και πολιτικά και νομικά αξιώματα . Στα ελληνικά ο όρος μεταφέρεται ως σημειογράφος , ταχυγράφος, οξυγράφος ή υπογραφεύς. Στην Δυτική Ευρώπη ο νοτάριος έγινε το αρμόδιο όργανο για την σύνταξη των ιδιωτικών πράξεων . Από τον 13ο αιώνα και μετά ο όρος έχει την σημασία του συμβολαιογράφου . Τον 11ο και 12ο αιώνα η Βόρειος Ιταλία θα γίνει το κέντρο του νοταρίου ως επαγγέλματος . Η Μπολόνια θα φροντίσει για την σωστή εκπαίδευση

των νοταριων και την μελέτη και χρήση του Ρωμαϊκού δίκαιου. Ο δυτικοί συμβολαιογράφοι χρησιμοποιούσαν το πίσω μέρος της σύνταξης , το περιθώριο, ή ξεχωριστά φύλλα για την καταγραφή σημειώσεων. Η χρήση αυτών των πρακτικών (scheda, imbreviatura, protocollum) υιοθετήθηκε με το πέρασμα του χρόνου από όλους τους συμβολαιογράφους ενώ γίνεται και καταχώρηση τους στο μητρώο (protocollum, notularium, cartularium).Το 1283 στο νησί της Κέρκυρας διορίζεται έλληνας νοτάριος από τον Κάρολο Α΄ τον Ανδηγαυό και στα επόμενα χρόνια αρχίζουν να υπάρχουν και Λατίνοι . Την εποχή της Βενετικής Δημοκρατίας (1386) μας παρουσιάζονται διοικητικά τεκμήρια κατασταλτικής και προνοητικής φύσης για θέματα διορισμών νοταριων (di crear) και αρμόδιοι μηχανισμοί για την σωστή τέλεση του επαγγέλματος. Οι Βενετοί είχαν δώσει την πρέπουσα άξια στον επάγγελμα του συμβολαιογράφου , κάτι το οποίο φαίνεται από τις προσπάθειες που έκαναν για την επίλυση προβλημάτων σε αυτόν τον εργασιακό χώρο.

Ο συμβολαιογράφος θα έπρεπε να γνωρίζει ανάγνωση και γραφή καθώς και να είναι ικανός να συντάξει συμβολαιογραφικές πράξεις. Η γνώση παραπάνω γλωσσών από την μητρική του ήταν ένα επιπλέον προσόν. Ο ανερχόμενος συμβολαιογράφος θα μάθαινε τις τεχνικές δίπλα σε έναν έμπειρο επαγγελματία νοταρίο. Μέρος της εκπαίδευσης τους ήταν η απομνημόνευση συμβολαιογραφικών πράξεων . Ιδιαίτερη έμφαση δινόταν και στην ιδιωτική ζωή του , αφού θα έπρεπε να κάνει μια ηθική ζωή . Η ζωή αυτή γινόταν εμφανής μέσω της cittadinanza δηλαδή την απόδειξη ότι είναι νόμιμος απόγονος , ότι οι πρόγονοι του δεν έκαναν κάποιο χειρωνακτικό επάγγελμα (ars mecanica), αλλά και είχαν λευκό ποινικό μητρώο. Τέτοιες αποδείξεις (prova) βρίσκουμε για την εισαγωγή στο Συμβούλιο της κοινότητας ,παραδείγματος χάριν το 1634 όταν και διορίστηκε ο Μανώλης Padovan τεκμηριώνεται ότι είναι μέλος του Συμβουλίου της Κερκυραϊκής κοινότητας .

Ο διορισμός γινόταν αφού γινόταν αξιολόγηση των γνώσεων και του επίπεδου του νοταρίου
άλλα και με την διασταύρωση πληροφοριών για την ηθική και σωστή ζωή του . Έτσι θα του δινόταν άδειας άσκησης του επαγγέλματος της συμβολαιογραφίας. Έπειτα η τοπική διοίκηση αφού εξέταζε τα στοιχειά του υποψηφίου , παρήγαγε το έγγραφο πιστοποιητικό για την άσκηση του επαγγέλματος . Ο νοτάριος έκανε άσκηση του επαγγέλματος του και των αρμοδιοτήτων του συνήθως στο γραφείο του , γνωστό

στην περιοχή της Κέρκυρας ως κάγκελο (cancello). Συχνά η φύση της δουλειάς ανάγκαζε τον συμβολαιογράφο, για την άσκηση των καθηκόντων του να επισκεφτεί την οικία των συμβαλλόμενων ή των μαρτύρων . Η διοίκηση των Βενετών είχε την συνήθεια να ελέγχει τις άδειες και τα κατάστιχα τους. Η απαραίτητη μορφοποίηση των πράξεων τους ήταν η αναγραφή της ημερομηνίας και ο τόπος σύνταξης όπως και τα ονόματα των συμβαλλόμενων. Απαγορευόταν να γραφτεί μια πράξη σε κάποιο άλλο χαρτί ή βιβλίο παρά μόνο σε αυτό το οποίο θα επικυρώνονταν με την γνήσια υπογραφή των εξεταστών. Η σύνταξη πράξεων σε χωριστά φύλλα (squaD rzafogli)δεν επιτρεπόταν. Αν κάποιος συμβολαιογράφος αθετούσε την τήρηση της επαγγελματικής δεοντολογίας θα μπορούσε να του επιβληθεί η ποινή μέχρι και της πενταετής εργασίας στης γαλέρες στην θέση του κωπηλάτη αλλά και η απαγόρευση άσκησης του επαγγέλματος για την υπόλοιπη ζωή του. Στην σύνταξη διαθηκών απαραίτητη προϋπόθεση ήταν ο έλεγχος και η καταγραφή ότι ο ενδιαφερόμενος ήταν ψυχικά υγιής.

Στην περίπτωση των μαρτύρων , ελάχιστος ο αριθμός των δυο ατόμων , αυτοί θα έπρεπε να είναι παρόντες από την αρχή , και να είναι ικανοί να γράψουν . Κάθε χρόνο οι νοταριοι έπρεπε να δίδουν για να ελεγχθούν τα πρωτόκολλα τα οποία συνέταξαν αλλιώς θα υπήρχαν σωματικές και χρηματικές κυρώσεις . Απαραίτητη ήταν και η σύνταξη του αλφαβητικού ευρετηρίου αλλά και να αρχειοθετούν τα βιβλία τους . Στις 24 Απριλίου 1708 την περίοδο της θητείας των εξεταστών Zuanne Damillo και Σπυρίδωνος Μουστοξίδη , ο Zuanne Foscarini συντάσσει έγγραφο το οποίο καθιστά υποχρεωτικό τον έλεγχο των συντασσόμενων κατάστιχων , με διορία 15 ημερών των νοταριων της πόλης και την προθεσμία ενός μήνα συμβολαιογράφους του υπολοίπου νησιού της Κέρκυρας . Ακολούθως οι συμβολαιογράφοι θα διατηρούν τα βιβλία τους ενώ άμα κατέχουν βιβλία αποθανόντων πατέρων και αδελφών που ασκούσαν το ίδιο επάγγελμα θα πρέπει να συντάξουν καταλογογραφημένο σημείωμα στο βιβλίο της Γραμματείας.

Τα νοταριακα ως ιστορικές πήγες

Οι νοταριοι στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων τους παράγουν τις νοταριακες πράξεις

Οι πράξεις αυτές, χαρακτηρίζονται από προφορικότητα και μας γνωστοποιούν την ιστορία του τόπου που συντάχθηκαν , την κοινωνία της εποχής , αλλά και την χρήση και εξέλιξη της γραφειοκρατικής και κοινής γλωσσάς και της γραφής . Τα τεκμήρια αυτά είναι αδιαμφισβήτητα ένα σημαντικό μέγεθος πεζών κειμένων τα οποία είναι γραμμένα σε δημώδη γλώσσα . Μπορούν να αναφέρονται σε αγοραπωλησίες , διαθήκες , συμφωνίες γάμου και προίκας κ.α.

Ο νοτάριος μπορούσε να είναι μύστης του Βυζαντινού τρόπου σύνταξης συμβολαιογραφικών πράξεων , επηρεασμένοι από τις δυτικές κτήσης της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας και την Κάτω Ιταλία την περίοδο του 14ου αιώνα. Στα τεκμήρια αυτά βρίσκονται και επιρροές του λατινικού προτύπου. Στα έγγραφα αυτά βρίσκουμε αρκετές φόρες την επίκληση στην χάρη και ευλογιά του θεού. Άρα το θρησκευτικό , κοινωνικό και γλωσσικό περιεχόμενο τους τις καθιστά ιστορικές πήγες και τεκμήρια εφόσον μας αναπαριστούν πτυχές του παρελθόντος διαμέσου των περιεχόμενων τους .

Με γνώμονα ότι η ανάγνωση και παρατήρηση του παρελθόντος, σε ένα παροντικό χρόνο αποτελεί μια πραγματικότητα που αφορά ευρύ κοινό, αντιλαμβανόμαστε ότι η ιστορία δεν μπορεί να περιοριστεί αποκλειστικά σε μια σκόπιμη διανοητική δραστηριότητα, στην ιστορία των ιστορικών. Πέραν από την ανάγνωση ιστορικών συγγραμμάτων, η ιστορία έχει εντρυφήσει στην ζωή μας και από άλλες πηγές . Ιστορική πηγή μπορούν να αποτελέσουν και παρελθοντικά αρχεία. Χειρόγραφες μαρτυρίες, διαθήκες, συμβολαιογραφικές πράξεις, πρακτικά δικαστηρίων, μεταφέρουν στις επόμενες γενιές τόσο τα γεγονότα, όσο και το ύφος γραφής, την γραμματοσειρά, αλλά και τους ιδιωματισμούς στην γλώσσα που χρησιμοποιούσαν. Η επιστήμη της ιστορίας, μελετά τα γεγονότα με γνώμονα χειροπιαστές καταγραφές μελετητών και απτά δεδομένα που προέρχονται από αρχειακούς φακέλους. Είναι δυνατό, να χαρακτηριστεί ως μια ορθολογική επιστήμη που εμπιστεύεται αυτά που έχουν κατοχυρωθεί εγγράφως και έχουν την δυνατότητα να αποδειχθούν. Μελετώντας τις διάφορες κοινωνίες που μπορεί να

διαφέρουν από την δική μας, μπορούμε να αντλήσουμε πληροφορίες για τον εαυτό μας, γνωστοποιώντας μας ότι πολλά από τα πράματα που θεωρούμε φυσικά ή έμφυτα, στην πραγματικότητα προέρχονται από κοινωνικά διαμορφωμένες αντιλήψεις. Με τις συμβολαιογραφικές πράξεις μπορούμε να εξετάσουμε τη γλώσσα της εποχής στην οποία αναφέρονται, με τα γλωσσικά ιδιώματα και το λεξιλόγιο που δεν χρησιμοποιείται στις μέρες μας. Παράλληλα, μπορούμε μέσα από αυτές τις πράξεις μπορούμε να μεταφερθούμε στα γεγονότα εκείνων των χρόνων, διαβάζοντας τα ως μικροϊστορία, δηλαδή γεγονότα που εξιστορούνται και καταγράφονται για μία εποχή από απλούς καθημερινούς ανθρώπους και αναφέρονται σε απλούς καθημερινούς ανθρώπους. Μέσα από την μεταγραφή και μεταφορά των συμβολαιογραφικών πράξεων του 17^{ου} αιώνα συμπεραίνω ότι τα έγγραφα αυτά μπορούν να ερευνηθούν και να εξετασθούν ως ιστορικές πηγές, με την αυθεντικότητα και την μοναδικότητα που τις διέπει. Παρακάτω ακολουθούν τα πρωτότυπα κείμενα των συμβολαιογραφικών πράξεων του Τζιοβάνι Κρούσο και μετέπειτα οι μεταγραφές τους.

132

133

[illegible]

Α ἐστὰς, ιε· τοῦ ἀπρ. αχιε.

[illegible]

πρεζέντη κὸν. να λάβη τ' ἄνωθεν μαστρο διὰ γυναῖκαν τῆς ζιλοχρίτη. ὡς ἄνωθεν ὁρίζεται ὁμοίως ἡ ἄνωθεν νύμφη εἶναι πρεζέντε ἡ κοντέντα εἰς ὅλα τὰ ἄνωθεν· ἡ ἀξίτινη παρουσίᾳ· καὶ ἡ ζιλοχρίτις θέλοντας θοῦ ἀζεσήμερον· ἡ ταρῦχα ὁποῦ ὡς ἄνωθεν τ᾽ εἰκοσιπεντάρι

+ ρησε σεγουντάρουω ἐτζη πρώτονε· δραστόνταμία — — — — ὑ 100 —

+ προσκεφαλάδια δύο, τὸ ἕνα ἐστοψίδι λαβοράδο — — — — ὑ 60 —

+ σεντόνια δύο σκλέτα — — — — — — ὑ 60 —

+ φιτάνια δύο σκλέτα — — — — — — ὑ 136 —

+ ποκάμισα δύο σκλέτα — — — — — — ὑ 80 —

+ ἐμπόλιες μανόβολο τρεῖς — — — — — — ὑ 18 —

+ σουμάρισμα τῶν τε βαπόσα σκεύη ὑπερπ. ὀκτώ — — — — ὑ 454

τὰ ὁποῖα πάλι ἡ νὰ τὰ παραλάβη ὁ ἄνωθεν γαμπρὸς εἰς τὸν μόδον τ᾽ ἄνωθεν, διὰ τοῦ τὸ ἐρερφὸ τ᾽ ἄνωθεν τοῦ πεθεροῦ σηγούρον καὶ ἀναπαυμένο εἰς τὸ σπίτι νὰ μὴ μερη τὸ διαδόχους. ὁμπλίγαρον ἡ ἰμποτεκάροντας εἰς τὸ ἄνωθεν προικιὸν ὁποῦ ἔλαβε, ὅλα πού τα καλα παρόντα καὶ μέλλοντα διὰ σιγουραντζιόν του. κτερτέ ἡ παρθ. μαρ. παπᾶ ἰω φλε= δακας ποῦ μιχαλὶ ἐνχωδοράκι· ἡ παπᾶ μανό χορτάτζης ἐνχωατοφύνι, ποῦ ἀντώνη:—

ἀδέτας. κζ. τοῦ μαΐου, αχιε.

Κομεσιὸν κάμνουσιν οἱ κατωγεγραμμένοι. ὅλοι ἀπὸ τὸ χωρίον πρετόρτζα, τοῦ μιχαλὶ ψωμᾶ ποῦ μανιὸ ἀπὸ τὸ ἴδιο χωρίον· πρεζέντες καὶ ἀτζετάρη. τοῦ ὁποίου δίδουσιν ἐξουσίαν νὰ μπορῇ ὡσὰν τὰ ἴδιά τους κορμιά, νὰ κουβαδιάρῃ εἰς τ᾽ ἐντιματζιὸν ἡ προκλάμο ὁποῦ τος ἔκαμε ἀντώνη χορτάτζης, μακρονερὸς τῶν λιβαδοχωραφίων, νὰ τυχαίνῃ νὰ μῶ τοῦ τὸ ἀπαντοῖσι γιὰ νὰ τὸ πιάσῃ τὸ μύλον. καὶ ἀπὸ ἔξω ἔχει κουβαναδίζη, νὰ δι= χνῃ ὡς ὀκτὼ μέρες τερμενο. ἀκόμη νὰ μπωρουσὶ νὰ τοῦ τὸ ἀπαντοῖσι πλέα εἰς τὰ ἔξω· καὶ τοιουτοιτρόπως ἡ νὰ χουσὶ νὰ ποιοῦσι τὸ κουβάρμιον, κανονικὰ ἄνωθεν καὶ μέσο ὁ ὁποῖος νὰ κουβαδιάρῃ ὡς ἄνωθεν. ἰδιαιτέρως νὰ θέλαν ἴσα καὶ ἀπατοῖτος πρεζέντοι ἡ ταύτην τὴν κομεσιὸν σέρζουσιν ἔμπροσθεν. μάρτυρες κωνσταντῖνος σφακιώτης ποῦ γεωργίου· ὁ μιχαλὶ λεοτόμος ποῦ μανιό. ἡ οἱ δύο ἐνχωρίου πρετόρτζια: — — — f

+ ἐγουντάρου νοιάνωθεν κονεσ τουάντοι

Μιχαλί, μάρκω, μανόλι, βαντζάδες, υἱοὶ ποῦ γεώργ. Νικολο βαντζάς ποῦ γεώργ.

Νικολὸ λεζένιας τοῦ ντζώρντζι. Γεώργ καραβᾶς ποῦ μιχαλί.

Γεώργ ντάρνακης τοῦ ἀντώνη. Γεώργ σπίχος ποῦ μιχαλί.

Γεώργ λίβας ποῦ τζιπάρω. Μάρκω κύρβελις ποῦ γεώργ.

Μανουσοκορφιώτης ποῦ ἰω: — — — — — — — f

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ.

Μέδωσαμεν τοῦ παρόντος φανεροῦ ἐναρχιμεντ, ὁ κὺρ λέω μπος ποῦ μάρκω, ἀπὸ τὸ χωρίον πρετόρτζια μετὰ τῶν διαδόχων του. εἰς τὴν κοντζέδερε εἰς γονικὸν αἰώνιον, τοῦ λέω μπο τοῦ ἀνηψοῦ του υἱοῦ τοῦ γιάννη ἀπὸ τὸ αὐτὸ χωρίον· ἕνα σπίτι μὲ τὴν αὐλὴν του, μακρος ὀργιές τέσσερης. καὶ πλάτος, δύο παραβίτο· εὑρισκόμενον εἰς τὸ ἄνωθεν χωρίον πρετόρτζια. τὸ ὁποῖο του ἦλθεν ἀπὸ τ᾽ ποῦ γεώργ γαρζουλη. καθὼς φαίνεται μὲ ἰνστρουμέντο του κρατημένο διὰ χειρὸς τοῦ κὺρ μανόλη κορνάρου νοτ. αφψα· ἰουλίω, κβ. σύνορα ἀνατολικὰ αὐλὴ τοῦ σπιτιοῦ τοῦ ἀνηψιοῦ λέω. δυτικὰ σπίτια τοῦ μιχαλὶ βέντζα. βορεινὰ σπίτι τοῦ αὐτοῦ κὺρ λέω. νοτικὰ σπίτια τοῦ γεώργ κόκκου. τοῦ ὁποίου τὸ ὁποῖον νὰ ἔχει ὁ ἄ λέων, ἀπὸ τὴν σήμερον καὶ ἔμπροσθεν χωρὶς κανένα ἀπογλυτώτιστο τέλος. νὰ κρα τῇ ἡ νὰ τὸ ποσεντέρη εἰς πάντοτε μετὰ τῶν διαδόχων του. ἔχοντας καθολικὴν ἐξουσία εἰς τό

Εδόθη εἰς τὸ γονικὸ ρη.

78

εἰς τὸ χωρίον ὅτι θέλει νὰ τὸ κάμῃ· νὰ δίδῃ, νὰ πουλῇ, νὰ χαρίζῃ, νὰ προικίζῃ, νὰ
ἀλλάσσῃ, [illegible] νὰ τάφτῃ, ἢ ὅ,τι ἄλλον τοῦ ἤθελε φανῇ καὶ ἀρέσῃ αὐτηνοῦ
ὡς τῶν κληρονόμων καὶ διαδόχων της νὰ μπορῇ νὰ τὸ κάμνῃ [illegible]

[illegible]

† εἰς τὰς ιε) τοῦ ἰουνίου, αχιε'

[illegible]

ήναι πρεζέντε και ηθέλ να παρη ένας το ανάλογον του ως άνωθεν· και εδιδόγιουν [illegible] παρ[όντων] μαρ[τύρων] π[απα]
νικολό κανδάς του μαυζώου εντόπιο πρετόρια· και του καρομάτ του μαρκου, εντοπίω αποφύγ :—

Α΄ ήστας. ιθ. του ιουνίου, αχιέ.

εις την σήμερον ημέραν ίδαση λογαριασμόν ο αυτός [illegible] προς κυρ μηνό [illegible] καλέργης από
τον [illegible] τόσασου, μετον κυρ γεώργ κόκκινο του ιω από το χωρίο ρόταση, ως [illegible]
καδόρος του [illegible], διότι είχασι να κάμουσι ένα και ένα ξεκαθαρισμα, απολογαρ=
γιασμού της σημωσατορείας οπού είχεν καμωμένα ο αυτός προς με του μαστ[ρο] βλαδιμ[ιρ]ο=
[illegible] του μανιοκόκινου, αδελφού του άνωθεν κυρ γεώργ. με ενορχισμέν[ον] του [illegible]
[illegible] του κυρ μιχελί αρχαβλή νοτ[αρίου]· ωσάν [illegible]· και [illegible] οπού είχεν ο αυτός προς
γιατού κυρ μιχελί αρχαβλή [illegible] σημωσατορεί[ας] [illegible] εκράτειεν ε
[illegible] τον καιρό οπού [illegible] άνωθεν σημωσατορεί[ας] [illegible] δυο χρόνους [illegible], και απάνω τούτο
[illegible] της σημωσατορείας [illegible] σήμερον, [illegible] Τα οποία προμε
[illegible] ο άνωθεν κόκκινος του [illegible] προς, [illegible] μ[ε]ν [illegible] αχιέ. αλλέως
[illegible] να τους τα πληρώση έως όλον [illegible] σεπτέμβριον μήνα πρώτον [illegible], αχιε. αλλέως
[illegible] να τα σκοδέρνη [illegible] με όποια [illegible] της [illegible] ο άνωθεν σφάλη· και [illegible] είναι [illegible]
[illegible] προμεταροντας ο [illegible] ο άνωθεν [illegible] να χρωστή ένας τ' άλλου, να
[illegible] ίδαση σήμερο [illegible] καθαρίζο λογαριασμό [illegible]
[illegible] άνωθεν σημωσατορεία, ωσάν και [illegible] εκ του [illegible] άνωθεν [illegible]
[illegible] του χρωστ[εί] άλλο παρά τα άνω [illegible]. Τα οποία να
[illegible] ως άνωθεν· και εδιδόγιουν παρακαλεστοί μαρ[τύρων] π[απα] γεώργιος αρχαβλή του μιχ[ελί]
και μιχελί χορτάτζης του [illegible]. και οι δύο εντόπιοι αποφύγ :— — — — —

Τη αυτή ημέρα

μολογά ο βετόρε γεωργίτζης [illegible] κουτελάρος του ιω, από το μετόχι του καρομάτιανο
[illegible] τουχωείω αποφύγου. πως επαράλαβε από τον μιχελί [illegible]
[illegible] του ιω, μιά [illegible] μαβρη με το [illegible] και αρεσκομεν[ο] του
χρονώ ενιά, [illegible] διακόσα πενήντα. Τα οποία προμέτερ[ε] να δώση
να τους τα πληρώση [illegible] έχοντον πρωτονιον μήνα, αχια. αλλέως και δεν τους τα
θελει [illegible] ένα [illegible] τόρνεσα απάνω τα [illegible]
[illegible] το κουμουλάρι οπού πλερώνη ο άνωθεν [illegible] του [illegible] βετόρε. καθώς λέσιν [illegible]
[illegible] του κυρ μιχελί αρχαβλή νοτ[αρίου]· και ωσάν
[illegible] τα άνωθεν [illegible] τα δύο [illegible] το άνωθε
προς [illegible] το [illegible] τα ένα [illegible], να το πλε=
ρώνη παντοτινά του [illegible] καβαλάρι· [illegible] του [illegible]
[illegible] του [illegible] σόλον [illegible] ως
θελει να [illegible] δε όλα τα άνωθεν, να [illegible] της [illegible]
αυθεντίας [illegible] και το παρόν [illegible]. και [illegible] είναι [illegible] :—
μαρ[τύρων] π[απα] γεώργ [illegible] του [illegible] εντοπίω αποφύγ· και μανολί [illegible] του [illegible]
[illegible] εντοπίω [illegible] :— — — — — —

Α΄ ήστας, γ. του ιουλίου, αχιε.

[illegible] και παντοτινήν ανάπαυσιν να [illegible] ο π[απα] κυρ νικό=
[illegible] του κυρ [illegible] από το χωρίο [illegible], του κυρ μιχελί καλαύτη, του [illegible]
από [illegible] διακόσα [illegible]. Τα οποία επαράλαβεν [illegible]
ήστας, ιβ. του απριλ, αχιε. καθώς φαίνεται με ένα του [illegible] γραμμένο με το ίδιον του
χέρι, τα οποία γράμματα [illegible] πως είναι εδικά του. καθώς εδά [illegible]
[illegible] Τα οποία τορνέσια είναι [illegible]
[illegible] του [illegible] του ανεψιάς βιζαροπούλας πρώτης [illegible]
[illegible] του άνωθεν [illegible] οπού το [illegible] βιζαροπούλας του [illegible]
[illegible] άνωθεν του ανεψιάς· και [illegible]
[illegible] από [illegible]. [illegible] κυρ μιχελί [illegible] αναπαυ=
[illegible] διαδόχους της. [illegible] των παρόντων, [illegible]
[illegible]

ἢ μόνη τέλε παρὸν ἢ μελλόν. ἢ ἐβγῆ ἢ παρακαλῇ: μάρτυρες παπᾶ μάρκω βεντζᾶς [illegible] γεώρ. ἐνχώ πρετόργια. ἢ μιχελὶ φωτινὰς [illegible]. ἐν χωρείω ἀσώμ. — — — 4

† σεμπτεμβρίου [illegible] τὸ [illegible] · ις Τὰς β. Τοῦ ἀπριλ. αχιβ.

Ὁ μολογῶ ἐγὼ παπᾶ νικολὸ μηλος ἀπὸ Τὸ χωριὸ ἀσώμ. πῶς ἐπῆρα ἀπὸ σένα Τὸν κὺρ μιχελὶ καραΐτη, [illegible] ὁποὺ ἦτον διακόσια διδομένα πενήντα. Τὰ ὁποῖα εἶναι σάρκος [illegible] Τέλεια ἀπο = πλέρωμα Τοῦ προυκιοῦ τῆς ἀνεψιᾶς [illegible] βυζαροπούλας τῆς πρώτης [illegible] γυναίκας. ἢ [illegible] βάλω ἐγὼ ἀκόμα τῆς [illegible] βυζαροπούλας τῆς νύφης μου, ἀνεψιᾶς τῆς ἀνωθεν ἀνεψιᾶς. καὶ Τοῦτο ὁμολογῶ [illegible]. Ἐγὼ παπᾶ νικολὸς ὁ ἄνωθεν ἔγραψα μὲ τὸ ἴδιον μου χέρι. — 4

† ὀκτωβρίου, θ. Τοῦ ἰουλίου, αχιέ.

Ἐ[illegible] ἐβγαλε[illegible] παπᾶς κὺρ [illegible] βαρδας ἀπὸ Τὸ κάστρον, εὑρισκόμενος σήμερον εἰς Τὸ χωρίον [illegible] μετὰ [illegible] ὁ [illegible], ἢ [illegible] ἀληθινὸν [illegible] ἀφέντη Του νικολὸ [illegible] ἀπὸ τὸ ἴδιο χωρίον [illegible] Τοῦ ὁποίου [illegible] νὰ ὠφελᾶ ὡσὰν Τὸ ἴδιον [illegible] νὰ σκοδάρῃ ὁποὺ [illegible] ἢ καθ' ἄλλο ὁποὺ ἔχει [illegible] Του νὰ [illegible] γονικά = ρου τοῦ χωρίου [illegible] ἀπὸ τὰ μετόχια [illegible] ἀπὸ [illegible] Του [illegible] καθὼς Τὸ [illegible] ὁμοίως νὰ σκοδάρῃ ἢ ὅ,τι νόμιμα, κανίσκια, ὄρνιθες, [illegible], κρασὶ [illegible] ἢ καθ' ἄλλο [illegible] ὁπὸ Τοῦ ἄνωθεν [illegible] κάνοντας ὁ ἄνωθεν [illegible] Τὸ [illegible] καθ' [illegible] νὰ [illegible] νὰ [illegible] ἢ νὰ [illegible] ὁπὸ ἤθελεν [illegible] ὡσὰν νὰ ἤθελεν [illegible] ἴδια [illegible]. Καὶ ὅ,τι ἤθελε σκοδάρῃ, νὰ τοῦ [illegible], [illegible] ὅτινος ἤθελεν Τοῦ [illegible] μὲ γραφαῖς [illegible] [illegible] καὶ παρακαλῇ: μάρτυρες παπᾶ κὺρ [illegible] ἢ μιχελὶ [illegible] ἐν χωρείω [illegible]: — — — — 4

† ὀκτωβρίου, ιε. Τοῦ ἰουλίου. αχιέ.

Φανερὸν κάμνουσι καὶ ὁμολογοῦσι Τὰ κάτωθεν γραμμένα μέρη. ἀπὸ Τὸ ἕνα μέρος ἡ κεραμία, θυγατέρα [illegible] Τοῦ ποτὲ κὺρ [illegible] ἀπὸ Τὸ χωρίον [illegible] ἀπὸ Τὸ ἄλλο μέρος ὁ μισὲρ τζώρτζης [illegible] Τοῦ ποτὲ [illegible] ἀπὸ Τὸ μετόχι [illegible] Τοῦ χωρείου πρετόργια. εὑρισκόμενοι σήμερον εἰς Τὸ χωριὸ [illegible] Τοῦ [illegible] ὅτι σήμερον [illegible] εἰς Τοῦτον Τὸ [illegible] ἢ [illegible] παντρειάν. ἢ πρῶτας [illegible] Τὸ [illegible] ὄνομα Τοῦ [illegible], ἢ τῆς παναχράντου αὐτοῦ μρς. ἔπειτα ἡ ἄνωθεν κεραμία [illegible] νὰ πάρῃ καὶ νὰ [illegible] τὸν ἄνωθεν μισὲρ τζώρτζη, [illegible], καθὼς ὁ = [illegible] Τοῦ θεοῦ [illegible] ἢ [illegible]. ἢ διὰ προικιὸν αὐτῆς, [illegible] ἀπὸ Τὴν σήμερον ἢ ὀμπρὸς [illegible] ἢ ἕναν κομμάτι [illegible] γονικὸ [illegible] εὑρισκόμενα εἰς Τὸ ἄνωθεν [illegible] ἢ ἄλλον ἕναν κομμάτι [illegible] γονικό, εὑρισκόμενο εἰς Τὸ χωριὸ [illegible] Τὰ ὁποῖα [illegible] Τοῦ ἄνωθεν [illegible] ἢ [illegible] ἄνωθεν [illegible] νὰ [illegible] καὶ νὰ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ἢ [illegible] ὁποὺ ἤθελεν ἔχει, [illegible] ὅτι [illegible]. καὶ νὰ [illegible] ἢ ὅτι ἄλλον [illegible] [illegible] ἀπὸ [illegible] καὶ [illegible] ἀπὸ τὴν σήμερον ἢ ὀμπρὸς [illegible] [illegible] Τὸ [illegible] ἢ [illegible] μὲ [illegible] ἢ [illegible] καὶ [illegible] νότικα [illegible] [illegible] ἢ [illegible] [illegible] [illegible] νὰ [illegible] [illegible] νὰ [illegible] [illegible] Τὸ ἄνωθεν [illegible] ἢ [illegible] νὰ [illegible] ὁ ἄνωθεν [illegible] δύο χιλιάδες [illegible] [illegible] [illegible] καὶ [illegible] [illegible] [illegible] Τὸ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ἢ [illegible] [illegible] ἀπὸ Τὸ κάστρον. ἢ μιχελὶ [illegible] [illegible] ἀπὸ Τὸ μετόχι [illegible] [illegible] ἐν χωρείω [illegible]: —

Διαγραμμένο.

Ἀδέστας κγ΄ τοῦ Ἰουλλίου, ᾳχιε΄.

Ὁ μισὲρ γεώργιος βεντίας ποῦ ἰνικολό ἀπὸ τὸ χωρίον πρετόργια, μὲ τὸν [illegible] καλύτερο μόδο ὁποῦ ἐμπόρει, γεώργιος βεντίας [illegible] εἰς τούτην τὴν ὑπόθεσιν, τοῦ μισὲρ μάρκου βεντίας να[illegible], [illegible] ὅσαν τὸ ἴδιόν του [illegible] ποῦ γεώργιος πρεζέντες [illegible] τοῦ ὁποίου δίδει [illegible] νὰ μπορῇ ὥσαν τὸ ἴδιόν του [illegible] χρωστοῦσι τοῦ αὐτοῦ γεωργίου, καθὼς φαίνονται εἰς μία [illegible] ὁποῦ ὁ αὐτὸς νοτάριος [illegible] τοῦ αὐτοῦ μισὲρ μάρκου τὸ σήμερον. Τὰ ὁποῖα εἶναι [illegible] [illegible] νὰ μπορῇ ἀπάνω εἰς [illegible] νὰ [illegible] καὶ τορνέσια [illegible] ἤγουν νὰ [illegible] νὰ μαχ[illegible] ὅπου ἤθελε [illegible] ὑπόθεσιν [illegible] ὅλου τοῦ αὐτοῦ χρέους· καὶ ὅτι ἤθελεν κάμει νὰ εἶναι [illegible] βέβαιον. [illegible] καὶ γεώργιος ἐπιτρόπος καὶ παρακαλεῖ. μάρτυρες ὁ κὺρ μιχελὴ ἀρχάβλης νοτάριος ποῦ γεωργίου, ἐνχώριος [illegible] καὶ γεώργιος [illegible] ποῦ μανιό, ἐνχώριοι πρετόργια: — — — —

Ἀδέστας κδ΄ τοῦ Ἰουλλίου, ᾳχιε΄.

Ἐ[illegible] νὰ θέλει [illegible] τοῦ βιτόρε [illegible] ποῦ [illegible] καὶ ὁ [illegible] κόκκινος τοῦ γεωργίου ἀπὸ τὸ χωρίον ἐπάνω, νὰ θέλει νὰ [illegible] ἐνεργημένα [illegible] ἐπάκτωσαι [illegible] διὰ χρόνους πέντε, ὅτι [illegible] τὸν χρόνον [illegible] ἰδ΄ [illegible] ὀκτωβρίου, ᾳχιϛ΄ διὰ χρόνους πέντε, [illegible] τὸ πάκτος [illegible] ἐνεργημένης. [illegible] τὰ ὁποῖα [illegible] ὅλα καὶ τῶν πέντε χρόνων τὸ πάκτος [illegible] ὀκτωβρίου [illegible] καθὼς φαίνεται μὲ [illegible] [illegible] σήμερον [illegible] καὶ [illegible] ἐνεργημένο τὸ πάκτωσας, τὸ ὁποῖον θέλουσι νὰ εἶναι [illegible] [illegible] χωράφι νὰ εἶναι ἀπὸ τὴν σήμερον [illegible] νὰ τὸ κάνῃ ὅτι ἤθελε θέλει καὶ [illegible] βιτόρ [illegible] ἔχοντας καὶ νὰ κρατῇ μόνο [illegible] ἰβ΄ [illegible] μίας χρονιᾶς [illegible] χωραφιοῦ ὁ αὐτὸς βιτόρες, καὶ τὰ ἄλλα [illegible] νὰ τοῦ [illegible] εἰς [illegible] ὁ νοτάριος καὶ [illegible] τὸν [illegible] τὸν αὐτὸν [illegible] εἰς πάντοτε νὰ [illegible] καὶ ἔτζη εἶναι [illegible] μάρτυρες [illegible] γεώργιος χορτάτζης τοῦ μάρκου ἐνχώριος [illegible] καὶ γεώργιος [illegible] ποῦ πέτρο, ἐνχώριοι πρετόργια: — — —

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ.

Ὁ [illegible] κόκκινος [illegible] ἀπὸ τὸ χωρίον ῥοτάση, μὲ δύναμιν τοῦ παρόντος φανεροῦ ἐνεργημένου [illegible] καὶ διαδόχους του, [illegible] αἰώνιον, τοῦ βιτόρε [illegible] καὶ τῶν διαδόχων, [illegible] ἕναν κομμάτι χωράφι [illegible] ἀπάνω κάτω. εὑρισκόμενον εἰς τὸν [illegible] [illegible] νοτάριος [illegible] μισοχώραφι [illegible] [illegible] κόκκινο [illegible] τὸ ὁποῖον τοῦ ἦλθεν [illegible] κόκκινο [illegible] καθὼς φαίνεται μὲ [illegible] διὰ χειρὸς τοῦ μισὲρ γεωργίου βλαδιμέρου νοτάριος ὥσαν [illegible] ὁποῖον [illegible] νὰ ἔχῃ ἀπὸ τὴν σήμερον καὶ ὀμπρὸς ὁ αὐτὸς βιτόρας, νὰ [illegible] εἰς πάντοτε [illegible] καὶ διαδόχους του [illegible] νὰ [illegible] νὰ χαρίζῃ, νὰ προικίζῃ, νὰ [illegible] ψυχικὸν [illegible] καὶ ὅτι ἄλλον τοῦ ἤθελε φανῇ καὶ ἀρέσειν, [illegible] καὶ διαδόχων του νὰ μπορῇ νὰ τὸ κάμνῃ [illegible] ἤθελε [illegible] διαδόχους [illegible] τινὰς τὸ ἐναντίον [illegible] ποσ[illegible] εἶναι [illegible] ὁμπροστὰ [illegible] καὶ νὰ [illegible] [illegible] σαράντα [illegible] καὶ νὰ [illegible] [illegible] καὶ τοῦ [illegible] καὶ τῶν διαδόχων του [illegible] δύο καὶ ὁ [illegible] βάρος [illegible] ᾳχια΄ [illegible] ὀμπρὸς εἰς [illegible] ἔτζη [illegible] μάρτυρες ὁ [illegible] γεώργιος χορτάτζης [illegible] τοῦ μάρκου ἐνχώριος [illegible] καὶ γεώργιος [illegible] ποῦ πέτρο, ἐνχώριοι πρετόργια — — — — — — —

Ἀδέστας κε΄ τοῦ Ἰουλλίου, ᾳχιε΄.

Ὁ κὺρ παρθένιος [illegible] [illegible] τὸ [illegible] ποῦ κὺρ μιχελῆ, [illegible] [illegible] τῶν ἁγίων πάντων [illegible] [illegible] καὶ πανσόφου [illegible] [illegible] καὶ [illegible] τὸ σήμερον εἰς τὸ χωρίον [illegible] τοῦ μοναστηρίου [illegible], μὲ δύναμιν τοῦ παρόντος φανεροῦ ἐνεργημένου θέλει μὲ πᾶσαν [illegible] ὄρεξιν καὶ θέλημα, [illegible] ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ πανάγιου καὶ ζωαρχικοῦ [illegible], καὶ [illegible] ἀπὸ τὴν σήμερον καὶ ὀμπρὸς [illegible]

καὶ ὁ [illegible]

λς

ξεφέρει τῆς ἀνω μαργέτας τὸ προικιὸν τῆς λεγομένης ποῦ χειονοὺς τῆς γυναῖκας τοῦ ᾳπ ρ ο ο ο /
ἀπ' οὗτα ὁποῖα ἐτοκάρασιν τοῦ ἄνω γιαννὰ τὰς ε ο ο ο / τὰ ὁποῖα τοῦ δίδει τῆ σήμερον ὅτι τὸ σαρὺχ
ἡ λεγομένη τοῦ ἀδελφοῦ καθὼς τὰ παραλαβεν κείνη. θέλει καὶ κουντεντάρεται κ᾽ ἀφήνει τὰ νάτροι-
κοῦσι πρῶτα τώρα, ἀπὸ τὸ τῶν τορνεσῶ ὁποῦ θέλει νὰ τῆς δώσει νὰ τὴν ὑπάγει ὁποῦ παρ᾽ τέντη
τὸ σαμπάσε. ἡ ὁποῖα κουντεντάρεται κ᾽ ἀνυπτοῦ τὰ καλά. προμετέροντας ὁ ἄνω γιαννὰς νὰ μὴν τρέ-
χει ποῦ διάφορον κανένα διατὰ ἄνω ρὺχα τῶν χειλι ὑπερπύρων, διότις ὄντε τὰ πῆρε ἐκείνη ἤσα-
νε πολλὰ καδαμάδα, μὰ ἔπλεταρησεν κ᾽ ἔπηρεν τὰ ἀσημάρικα διάφορα τὴν κυκλάδα της ὁποῦ ἦ-
νε καλὸς γιατὶ ἀνω ποῦ χειοναὶ τὴν ἀδελφόν του, κ᾽ ἤκαμεν ὅλους τὸ προυκιοῦ καλό. ἀκόμη
διότι κ᾽ ἄνωθε μαργέτα ἐπλερώσεν πολλὰ χρέη ὀπίσω τοῦ κυροῦ της γιαλὸ τὸ, ὅσα ἐφαίνουντα
εἰς τεσαμέντου τὸ, κ᾽ ἄλλα πολλὰ ὁποῦ δὲν ἐφαίνουντανε. τὰ ὁποῖα ὁ ἄνω γιαννὰς ἐνδόρμαει τὴν
πῶς εἶναι ἔτζη καὶ μέθαλα κ᾽ κατέχει κ᾽ πολλὰ ἀπὸ ἐκεῖνα, ποῦ τὰ πλέρωσε. καὶ ἡ ἄνωθε μαργέτα
ἐπέλησεν πάλι διὰ ὅλα χοντά, κ᾽ ἔλυσαντα ὅσα ἐγροθάνοντος ὁμάδι μετ᾽ ἄνω γιαννὰ, διὰ
τοῦτο κουντεντάρουνται ἀπὸ δὰ νὰ μὴν κρατήσει ποῦ ἕνας τὸν ἄλλο τίβοτζη. ἀκόμη διότις ὄντεν ἐ-
πόθανε ὁ ἀπάνω ποῦ μαρκος δομινὸς ὁ κύριτος, εἶχεν πρόβατα, 30 / ἀπ᾽ οὗτα ὁποῖα ἐκληρώ-
σεν ὁ ἄνδρας τῆς ἄνω μαργέτας τὰ δέκα, κ᾽ ἐπῆλκεν κ᾽ ἀπὸ ἄλλον πρᾶμα τὰ κεῖνα, δ). κέγοράσ-
μια γιαλόδαρα, κουντεντάρουνται τὰ ἄνω ἀδέλφια, νὰ πάρη ἡ μαργέτα μόνο τὰ πᾶσι τε πρόβατα
ἀπὸ τὰ, ρο / ὁποῦ δεῖς κουνετὴ σήμερον. κ᾽ τὰ, ις / νὰ πάρη ὁ ἄνω γιαννὰς. μετ᾽ τοῦτο νὰ τοῦ
δώσει ἡ ἄνω μαργέτα κ᾽ δύο τὰ κεῖνα ὡς ὅλου τὶν σεπτέμβριον μῆνα πρῶτον ἐρχόμενο. ἀκόμη τὸ
πάνω τα κεῖνα τέσσαρ ὁποῦ ἐκλήρωσεν ὁ ἄνδρας της ὡς ἄνω, ἀπ᾽ οὗτο μόνε τοῦ πρᾶμα τὸ ὅλον.
καὶ ἔτζη εἶναι πρέποντα κουντέντοι, τὰ ἄνω δυὸ ἀδέλφια κ᾽ ὁ κὺρ μιχαὴλ ὁ ἄνδρας τῆς ἄνω μαρ-
γέτας κ᾽ ἔτζη γουμῆ παρακαλοῦν. προμετέρουντας νὰ κρατοῦσι πάντα τὸ ὁπὰρ ἐνταχμένο, μὲ
ὅλους τοὺς μόδους βορμαῖς κ᾽ κουντεπλίονες ὡς ἄνω ὁρῆ, εἰς περαίνει κ᾽ βαβαιον, ὅτι πένα ὁποῦ θελεν
ἀλλογνώση καὶ νὰ κουρδαδήση σὲ κανένα πρᾶμα, νὰ χάνη δουκά, ροο / νὰ πιένουν ὅτι τῆ ἀρσα-
νάδο τῆς αὐθεντίας, κ᾽ πάλι τὸ παρὸν ὅτι τὴν δύναμιν της. μ. παπα κυρίακο-
λος μπαάρης ποῦ παπα μιχαὴλ εἰς χωρίῳ καλουβρικό. κ᾽ ἰω χορτάτης ποῦ μανόλι ἐν
χωρίῳ ἰω χάρακα. κ᾽ θωμᾶς κληδᾶς καλόγερος ποῦ ἰω, ἀπὸ τὸ μετόχι τοῦ ζυλινιάκου :-
τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ.

ἐπῆγεν ὁ ἀπάνω γεγραμμένος μανόλης καλαύτης ποῦ μ. ντζώρτζη ἀπὸ τὸ χω ἀπολώ. κ᾽ ἤ-
καμεν τὴν κάτωθε μοιρασιά κ᾽ σπήμα, καθὼς τοῦ ἔλαχε λευτερωμένο τὰ ἄνω ὁρισμένα ἀ-
δέλφια, μαργέτα κ᾽ γιαννὰς, ὅτι τὰ ἄνω ἐνταχμένο. ἀπάνω ὅτι τὸ μιχαὴλ ὅσο ὅτι τοῦ ἐφάτισεν
ἀδελφότη ὁ αὐτὸς, μόνο τὰ ὅλα, κ᾽ τὴν μοιρασμαρίαν τῶν κάτω γεγραμμένων ἀπιτίων ὁποῦ δὲν ἐσημάριζε
μὲ τὴν βουλὴν τῶν ἄνω ἀδελφιῶν, μὰ ἐμοιρασεν τὸ ὅσα ἀσημάρικα, καθὼς ἐδῶκα τὸ θέλει φανεῖ :-

Πρῶτο μερτικὸ τὸ ὁποῖον ἐδιάλεξεν ὁ γιαννὰς.

+ δυὸ ποδιά χοράφια βαλμένα εἰς τὸ μετόχι τοῦ ζυλινιάκου εἰς χαρακιανὰ τὰ ἀνατολικά, κρασ-
μένα τῆ ὀρθεῖ κυρ[...] ποκόματος. τὸ ἕνα ἀποκόματο κράζεται ἀπ᾽ τούρνα. κ᾽ τὸ ἄλλο σιω-
καπω ἔτρενα — — — — — — — — — — κ.° ν

+ ἕνας ποδιὰς βαλμένος εἰς τὸ ἄνω μετόχι σαδοραπιανὰ κρασεὶ σε δυὸ μεσομήρτια.
τὸ ἕνα μεσομήρτι παραζέται ἀπὸ κάπου τῶν αμυγδαλεῶ, βορινὰ τοῦ μετοχιοῦ τοῦ ποῦ γιαν-
νὰ βρέτου. κ᾽ τὸ ἄλλο τῆ ἀμυγδαλ, νότικα τοῦ αὐτοῦ μετοχιοῦ. — — — — κ.° ι

+ δυὸ ἀποκόματα τοῦ αὐτοῦ ποδιοῦ κρασμένο τὸ ἕνα σαρουοχόραφο πάντε πραινὰ ἰντζίρ-
κα. κ᾽ τὸ ἄλλο εἰς βαπιὰ τέσσαρα ἀγριὸ ἰντζίρκα — — — — — κ.° ν

+ ἕνα ἀποκόματο τοῦ αὐτοῦ ποδιοῦ, κρασμένο αλω ἀπὸ δια τὴ δυσική μεριά ὅλου τὸ μί-
σο, τέσσαρων ἀγριὰ ἰντζίρκα. — — — — — — — κ.° $\frac{1}{\nu}$

+ τὸ ἀμπελοχόραφο ὁποῦ ἔχει [...] διοικα τοῦ ἄνω μετοχιοῦ τοῦ ζυλινιάκου, τὴ δυ-
σική μεριὰ [...] ἀπὸ εἶναι φυτιὰ τῆ ἀπάνω μεριὰς ὅλου τὸ μισὸ κά-
τα [...] τῆ κάτω μεριὰς, τὴ νότικη [...] ὅλον τὸ
μισὸ, κοράζοντας τὸ [...] — — — — — — κ.° $\frac{1}{\nu}$

+ [...] τὰ δυὸ τὰ [...] τὰ ὄργανα τοῦ μετοχιοῦ τοῦ ζυλινιάκου. κ᾽ ἀπὸ τὰ πάνω
τὰ νότικα τὸ [...] τῆ κατοικίας — — — — — κ.° 3

+ ἕνα [...] βρια [...] κρασμένο παρασκευή, κ᾽ μιὰ [...] μάβρη — κ.° ι

+ πρόβατα δεκαπέντε — — — — — — κ.° ις

+ [...] ἕνα — — — — — κ.° ι

+ [...] ἕνα [...] — — — κ.° ι

+ μάστιχα — — — — — — κ.° ι

141

† πινακόταις δύο — — — — — — — — κ° ν

† σκάφη μία τη μεγαλύτερη — — — — — — — κ° ι

† σανίδα μία — — — — — — — — — κ° ι

† λινάρι χεράδαις διακόσ[ι]ες, μετούτο να τη φώσ[ου]ν τα μισά χρέη όπου χρεωστούσι τη σήμερον, έτι και ποδηκούτος, ώσαν και από του κηρούτος — — — — κ° ρ00 —

δ διατίμησις του μερτικού της Μαργέτας·

† δύο ποδιά χωράφια βαλμένα εις το μετόχι των Βουγινιάνων εις Ζαχαρακιανά τα δυτικά· κρατημένα την ορθή μέρος με το ασπονόματος. το ένα ασπονόματι κράζεται εις την πλατεία αμυγδάρα, και το άλλο την απάνω έρμενα· — — — — — — κ° ν

† ένας πόδας βαλμένος εις το άνω μετόχι, σαλπαρανιανά, κρασμένος εις σωσ αμυγδάρα· νοτικά του μετοχιού τούτου γιαννά βρεθού· μετ' αυτού ασπονόματα· το ένα κράζεται εις την πλάτη τεσσάρων απηγειού ιντίκα· και το άλλο την ορθή πέντε πρακτικού ιντίκα νότικα του ασπρικιού του Νικολό Βουγινού — — — — — — κ° ι

† ένα ασπονόματο του αυτού ποδός κρασμένο εις την ασπίδια, την ανατολική μέρα τεσσάρων υμισιά παλιού ιντίκα, όλον το μισό. — — — — — κ° ½

† το έμισο χωράφι όπου έχει πάμπελη, δυτικά του άνω μετοχιού των Βουγινιάνων, την ανατολική μέρα· και απέξω αμπέλι όπου είναι φυτά την άπανω μέρας όλον το μισό· η δυτική πάρτε και απού το γεφύρι του αμπελιού την κάτω μέρας, την βορινή πάρτε όλον το μισό, απόδιοι ως ανατολή, μεγαλύτερο απόξυα. — — — — — κ° ½

† ποδιά δύο, το απάνω τα νότικα του μετοχιού των Βουγινιάνων, το πορτέρι και τη μεγαλύτερη καμάρα, με το περιβόλι όπου είναι απόξω. — — — — — κ° β

† ένα σκαφίδι βουγια ασπρικό λεγόμενο πέρα και με σέλα μαλλί — — — — κ° ι

† πρόβατα πέντε — — — — — — — — — κ° ν

† κασέλα και παρισόνια μία — — — — — — — κ° ι

† βαρέλι σκανί και γιορτανόμπαρισόνι ένα το μεγαλύτερο — — — — — κ° ι

† σίδερο της καλο ένα — — — — — — — — κ° ι

† πινακόταις δύο — — — — — — — — — κ° ι

† σκάφαις δύο της μικρότερες — — — — — — — κ° ν

† λινάρι χεράδες διακόσες, με τούτο να πληρώσει τα μισά χρέη όπου χρεωστούσι την σήμερον· έτι και ποδηκούτος, ώσαν και από του κηρούτος. — — — — κ° ρ00 —

Το οποίον πράμα καθώς άνω φαίνεται κ' εις τα δύο μερτικά χωράφια και πουλία, το βασιλικό άνωθες μιτρικής κ' αιματορος, εβγάνοντας τα βαρύτα όπου πληρώνει των καραμάρ καθώς εις τα ιναρχικά τους φαίνονται, να βγάλει απάνω εις τη ψυχή του [illegible] δεκαπέντε χιλιάδες και διακόσια πενήντα δύο· ή του [illegible] — — — — — — — 3 ι935 ν —

όπου [illegible] ο άνω γιαννάς την άνω Μαργέτας την αδελφή του τα μισά ή του [illegible] ένα χιλιάδες [illegible] ευγάνοντας [illegible] χίλια, όπου του κάμει κατά εις το ιναρχικό της μεριάς όπου έκαμανε πλησίον, γιατί προικιό της αδελφής, απομένει να τη κρατεί να [illegible] δίδουτας της να τη ευγάνει απού το άνωθε ευρήθη όπου την εζουκάρησε, με τον [illegible] του τεσσάρων του κηρούτος κάνοντας εις το ένας τάμου καττίζιον· και εις το είναι κοντά τοι: — — — —

[illegible] οι άνωθε όπου εβάλαμε, εις το ιναρχικό της μεριάς: — — — —

απήλτας, δ' του αυγούστου· αχιε΄.

Η λαμπροτάτη κυρά πάρμελα, θυγατέρα του ποτέ εκλαμπροτάτου αφέντη [illegible] και άρχοντισσα χήρα του ποτέ [illegible] αρχοντας αφέντη κυρ[illegible] κατοικούμενη εις το χωριό Βαχλάς· μάτη [illegible] [illegible] όπου [illegible] και η κυρά Τουπρί ευγάνομεν [illegible], το [illegible] άρχω αφέντη [illegible] του κυρ Νικολάου [illegible] να η του πρέζεντο. Του οποίου [illegible] να τα [illegible] να σκοδάρη [illegible] αφέντη [illegible] δραχμάτω [illegible] [illegible] χιλιάδες [illegible] άνωθε αρχόντισσας [illegible] καιρόν [illegible] χιλιάδες [illegible] [illegible] χιλιάδες [illegible] [illegible] χρόνους [illegible] [illegible] να τα σκοδάρη ως άνω, κάνοντας κάθα καττζιον της αφεντικολή [illegible] κατά [illegible] κάθε πράμα —

πο(ταὶ) Μανόλι πουλιτὴς κ(αὶ) ἀποῦ τὸν πα(πὰ) κῦρ Γεώρ(γη) Φράγκο πο(ταὶ) κῦρ Ἀντώνι ἀγοραστὴς. Κ(αὶ) ἐκ(ρά)ξασί με καὶ οἱ δύο, κ(αὶ) ἐπήγα κ(αὶ) ἴδα κ(αὶ) ἐστημάρησα ἕναν κομά(τι) περιβόλλι πρώτης καλητὰς μέ τό νερόν του τό συνηθικό εἰς τὸ χωρίω Κάτω Πρινέα, ντεστρέτο του Μπονιφατζίου. Κ(αὶ) ἴδα το κ(αὶ) ἔναι τριῶν πινακιῶ, κ(αὶ) ἔχει καὶ ἕξι ῥίζες συκὲς καὶ μία ξυλοκερατιὰ κ(αὶ) μία βερικοκιά, καὶ δύο ῥίζες ἐλιὲς κ(αὶ) ἕνα ἀγρούλιδο μεγάλο. Καὶ ἐστημάρησά το κ(αὶ) ξάζει ἀπάνω εἰς τὴ ψυχήν μου δουκάτα πενηνταέξι ἀποῦ ὑ(πὲρ) ὀκτὼ σολ(δία) ιβ’ τὸ δουκάτο. Καὶ ἔτζη τὸ ἐστημάρησα: -- -- -- -- -- -- -- -- -- --

† Ἐγὼ Φραγγιὰς Σακελάρης στημαδόρος: -- -- -- -- -- -- -- --

† Εἰς τὰς δ’(4) τοῦ Μαρτίου ,αχιε’(1615): -

Ἐγὼ Κωσταντὶς Κορώκις ἐλέτος στημαδώρος ἀποῦ τὰ κατωγεγραμ(μένα) μέρη, ἤγου ἀποῦ τὸ(ν) Ἰω(άννη) Ἀμαργιανὸ υἱὸς πο(ταὶ) Μανόλι πουλιτὴς κ(αὶ) ἀποῦ τὸν παπὰ κῦρ Γεώρ(γη) Φράγκο πο(ταὶ) κῦρ Ἀντώνι, κατοικούμενοι καὶ τὰ δύο μέρη εἰς τὸ χωρίω Πρινέα, ἐπήγα κ(αὶ) ἴδα κ(αὶ) ἐστημάρησα ἕναν κομάτι περιβόλλι πρώτης κ(αὶ) δεύτερης καλητὰς μὲ τὸ νερόν του πάρτε βαλμένο εἰς τὸ ἄνο(θε) χωρίω Πρινέα ντεστρέτο τοῦ Μπονοφατζίου. Κ(αὶ) ἴδα κ(αὶ) εἶναι τριῶν πινακιῶ ἀπάνω κάτω. Κ(αὶ) ἔχει ἕξι ῥίζες συκιὲς, μία ξυλοκερατιὰ κ(αὶ) μία βερικοκιά, κ(αὶ) δύο ῥίζες ἐλιὲς καὶ ἕνα ἀγρούλιδο. Καὶ ἐστημάρησά το καὶ ξάζει ἀπάνω εἰς τὴ ψυχή μου καθὼς εὑρίσκε(ται), δουκάτα πενηντατέσσερα ἀπὸ ὑ(πὲρ) ὀκτὼ σολ(δία) ιβ’ τὸ δου(κά)το, ἤγου __ __ __ __ __ __ __ __ __ δουκά(τα) 54 ----

† Ἐγὼ Φραγγιὰς Σίδερος γράφω, γιὰ ὄνομ(αν) τοῦ ἀπανωγεγραμμένου Κωσταντὶ Κορώκι ἐλέτος στημαδώρος ἀποῦ τὰ ἀπάνω λ(όγου) μέρη. Ἔτζη παρακαλεμένος ἀπὸ ἐκήνο, γιατὶ δὲν κατέχει νὰ γράψει: -- -- -- -- -- -- -- --

† Εἰς τὰς στ’(6) τοῦ Μαρτίου, ,αχιε’(1615): -

Ἐγὼ Μιχελὶς Σίδερος τοῦ πο(ταὶ) τοῦ παπὰ κῦρ Γεώρ(γη) ἀποῦ τὸ χω(ρίω) Πύργο, ντεστρέτο τοῦ Καστελιοῦ Μπονιφατζίου, κρασμένος ὀγιὰ στημαδόρος ἀποῦ τὸ(ν) Ἰω(άννη) Ἀμαργιανὸ υἱὸς πο(ταὶ) Μανόλι, ἀποὺ τὸ χω(ρίω) Πρινέα Καστελιοῦ Μπονιφατζίου πουλιτής, κ(αὶ) κρασμένος ἀποῦ τὸν παπὰ κῦρ Γεώρ(γη) Φράγκο ἀγοραστὴς ἀποῦ τὸ χω(ρίω) Πρινέα ντεστρέτο τοῦ Μπονιφατζίου. Καὶ ἐπήγα καὶ ἐστημάρησα ἕναν κομά(τι) περιβόλλι εἰς τὸ χωρίω Πρινέα πρώτης καλητὰς μὲ τὸ

νερόν του τὸ συνηθικό, κ(αὶ) εἶναι τριῶν πινακιῶ χοράφι μὲ ἕξι ῥίζες συκές, κ(αὶ) μία ξυλοκερατιά, κ(αὶ) μία βερικοκιά, κ(αὶ) δύο ῥίζες ἐλιὲς καὶ ἕναν ἀγρούλιδο κ(αὶ) ἕναν κέντρι ἐλιά. Καὶ ἐστημάρησά το καὶ ν' ἀξήζει ἀπάνω εἰς τὴ ψυχήν μου δουκάτα πενήντα ἀπὸ ὑ(πὲρ) ὀκτὼ σολ(δία) ιβ' τὸ δουκάτο. Καὶ ἔτζη τὸ ἐστημάρησα, εὐγάνοντας τοῦ καβαλάρι τὸ λιβέλλο: -- -- -- -- -- -- -- -- -- --

† Ἐγὼ Μιχελὶς Σίδερος στημαδώρος γράφω: -- -- -- -- -- --

Τῇ αὐτῇ ἡμέρα

Ἔστοντας κ(αὶ) νά 'θελε λάχει ἡ ἀμπολέτα τοῦ Μιχελὶ Λίβα πο(ταὶ) Πέρω ἀπὸ τὸ χωρίω ἀπὸ εἴνι νὰ πάγη νὰ σερβίρει στὸ κάτεργο τοῦ Ἁγίου Μάρκου κ(αὶ) θέλοντας μὲ πάσα καλὴ ὄρεξι καὶ προθυμνιὰ νὰ πάγη νὰ ὀμπεντίρη τῆς ἐκλαμπροτάτης μας αὐθεντί(ας), μὰ (δέ)ν κατέχοντας ἂν ἐθέλει ἀφέντης ὁ Θ(εὸ)ς νὰ γιαγύρη ζωντανὸς εἰς τὸ σπήτιν του. Διὰ τοῦτο ἐθέλησε νὰ κάμη τ(ὴν) παροῦσα ξεκαθαροσύνη γιὰ τὴ γυναῖκαν τοῦ τὴ Μαρία Φωτινοπούλα πο(ταὶ) Κωσταντὶ κ(αὶ) γιὰ τὸ πράμαν τοῦ. Κ(αὶ) πρῶτον μὲν θέλει καὶ ἀφήνει γιὰ συμησατόρον του στο χοράφι ὀποῦ ἔχει στο λιβάδι τριῶν πινακιῶ ἀπάνω κάτω τ(ὸν) Ἰω(άννη) Μοδηνὸ πο(ταὶ) Κωσταντὶ ἀποῦ τὸ ἄνο(θε) χω(ρίω) ὁ ὀποῖος νὰ ντεφεντέρει τὸ ἄνο(θε) χοράφι ὥς πέντε χρόνους κ(ατὰ) τὸ σασμὸ ὀποῦ ἔχουσι, καθὼς λέει, κ(αὶ) πρωτίτερα μοιλημένα, ἤγου νὰ βάνη ὁ ἄνο(θε) Ἰω(άννης) ὅλες τζή σπέτζες εἰς τὸ λ(όγος) χοράφι, σάλαγγες κ(αὶ) εἰς κάθα ἄλλο, κ(αὶ) ὅλλον τὸ σπόρο

νὰ τὸ

νὰ τὸ σπέρνει κ(αὶ) εἰς τ' ἀλώνια νὰ πέρνει ὁ αὐτὸς Μοδηνὸς τὰ δύο μερτικά, καὶ ἡ ἄνο(θε) Μαρία τὸ ἕνα, δίχος κοντράτο. Μ(ετὰ) τοῦτο νὰ πλερώνει ἡ ἄνο(θε) Μαρία τὸ πάκτος τοῦ λ(όγου) χοραφιοῦ μοναχή της. Κ(αὶ) ἔτζη νὰ γροικάτ(αι) ἐτοῦτος ὁ σασμὸς ἀπόδα ως πέντε χρόν(ους) πρώ(τους) ἐρχόμενους, ἔρθει (δέ)ν ἔρθει ὁ ἄνο(θε) κατεργάρης. Νὰ γροικά(ται) ἡ πρώτη χρονιὰ ὀφέτος ὀποῦ τό 'χουνε σπαρμένο ὀμάδι. Κ(αὶ) κομπλήροντας οἱ λ(όγοι) χρόνοι ε'(5) κ(αὶ) ὁ ἄνο(θε) κατεργάρης δὲν ἤθελεν ἦσται ἐρχόμενος ἀποῦ τὸ βιάντζον του, μὰ ἤθελ(εν) τόνε πάρη ὁ Θ(εὸ)ς συμά του, ἐτότ(ες) θέλει κομπλήροντας ἡ συμησατορία ὡς ἄνο(θε), νὰ ἀπομένει στ(ὴν) ἐξά τζη ἄνο(θε) Μαρί(ας) τζὴ γυναῖκας του, νὰ τὸ κάνει ὅτι τζή 'θελε φένεσθαι, νὰ γροικά(ται) ἀπὸ κεῖ κ(αὶ) ὀμπρὸς ὀδιὰ προικιόν της, διὰ τ(ὸν) Θ(εὸ)ν καὶ ὀδιὰ τ(ὴν) ψυχήν του, (δέ)ν μπορῶντας πο(ταὶ) καν(εὶς) ἀπὸ τὸ μέρος του νὰ τὴν διασήσει. Κ(αὶ) ἔτζη εἶναι κον(τέντοι). Ἀπὸ τὸ ἄλλον μέρος κ(αὶ) ὁ ἄνο(θε)

Μοδηνὸς, εἶναι πρεζέντες καὶ κον(τέντος) εἰς ὅλα τὰ ἄνο(θε), κ(αὶ) ὀμπλιγάρη τὸ κωρμὶν κ(αὶ) τὰ καλά του στάμπελε κ(αὶ) μόμπελε, νὰ πλερώνει τ(ὴν) ἄνο(θε) Μαρία, ντὲ γιούρε εἰς τὸ τρίτο ὀποῦ τζὴ ἤθελε τοκάρη κάθα χρόνο ἀποῦ τὸ λ(όγο) χοράφι σὲ κάθα λογὶς σπορά, ὡς τζη ἄνο(θε) χρόν(ους) ε'. Κ(αὶ) στέργουν κ(αὶ) παρ(ακαλ)οῦν μ(άρτυρες) παρ(όντοι) Γεώρ(γη) Μαργούνις πο(ταὶ) Νικολὸ κ(αὶ) Δημήτρι Κοπανὰς πο(ταὶ) (Μα)νόλι, ἀποῦ τὸ χω(ρίω) ἀπὸ εἴνι καὶ οἱ δυό τος: --

† Εἰς τὰς ιε'(15) τοῦ Ἀπρι(λλίου) ͵αχιε'(1615).

Φανερὸν κάμνουσι τὰ κατωγεγραμμένα μέρη, ὁ κῦρ Σταμά(της) Δραμητινὸς πο(ταὶ) Γεώρ(γη) ἀποῦ τὸ χωρίω Βελούλι, ἀπὸ τὸ ἓν μέρος, κ(αὶ) ὁ κῦρ Μανιὸς Πελεκὰς πο(ταὶ) Μάρκω ἀπὸ τὸ χω(ρίω) Δοράκι ἀπὸ τὸ ἄλλον, εὑρισκόμενοι τὴν σήμερον εἰς τὸ μετόχι τῶν Κασαντρινῶ παρτην(έν)τζια τοῦ ἄνο(θε) χωρίου Βελούλι, ὅτι τ(ὴν) σήμερον ἤλθασι εἰς τοῦτον τὸ συνηκέσιον κ(αὶ) πολυχρόνιον παντριάν. Κ(αὶ) πρῶτας κράζουσι τὸ ὑπὲρ ἔν(δοξον) ὄνομα τοῦ Κ(υρίο)υ ἡμῶν Ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστο)ῦ (καὶ) τῆς παναχράντου αὐτοῦ μ(ητρός), ὁποῦ ἀπὸ τ(ὴν) χάριν τ(ῶν) ὁποί(ων) κινά(ται) κάθα καλ(ὸν) ἔργον. Ἔπειτα ὁ ἄνο(θε) κῦρ Σταμάτης προμετέρει κ(αὶ) μὲ ἔργον καλὸν νὰ ὀπεράρη κ(αὶ) ἡ θυγατέρα του ὀνόμα(τι) Μαρία, καμωμένο μὲ τὴν πο(ταὶ) Ἔργυνα Τζενοπούλα πο(ταὶ) Φανούργιο πρώτην τοῦ γυναῖκα νὰ θελήσει νὰ πάρη κ(αὶ) νὰ εὐλογηθῆ τ(ὸν) ἄνο(θε) Μανιὸ διὰ ἄνδραν της εὐ(λογητόν), καθὼς ὁρίζει ἡ Ἁγία τοῦ Θ(εο)ῦ κ(αὶ) ἀποστολικὴ Ἐκκ(λησία). Κ(αὶ) ὀδιὰ προικίον αὐτῆς τάσει κ(αὶ) δίδει τοῦ λ(όγου) τοῦ γαμπροῦ, ὁ ἄνοθέ του πεθερός, ἕναν κομάτι χοράφι φραγκάτο, τριῶν πινακιῶ ἀπάνω κάτω, βαλμ(ένο) εἰς τὸ χωρίω ἀπὸ εἴνι, εἰς τὸ μετόχι τῶ Δραμητινιάκω, τὸ ὀποῖον πλερώνει τοῦ εὑρισκομένου καβαλάρι τὸν κάθα χρόνο ὑ(πὲρ) ἕνα, ὄχι ἄλλον, ἔχον(τας) τὸ ποσέσον ὁ αὐτὸς γαμπρὸς κομπλήροντας ἡ φετινὴ ἰντράδα. Ἀκομὶ δίδει του ὀδιὰ προικίον τῆς λ(όγος) του θυγατρὸς κ(αὶ) ἕναν ἀμπέλλι λογάδο φορτομένο ἐντρετάρικο ἀργατῶν ιβ'(12) ἀπάνω κάτω, κείμενον εἰς τ(ὴν) καβαλαρίαν τοῦ χω(ρίω) Πρετόργια εἰς τὸ μερτικὸ τοῦ ἐκλαμπροτάτου ἀφέν(τη) Μαρκαντώνιο Βενέρι, νὰ πλερώνει τὸ τρίτον κρασὶ καὶ ρεγάλια κ(αὶ) ὅτι ἄλλον κ(ατὰ) τὸ συνήθεν τῆς λ(όγος) καβαλαρί(ας), τὸ ὀποῖο στάμπελε νὰ εἶναι κ(αὶ) νὰ γροικάτ(αι) φόντι ντοτάλ τζὴ λ(όγος) νύμφης. Ἀκομὶ ἐκονσενιάρησέν του κ(αὶ) τὰ κατωγεγραμ(μένα) ῥούχα λινικά, στημαρισμένα ἀποῦ τ(ὸν) εὐλαβὴ παπὰ κῦρ Μανόλι Χορτάτζη, νὰ γροικοῦν(ται) κ(αὶ) ἐκεῖνα ὀδιὰ προικίον τῆς λ(όγος) νύμφης, τὰ ὀποῖα ὅλα τζη ἤδωκεν ὁ ἄνοθέ τζη κύρις, ὀδιὰ π(ατερ)ικὴν καὶ μ(ητ)ρικὴν

οὐσί(αν), μὲ τ(ὴν) εὐχήν του. Κ(αὶ) ὀδιὰ χαρίσματα τοῦ αὐτοῦ γαμπροῦ τάσει κ(αὶ) δίδη του ὁ ἄνο(θέ) τοῦ πεθερὸς ἀπὸ τὴν σήμερον κ(αὶ) ὀμπρ(ὸς) μί(αν) κατοικιὰ σπήτια, νούμερο δύο, μὲ τ(ὸν) ὀξόστην τος κ(αὶ) μὲ τ(ὴν) αὐλήν τος, κείμ(ενα) εἰς τὸ χω(ρίω) ἀπὸ εἶνι εἰς τὸ μετόχι τῶ Δραμητινιάκω, τὰ ὀποία τοῦ δίδει ὃν πολλὰ ξάζουσι ὃν ἐλίγα ἀστημάρηστα μ(ετὰ) βάρητά τος, ἤγου νὰ πλερώνει τοῦ εὑρισκομ(ένου) καβαλάρι ὄρνιθες τρὶς κ(αὶ) μίαν καλὴ χέρα. Κ(αὶ) ἔτζη εἶναι κον(τέντος). Ἀπὸ τὸ ἄλλον μέρος κ(αὶ) ὁ ἄνο(θε) γαμπρὸς εἶν(αι)

πρεζέν(τες) κ(αὶ) κοντ(τέντος) νὰ λάβη τ(ὴν) ἄνο(θε) Μαρί(αν) διὰ γυναῖκαν του εὐλογητικ(ὴν), ὡς ἄνο(θε) εἴρηται. Ὁμοίως κ(αὶ) ἡ ἄνο(θε) νύμφη εἶναι πρεζέντε καὶ κοντέντα εἰς ὅλα τὰ ἄνο(θε). Κ(αὶ) στέργουν κ(αὶ) παρ(ακαλοῦν) κ(αὶ) ἡ εὐλόγησις θέλοντος Θ(εο)ῦ νὰ γενῆ τ(ὴν) σήμερον. Κ(αὶ) τὰ ῥούχα ὀποῦ ὡς ἄνο(θε) τοῦ ἐκονσενιάρησε σεγονητάρουν ἔτζη. Πρῶτον μ(ὲν) δραπόντα μία -- -- -- -- 200 –

Προσκεφαλάδια δύο, τὸ ἕνα ἐτοψίδι λαβοράδο -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- 60 –

Σεντόνια δύο σκλέτα. -- 60 –

Φιστάνια δύο σκλέτα -- 136 –

Ποκάμησα δύο σκλέτα -- 80 –

Ἐμπόλιες μονότρες τρίς. -- 18 –

Σουμάρου ὅλα ὑ(πὲρ) τετρακόσα πενηντατέσσερα, ἤγου -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- 454

τὰ ὀποῖα στά(δε)ν κ(αὶ) νὰ τὰ παραλάβη ὁ ἄνο(θε) γαμπρ(ὸς) εἰς τὸ μόδον τ(ὸν) ἄνο(θε), διὰ τοῦτο στρέφει τ(ὸν) ἄνο(θέ) του πεθερὸ σιγούρον κ(αὶ) ἀναπαημένο εἰς π(αν)τοτινὰ μ(ετὰ) μέρη κ(αὶ) διαδόχους του, ὀμπλιγάροντ(ας) κ(αὶ) ἰμποτεκάροντας εἰς τὸ ἄνο(θε) προικίον ὀποῦ ἤλαβε, ὅλα του τὰ καλὰ στάμπελε κ(αὶ) μόμπελε παρόντα κ(αὶ) μέλλοντα διὰ σιγουρατζιόν του. Κ(αὶ) στέργει κ(αὶ) παρ(ακαλεῖ) μ(άρτυρες) παρ(όντοι) Ἰω(άννης) Φλούδακας πο(ταὶ) Μιχελί ἐν χω(ρίω) Δοράκι· κ(αὶ) πα(πὰς) κῦρ Μανό(λις) Χορτάτζης ἐν χω(ρίω) ἀπὸ εἶνι, πο(ταὶ) Ἀντώνι: --

† Εἰς τὰς κζ’(27) τοῦ Μαΐου, ͵αχιε’(1615).

Κομεσιὸν κάμνουν οἱ κατωγεγραμ(μένοι), ὅλοι ἀπὸ τὸ χω(ρίω) Πρετόργια, τοῦ Μιχελὶ Ψωμά(κη) πο(ταὶ) Μανιὸ ἀπὸ τὸ ἴδιο χω(ρίω), πρεζέντες καὶ ἀτζετάρη. Τοῦ ὀποίου δίδουν ἐξουσί(αν) νὰ μπωρῆ ὡς ἂν τὰ ἴδιά τος κορμνιά, νὰ κοντραδήρει εἰς τ(ὴν) ἰντιματζιὸν κ(αὶ) προκλάμο ὀποῦ τος ἤκαμε ὁ Ἀντώνι Χορτάτζης, γιὰ τὸ νερὸν τῶ λιβαδοχόραφών τος, νὰ τυχαίνει νὰ μῆν τοῦ τὸ ἀπαντοῦσι γιὰ νὰ τὸ πιάνη στὸ μύλον του. Κ(αὶ) ἀπού ’θελ(εν) ἔχει κόντρα νὰ δείξη, νὰ δείχνη ὡς ὀκτὼ μέραις

τέρμενο. Ἀλέως νὰ μ(ὴν) μπωροῦνε νὰ τοῦ τὸ ἀπαντοῦσι πλέα κ(αὶ) τὰ ἐξής. Κ(αὶ) ἐτούτοι στάν(ες) κ(αὶ) νά ’χουνε νὰ ποῦνε τὸ κοντράριον, κάνουν τ(ὸν) ἄνο(θε) κομέσο, ὁ ὁποῖος νὰ κοντραδήρει ὡς ἄνο(θε) ἴδια ὡς ἂν νά ’θέλαν ἦσται καὶ ἀπατοί τος πρεζέντοι. Κ(αὶ) ταύτην τὴν κομεσιὸν στέργουν καὶ παρ(ακαλοῦν) μ(άρτυρες) π(ρὸς) Κωσταντ(ὶ) Σφακιότης π(οταὶ) Γεώρ(γη)· κ(αὶ) Μιχελὶ Λουροτόμος πο(ταὶ) Μανιό. Κ(αὶ) οἱ δυὸ ἐν χωρίω Πρετόργια: -- -- --

† Σεγονητάρουν οἱ ἄνο(θε) κονστιτουέντοι

Μιχελί, Μάρκω, Μανόλι, Βεντζάδες, υ(ἱοὶ) πο(ταὶ) Γεώρ(γη). Νικολὸ Βεντζὰς πο(ταὶ) Γεώρ(γη).

Νικολὸ Λεζενιὰς τοῦ Ντζώρντζι. Γεώρ(γη) Καραβὰς πο(ταὶ) Μιχελί.

Γεώρ(γη) Νταρνάνης τοῦ Ἀντώνε. Γεώρ(γη) Σ(ταυ)ρίχος πο(ταὶ) Μιχελί.

Γεώρ(γη) Λίβας ποταὶ Πέρω. Μάρκω Κούρβελις πο(ταὶ) Γεώρ(γη).

Μανούσω Κορφιότης πο(ταὶ) Ἰω(άννη): -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- --

Τῇ αὐτῇ ἡμέρα.

Μὲ δύναμιν τοῦ παρόντος φανεροῦ ἰνστρουμέντου, ὁ κῦρ Λέω μπὸς πο(ταὶ) Μάρκω, ἀποῦ τὸ χω(ρίω) Πρετόργια μὲ τ(οὺς) διαδόχους του, δίδει κ(αὶ) κοντζεδέρει εἰς γονικὸν αἰώνιον, τοῦ Λέω μπο τοῦ ἀνυψοῦ του υ(ἱὸς) τοῦ Γιάννη ἀπὸ τὸ αὐτὸ χω(ρίω), ἕνα σπήτι μὲ τὴν αὐλήν του, μάκρος ὀργὲς τέσσερης. Καὶ πλάτος, δύο παρὰ τρίτο. Εὑρισκόμενον εἰς τὸ ἄνο(θε) χω(ρίω) Πρετόργια, τὸ ὁποῖο τοῦ ἦλθεν ἀπὸ τ(ὸν) πο(ταὶ) Γεώρ(γη) Γαργοίλι, καθὼς φένε(ται) μὲ ἰνστρουμέντον τος καμωμήνε διὰ χειρὸς τοῦ κῦρ Μανόλι Κυριάκη νο(ταρίου) ˏαφϟστ’(1566)5 Ἰουλλίω, κβ’(22). Συνορεύει ἀνατολικὰ αὐλὴ τοῦ σπητιοῦ τοῦ ἄνο(θε) κῦρ Λέω· δησικὰ σπίτια τοῦ Μιχελὶ Βέντζα· βορηνὰ σπήτι τοῦ αὐτοῦ κῦρ Λέω· νοτικὰ σπήτια του Γεώρ(γη) Κόκηνου. Τοῦ ὁποίου τὸ ποσέσο νὰ ἔχει ὁ λ(όγος) Λέων, ἀπὸ τὴν σήμερον καὶ ὁμπρὸς χωρὶς κανένα αὖτο γιουντιτζιάριο· νὰ κρατῆ κ(αὶ) νὰ τὸ ποσεντέρη εἰς παντοτινὰ μὲ τ(οὺς) διαδόχους του. Ἔχοντας κάθα λογὶς ἐξὰ

εἰς τὸ

εἰς τὸ λ(όγο) σπή(τι) ὅτι θέλη νὰ τὸ κάμη· νὰ δίδη· νὰ πουλῆ· νὰ χαρίζει· νὰ προικίζει· νὰ ἀλάσσει· ψυχικόν νὰ τ’ ἀφήνη, κ(αὶ) ὅτι ἄλλον του ἤθελε φανεῖ καὶ ἀρέσει αὐτηνοῦ κ(αὶ) τ(ῶν) κληρονόμ(ων) κ(αὶ) διαδόχων του νὰ μπωρῆ νὰ τὸ κάμνη. Κ(αὶ) νὰ κάνη εἰς ἐκήνο κ(αὶ) εἰς τὴν αὐλήν του ὅτι ἀγομέντο ἤθελε θέλει (δὲ)ν μπορῶντας πο(ταὶ) νὰ τοῦ εἴπη τινάς τὸ ἐνάντιον. Π(άν)τα ἀληθινὰ μὲ τὸ βάρος του· ἤγου νὰ εἶναι κρατημένος ὁ ἄνο(θε) γονικάρης νὰ δίδει κ(αὶ) νὰ πληρώνει τὸν κάθα χρόνο

τοῦ εὑρισκομ(ένου) καβαλάρι εἰς κάθα Σεπτέμβριον μήν(αν) σολδία δεκάξι· καὶ τοῦ ἄνο(θε) Λέω τοῦ μπάρμπα του κ(αὶ) τ(ῶν) διαδόχων του, ὑ(πὲρ) ἕναν ὕμισι κ(αὶ) μί(αν) ὄρνιθα· κ(αὶ) ὄχι ἄλλον βάρος· πρώτη πάγα τ(ὸν) ἐρχόμενο Σεπτέμβρι, ͵αχιε’·(1615) κ(αὶ) ἀπό κεῖ καὶ ὀμπρὸς εἰς παντοτινὰ. (Δὲ)ν ἀτεντέροντας περ βία τζη δικαιοσύνης. Κ(αὶ) ἔτζη καὶ τὰ δύο μέρη εἶναι πρεζέντε κ(αὶ) κον(τέντοι), στέργουν κ(αὶ) παρ(ακαλοῦν) μ(άρτυρες) παρ(όντοι)· Ἰω(άννη) Βλάχ(ος) Μαργέλης πο(ταὶ) Μανό(λι)· κ(αὶ) Γεώρ(γη) Σ(ταυ)ρίχος πο(ταὶ) Μιχελί· κ(αὶ) οἱ δύο ἐν χωρίω Πρετόργια: -- --

† Εἰς τὰς ιδ’(14) τοῦ Ἰουνίου, ͵αχιε’ (1615)

Φανερὸν κάμνουσι κ(αὶ) ὁμολογοῦσι τὰ κατωγεγραμμένα μέρη, ἀπὸ τὸ ἓν μέρος ὁ κῦρ Κωσταντὶς Δραμητινὸς πο(ταὶ) Γεώρ(γη), ἀποῦ τὸ χω(ρίω) ἀπὸ εἶνι· κ(αὶ) ἀπὸ τὸ ἄλλον μέρος ἡ κερ’ Ἀργύνα Ξεροκαληκοπούλα πο(ταὶ) Μανόλι, κ(αὶ) γυνὴ εἰς δεύτερην παντριὰν τοῦ κῦρ Μιχελὶ Βεντζά, κ(α)τοικούμενη εἰς τὸ χωρίω Πρετόργια· ὅτι τ(ὴν) σήμερον ἤλθασι εἰς τοῦτον τὸ συνηκέσιον κ(αὶ) πολυχρόνιον παντριάν· κ(αὶ) πρῶτας κράζουσι τὸ ὑ(πὲρ) εὐλογημ(ένον) ὄνομα τοῦ Κ(υρίο)υ κ(αὶ) Θ(εο)ῦ κ(αὶ) Σ(ωτή)ρ(ο)ς ἡμῶν Ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστο)ῦ κ(αὶ) τῆς παναχράντου Αὐτοῦ μ(ητρό)ς. Ἔπειτα ὁ ἄνο(θε) κῦρ Κωσταντὶς προμετάρη νὰ κάμη τὴ θυγατέρα(ν) τοῦ τὴ Μαρία, νὰ πάρη κ(αὶ) νὰ εὐλογηθῆ τὸν υἱὸν τῆς ἄνο(θε) κερ’ Ἀργύνας τὸν κῦρ Ἰω(άννη) διὰ ἄνδρ(αν) της εὐλογητικόν, καθὼς ὁρίζει ἡ ἁγία τοῦ Θ(εο)ῦ ἀποστολικὴ Ἐκκλ(ησία). Κ(αὶ) ὁδιὰ προικίον αὐτῆς προμετάρη ὁ ἄνοθές τζη κύρις νὰ δώση τοῦ λεγομένου του γαμπροῦ, ἕως ὅλον τὸ μήνα τὸν Σεπτέμβρι πρῶτον ἐρχόμενο, τόση στῆμα λινή, κρεβατοστρώσι κ(αὶ) φορεσὲς τζη νύμφης στημάροντάς τα ὅτι εὔγουσι· κ(αὶ) τὴν εὐχήν του. Κ(αὶ) ὁδιὰ χαρίσματά του, τοῦ δίδει ἀπὸ τὴν σήμερον κ(αὶ) ὀμπρὸς ἕναν κομάτι λιβαδοχόραφο κ(αὶ) δύο ὕμησι ἀπάνω κάτω, μὲ τὸ βάρος ὁποῦ πλερώνει τοῦ καβαλάρι ὑ(πὲρ) δύο ὕμησι τὸ χρόνο. Τὸ ὁποῖο συνορεύει ἀνατολικὰ μὲ χοράφι τοῦ πο(ταὶ) Μιχελὶ Παῦλο· κ(αὶ) δυσικὰ τοῦ ἄνοθε κῦρ Κωσταντί. Βορινὰ τοῦ Ἰω(άννη) Κοζύρι, κ(αὶ) νοτικὰ τοῦ Μάρκω Δραμητινοῦ. Προμετέροντάς του μὲ ὅλα του τὰ καλὰ στάμπελε κ(αὶ) μόμπελε παρόντα κ(αὶ) μέλλοντα νὰ τὸν ἐμαντενήρει ἰντέμνε κ(αὶ) ἰνλέζω εἰς τὸ πατζίφικον ποσέσω τοῦ λ(όγου) χοραφιοῦ. Ἀκομὶ προμετέρει του κ(αὶ) μετριτὰ ὑ(πὲρ) ἑκατὸ ὁδιὰ χαρίσματά του, τὰ ὁποῖα νὰ τοῦ δώση ἕως ὅλον τὸν Σεπτέμβριον μήναν, ͵αχιστ’(1616). Κ(αὶ) οὕτως εἶναι κον(τέντος). Ἀπὸ τὸ ἄλλον μέρος κ(αὶ) ἡ ἄνο(θε) κερ’ Ἀργύνα εἶναι πρεζέντε κ(αὶ) κοντέντα, κ(αὶ) τάσει κ(αὶ) ἐκήνη τοῦ

ἄνοθέ τζη υἱοῦ, ἐν πρώτοις μὲν τὴν εὐχήν της, ἔπειτα τοῦ δίδει ἀπὸ τὴν σήμερον κ(αὶ) ὀμπρὸς ἕνα ζευγάρι σπήτια στὸ χω(ρίω) Πρετόργια μὲ τὸ βάρος τος τὰ ὁποῖα ἐγόρασεν ἀποῦ τὴν Μαρία Χαρλαμποπούλα, καθὼς λ(όγος) κ(αὶ) φένεται μὲ ἰνστρουμέντον τὸς στὰ χέργια τοῦ κῦρ Ἰω(άννη) Τρουλινοῦ νο(ταρίου) ὡς ἂν εἰς ἐκήνο· μ(ετὰ) τοῦτο νὰ μὴ γυρέψει ἀδερφομύρι ἀποῦ τοῦ πο(ταὶ) Μανόλει Λαμπάρδο τοῦ κυροῦ του. Ὀδιὰ νὰ γροικοῦνται ἐκήνα τοῦ ἀδερφοῦ τοῦ τοῦ Κωσταντί. Ἀκομὶ προμετέρει του κ(αὶ) ὠσὰ γοβερναδόρησά του, ἀποῦ τὸ πράμα τοῦ ἄνο(θε) ποταί του κυροῦ πρώτου τζη ἀνδρὸς ὅλα τὰ κατωγεγραμμένα· ἤγου ἕνα ζευγάρι βούγια ἀσυρνικὰ ὅπια θέλει ἐκήνη, κ(αὶ) μί(αν) ἀγελιὰ γαλανὴ μὲ τὸ συρτόν τζη· κ(αὶ) μία γαηδάρα μὲ ὄμπλιγο, νὰ δίδει τοῦ ἄνοθέ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Κωσταντὶ τὸ πρῶτον πουλάρι ὀποῦ ἤθελεν κάμη. Κ(αὶ) τὴν ἐμισὴ μασσαρία μέσα μέσα, ὀποῦ ἤθελε εὑρεθῆ εἰς τὰ σπήτια τοῦ ἄνο(θε) ποταί τοῦ κυροῦ. Κ(αὶ) ἀπ’ ότι χοράφια κ(αὶ) ἀμπέλλια ὀποῦ εὑρίσκον(ται) ἀπὸ λογαργιασμὸν τοῦ κυροῦ του ὅλον τὸ τρίτο, μ(ετὰ) βάρητά τος. Τὸ ὀποῖον τρίτο νὰ πέρνει ἀπ’ ὀπια μερὰ τοῦ στάμπελε ἤθελε θέλειν ὁ αὐτὸς γαμπρός. Ὄξω ἀληθινὰ ἀποῦ τὸ σόχωρο τῶ δύ(ν)α κ(αὶ) ὀποῦ εὑρίσκε(ται) στ(ὴν) ἀνατολικὴ μερὰ τοῦ χωρίου Πρετόργια ὀποῦ (δὲ)ν τοῦ τάσει τὸ τρίτο, μὰ τάσει του τὸ κάρτο ἤγου τὴ μί(αν) πινακιά· κ(αὶ) ἀποθάνοντάς τζη νὰ τὸ μυράζουνε μέσα μέσα μὲ τ(ὸν) ἄνο(θέ) τοῦ ἀδελφό(ν). Μ(ετὰ) τοῦτο νὰ μὴν μπωρῆ νὰ γνωρίσει τὴν παρτέν του ἀποῦ τὸ ἄνο(θε) στάμπελε, ὡς τὸν ἐρχόμενο Ὀκτώβρι, ͵αχιε’(1615). Ὀδιὰ νὰ πλερωθοῦσιν τὰ χρέη τος. Κ(αὶ) ἂν ἐθέλασιν ἀπομήνει νὰ μὴν πλερωθοῦσι ἀποῦ τ(ὴν) ἰντράδα τὴ φετινή, νά ’ναι κι αὐτὸς ὀμπλιγάδος νὰ πλερώνει τὸ τρίτο. Ἀκομὶ τάσει του πλερόνοντας τζη ἐντριτιὲς κ(αὶ) ἄλλα χρέη ὀποῦ χροστοῦσι, ἀπ’ ότι καρπὸς θέλει ἀπομήνει κάθα λογίς, μὲ πᾶσα ἄλλην ἐσοδιά(ν) των ἀποῦ δώση ἄλλον τε μισό. Κ(αὶ) οὕτως εἶναι κον(τέντα)· ἀπὸ τὸ ἄλλον μέρος κ(αὶ) ὁ ἄνο(θε) γαμπρὸς κ(αὶ)

νύμφη

εἶναι πρεζέντε καὶ κον(τέντοι) νὰ πάρη ἕνας τὸν ἄλλον τος ὡς ἄνο(θε). Κ(αὶ) στέργουν κ(αὶ) παρ(ακαλοῦν): μ(άρτυρες) π(ρὸς) Νικολὸ Κληδὰς πο(ταὶ) Μανούσω ἐν χω(ρίω) Πρετόργια· κ(αὶ) Ἰω(άννη) Καλομάτ(ης) πο(ταὶ) Μάρκω, ἐν χωρίω ἀπὸ εἴνι: --

† Εἰς τὰς ιθ’(19) τοῦ Ἰουνίου, ͵αχιε’(1615).

Τὴν σήμερον ἡμέραν ἴδασι λογαργιασμὸν ὁ ὁσιότατος π(ατέ)ρας κῦρ Μητροφάν(ης) Καλέργης ἀποῦ τὸν Ἅγιον Γεώρ(γη) τὸ στασύ, μὲ τὸν κῦρ Γεώρ(γη) Κόκινο πο(ταὶ) Ἰω(άννη) ἀποῦ τὸ χωρίω Ῥοτάση, ὡσὰ γοβερναδόρος τοῦ ἀνυψοῦ τοῦ τοῦ Γεώρ(γη) εἰς ὅτι εἴχασι νὰ κάμουσι ἕναν κ(αὶ) ἕνα ξεκαθαριστά, ἀπὸ λογαργιασμὸν τζὴ συμησατορίας ὁποῦ ’χεν καμωμένα ὁ αὐτὸς π(ατέ)ρας μὲ τ(ὴν) πο(ταὶ) Μαρί(αν) Βλαδημεροπούλα χήρα τοῦ πο(ταὶ) Μανιὸ Κόκινου, ἀδελφοῦ τοῦ ἄνο(θε) κῦρ Γεώρ(γη), μὲ ἰνστρουμέντον τος στὰ χέργια τοῦ κῦρ Μιχελὶ Ἀρχάβλη νο(ταρίου) ὡσὰν εἰς ἐκήνο· κ(αὶ) εἰς σε ντέμπητα ὁπού ’χεν ὁ αὐτὸς π(ατέ)ρας πλερωμένα τὸν καιρὸ ὁποῦ ἐποσεντέριζεν τ(ὴν) ἄνο(θε) σημυσατορί(αν) κ(αὶ) ντοπὸ ὁποῦ ἐκράτιεν ἐκήνον τὸ χοράφι τζὴ σημυσατορί(ας) ἄλλους δύο χρόνους κ(αὶ) ἐποσεντέριζέν το, κ(αὶ) ἀπάνω στοῦτο ἀπομένη ντεμπιτόρος ὁ ἄνο(θε) Κόκινος τοῦ λ(όγου) π(ατέ)ρα, ὑ(πὲρ) εὐδομηντατρία· τὰ ὁποῖα προμετέρη νὰ τοῦ τὰ πληρώση ἕως ὅλλον τ(ὸν) Σεπτέμβριον μήνα πρῶτον ἐρχόμ(ενον), ¸αχιε’(1615) ἀλέως νὰ τὰ σκοδέρνη ἀπὸ λόγου του μὲ ὅποια στράτα δικ(αι)οσύνης τοῦ ἤθελε φανεῖ. Κ(αὶ) ἔτζη εἶναι κοτέντοι, προμετάροντας ὁ πιχρέος ἤθελε φανῆ ἀποδὰ κ(αὶ) ὁμπρὸς νὰ χρωστῆ ἕνας τ’ ἀλλοῦ, νά ’ναι κομήνο κ(αὶ) ἀνουλάδο, διότις ἴδασι σήμερο τέλειον κ(αὶ) καθάργιο λογαργιασμὸ εἰς ὅτι εἴχα(σι) νὰ κάμουσι ἔτζη εἰς τ(ὴν) ἄνο(θε) συμησατορία, ὡσὰν κ(αὶ) εἰς τὸ ψυχικ(ὸν) ὁποῦ ἤχεν ἀφητὸ ἡ ἄνο(θε) πο(ταὶ) Κοκίνησα στὸ ἄνο(θε) μοναστήρι, κ(αὶ) (δὲ)ν τοῦ χρωστῆ ἄλλο παρὰ τὰ ἄνο(θε) ὑ(πὲρ) 13. Τὰ ὁποῖα νὰ τοῦ πλερώσει ὡς ἄνο(θε)· κ(αὶ) στέργουν κ(αὶ) παρακαλοῦν μ(άρτυρες) π(ρός): Γεωργιλὰ Ἀρχάβλη πο(ταὶ) Μιχε(λὶ) καὶ Μιχελὶ Χορτάτζης τοῦ πα(πά) Μανό(λι). Κ(αὶ) οἱ δύο ἐν χω(ρίω) ἀπὸ εἴνι: -- -- -- -- --

Τῇ αὐτῇ ἡμέρα

Ὁμολογᾶ ὁ Βιτόρε Γιωργίτζης λ(όγος) Κουτελάρος πο(ταὶ) Ἰω(άννη), ἀποῦ τὸ μετόχι τ(ῶν) Καλοματιανῶ παρτηνέντζια τοῦ χωρίου ἀπὸ εἰνιοῦ πῶς ἐπαράλαβε ἀποῦ τὸν Μιχελὶ Φλούδακα λεγόμενον Κρασὶ πο(ταὶ) Ἰω(άννη), μίαν ἀγελιὰ μάβρη μὲ τὸ συρτὸ καλὴ κ(αὶ) ἀρεσκούμενή του χρονῶ ἐνιά, πρεζιάδη ὑ(πὲρ) διακόσα πενήντα· τὰ ὁποῖα προμετέρει νὰ δώση κ(αὶ) νὰ τοῦ τὰ πληρώσει εἰς τέρμενο ὅλον τὸν Πρωτοούλιον μήνα, ¸αχιστ’(1616). Ἀλέως κ(αὶ) δὲν τοῦ τά ’θελεν ἔχει πλερωμένα εἰς τὸ λ(όγον) τέρμενο, νὰ μπατάρου τὰ λ(όγου) τορνέσα ἀπάνω στὰ τρία κ(αὶ) τὸ στάρι τὸ κουμουλάρι ὁποῦ πλερώνει ὁ ἄνο(θε) Κρασὶς τοῦ λ(όγου) Βιτόρε, καθὼς λέσιν κ(αὶ) φένε(ται) μὲ ἰνστρουμέντον τος καμωμένο διὰ χειρὸς τοῦ κῦρ Μιχελὶ Ἀρχάβλη

νο(ταρίου) κ(αὶ) ὡσὰν εἰς ἐκήνο. Ἤγου νὰ μπατάρουν τὰ ἄνο(θε) ὑ(πὲρ) 250 / εἰς τὰ δύο ὕμησι κ(αὶ) τὸ στάρι τὸ ἄνοθε πρὸς ὑ(πὲρ) ἑκατὸ τὸ μουζούρι· νὰ ἀπομένει μόνο τὸ ἕνα πινάκι τοῦ λ(όγου) Κρασί, νὰ τὸ πλερώνει παντοτινὰ τοῦ εὑρισκομένου καβαλάρι· κ(ατὰ) τὴ φόρμα τοῦ λ(όγου) τος ἰνστρουμέντου. Κάνοντας ἕνας τ' ἀλλοῦ καουτζιὸν σ' όλον τὸ ὕστερο εἰς ὅτι ἐθέλασιν τελειώσει· κ(αὶ) ὅποιος ἤθελεν ἀλληλογίσει εἰς ὅλα τὰ ἄνο(θε), νὰ χάνη εἰς τὴν φάμπρικα τῆς ἐκλαμπροτάτης μας αὐθεντίας δουκάτα, 50 / κ(αὶ) τὸ παρὸν (εἰ)ς τὴν δύναμίν του. Κ(αὶ) ἔτζη εἶναι κοντέντοι: --

Μ(άρτυρες) π(ρός) Γεώρ(γη) Φωτινὰ πο(ταὶ) Κωσταντὶ ἐν χωρίω ἀπὸ εἴνι· κ(αὶ) Μανόλι Δημηνήτος πο(ταὶ) Ντζώρντζι ἐν χωρίω Φαραγκιανά: -- -- -- -- -- -- -- -- --

† Εἰς τὰς γ'(3) τοῦ Ἰουλλίου, ͵αχιε'(1615).

Γεμάτην κ(αὶ) ἀνέκοπτην σιγουριτὰν καὶ παντοτινὴν ἀνάπαυσιν κάμνη ὁ εὐλαβῆ πα(πὰς) κῦρ Νικόλαος Μουλὸς πο(ταὶ) κῦρ Κωσταντὶ ἀπὸ τὸ χω(ρίω) Ἀσίμου, τοῦ κῦρ Μιχελὶ Καλαύτη, τοῦ Κωσταντὶ ἀπὸ τὸ χω(ρίω) ἀπὸ εἴνι, εἰς ὑ(πὲρ) διακόσα εὐδομηνταπέντε. Τὰ ὁποῖα ἐπαράλαβεν ἀπὸ λόγου του εἰς τὰς ιβ'(12) τοῦ Ἀπρι(λλίου), ͵αχιβ'(1612), καθὼς φένε(ται) μὲ ἕναν του σκρίτο γραμμένο μὲ τὸ ἴδιον του χέρι, τὰ ὁποῖα γράμματα ἴδεν κ(αὶ) μολογᾶ πῶς εἶναι ἐδικά του. Καθὼς ἐδῶ ἀπὸ κατωθιὸ θέλει ῥεγιστραριστῆ τὸ λ(όγο) σκρίτο διὰ βεβαίωσιν τῆς ἀληθείας· τὰ ὁποῖα τορνέσα εἶναι ῥέστος σαλντοῦ κ(αὶ) τέλειας ἀποπλερωμῆς τοῦ προικιοῦ τζὴ πο(ταὶ) Ἀνεζύνας Βυζαροπούλας πρώτης γυναικὸς τοῦ ἄνο(θε) κῦρ Μιχελὶ ὀποῦ τὸ ἐγιάγυρε τζὴ Μαρί(ας) Βυζαροπούλας πο(ταὶ) Μανιά, νύμφης τοῦ ἄνο(θε) παπᾶ, ὡσὰν ἀνυψᾶς τζη ἄνο(θε) πο(ταὶ) Ἀνεζύνας. Κ(αὶ) ὀδιατὶ κράζεται τέλεια πλερωμ(ένος) καὶ σατησφάδος διὰ τὸ ἄνο(θε) ῥέστος. Διὰ τοῦτο στρέφει τ(ὸν) ἄνο(θε) κῦρ Μιχελὶ σιγούρον κ(αὶ) ἀναπαημένο εἰς π(αν)τοτινὰ μ(ὲν) μέρη κ(αὶ) διαδόχους του. Εἰς ὀμπλιγατζιὸν τῶν καλῶν του, στάμπελε κ(αὶ) μόμ-

κ(αὶ) μόμπελε παρόντ(ων) κ(αὶ) μελλόντ(ων). Κ(αὶ) στέργει κ(αὶ) παρακαλεῖ: μ(άρτυρες) π(ρός) Μάρκω Βεντζὰς πο(ταὶ) Γεώρ(γη) ἐν χω(ρίω) Πρετόργια· κ(αὶ) Μιχελὶ Φωτινὰς πο(ταὶ) Γεώρ(γη) ἐν χωρίω Ἀσύμου: -- -- --

† Σεγουητάρει τὸ λ(όγο) σκρίτο εἰς τὰς β'(2) τοῦ Απρι(λλίου) ͵αχιβ'(1612).

Ὁμολογῶ ἐγὼ πα(πάς) Νικολὸ Μουλὸς ἀποῦ τὸ χω(ρίω) Ἀσύμου, πῶς ἐπαράλαβα ἀπὸ σένα τὸν κῦρ Μιχελὶ Καλαύτη, ὑ(πὲρ) σοε'· ἤγου διακόσα εὐδομηνταπέντε· τὰ

ὁποῖα εἶναι σάλντος κ(αὶ) τέλεια ἀποπλερωμὴ τοῦ προικιοῦ τζὴ πο(ταὶ) Ἀνεζύνας Βυζαροπούλας τζὴ πρώτης του γυναῖκας. Κ(αὶ) ἐπαράλαβά τα ἐγὼ ἀκόντο τζὴ Μαρί(ας) Βυζαροπούλας τζὴ νύμφης μου, ἀνυψὰς τζὴ ἄνο(θε) Ἀνεζύνας. Κ(αὶ) τοῦτο ὀγιὰ ξεκαθαροσύνη αυ(τοῦ): Ἐγὼ παπὰ Νικολὸς ὁ ἄνοθες ἤγραψα μὲ τὸ ἴδιο μου χέρι: -- --

† Εἰς τὰς θ'(9) τοῦ Ἰουλλίου, ͵αχιε'(1615).

Ὁ εὐλαβέστατος παπὰς κῦρ Στ(αυ)ριανὸς Βάρδας ἀπὸ τὸ Κάστρον, εὑρισκόμ(ενος) τὴν σήμερον εἰς τὸ χω(ρίω) Στραβορά μὲ τ(ὸν) πλέα καλήτερο μόδο ὁποῦ ἐμπώργε νὰ κάμη, κάνη κ(αὶ) κωνστιτουήρει ὀδιὰ ἀληθινὸν προκουραδόρον κ(αὶ) κομέσον του τ(ὸν) ἀφέν(τη) τὸ Νικολὸ Ἀγυπράκο λ(όγο) Δράκω, ἀποῦ τὸ ἴδιο χω(ρίω)· πρεζέντες κ(αὶ) ἀτζετάρει· τοῦ ὁποίου δίδει ἐξουσί(αν) νὰ μπωρῆ ὡσὰν τὸ ἴδιόν του κωρμὶ νὰ σκοδάρει, ὅτι ἐντριπές, στάρι κριθάρι ταγὴ κ(αὶ) κάθα ἄλλο ὁποῦ ἔχει ἡ ἁγιοσύνη του νὰ λάβη ἀποῦ τζη γονικάρους τοῦ χωρίου Στραβορὰ κ(αὶ) ἀποῦ τὰ μετόχια του, ἀποῦ τὸ μερτικὸν τὸ Νταντολιανὸ καθὼς τό 'χει ἐπαρμένα· ὁμοίως νὰ σκοδάρει κ(αὶ) ὅτι νόμνια, κανίσκια, ὄρνιθες, πάκτη, κρασά, ἄχερα κ(αὶ) κάθα ἄλλο ὁποῦ νὰ πλερώνουν οἱ γονικάροι τοῦ ἄνο(θε) μερτικοῦ, κάνοντας ὁ ἄνο(θε) ἀφέν(της) κομέσος εἰς τὸ σκόσω τ(ῶν) ἄνο(θε) πραγμά(των), κάθα λογὶς χρειαζόμ(ενω)· νὰ μαχεύγει, νὰ σεκουεστράρει, νὰ ἰντρομετέρει, κ(αὶ) νὰ κάνη ὅτι ἤθελεν ἀκαντέρει ἂς (δὲ)ν εἶναι κ(αὶ) σπετζιφικάδο εἰς ἐτούτην τὴν κομεσιὸν ὥστε νὰ σκοδάρη ὅλα τὰ ἄνο(θε), ὡσὰν νά 'θελεν ἦσται κ(αὶ) ἡ ἁγιοσύνη του ἴδια πρεζέντες. Καὶ ὅτι ἤθελε σκοδάρη, νὰ τοῦ τὸ κονσενιάρη, ὅβερ ὅτινος ἤθελεν τοῦ γράψει μὲ γραφαῖς ἐδικαῖς του. Κ(αὶ) ταύτην τὴν κομεσιὸν στέργει καὶ παρακαλεῖ: μ(άρτυρες) π(ρὸς) παπὰ κῦρ Ἰω(άννης) Τρουμπέτ(ας) κ(αὶ) Μιχελὶ Χαρλάμπης πο(ταὶ) Γεώρ(γη). Κ(αὶ) οἱ δύο ἐν χωρίω Στραβορά: -- -- -- -- --

† Εἰς τὰς ιε'(15) τοῦ Ἰουλλίου ͵αχιε' (1615).

Φανερὸν κάμνουσι κ(αὶ) ὁμολογοῦσι τὰ κατωγεγραμμένα μέρη· ἀποῦ τὸ ἓν μέρος ἡ κερὰ Λιά, θυγα(τέρα) κ(αὶ) κληρονόμησα τοῦ πο(ταὶ) κῦρ Κωσταντὶ Λίτηνου ἀποῦ τὸ χω(ρίω) Μιλιαρίση· κ(αὶ) ἀπὸ τὸ ἄλλον μέρος ὁ Μερντζώρντζις Μαρὰς πο(ταὶ) Μ(ερ)ντοζανάκι, ἀποῦ τὸ μετόχι τῶ Ματονιανῶ παρτινέντζια τοῦ χωρίου Πρετόργια· εὑρισκόμ(ενοι) τ(ὴν) σήμερον εἰς τὸ χω(ρίω) ἀπὸ εἴνι, ντεστρέτο τοῦ Καστελιοῦ τ(οῦ) Μπονιφατζίου. Ὅτι τὴν σήμερον ἤλθασι εἰς τοῦτον τὸ συνηκέσιον κ(αὶ)

πολλυχρόνιον παντριάν· κ(αὶ) πρῶτας κράζουσι τὸ ὑπὲρ εὐλογημένον ὄνομα τοῦ Κ(υρίο)υ ἡμ(ῶν) Ἰ(ησο)ῦ Χ(ριστο)ῦ, κ(αὶ) τῆς παναχράντου αὐτοῦ μ(ητρό)ς· ἔπειτα ἡ ἄνο(θε) κερὰ Λιὰ προμετάρη νὰ πάρη κ(αὶ) νὰ εὐλογηθῆ τὸν ἄνο(θε) Μερντζώρντζι, διὰ ἄνδραν της εὐ(λογητόν), καθὼς ὁρίζει ἡ ἁγία τοῦ Θ(εο)ῦ καθολικὴ κ(αὶ) ἀποστολικὴ Ἐκ(κλησία). Κ(αὶ) ὀδιὰ προικίον αὐτ(ῆς), τοῦ δίδει ἀπὸ τὴν σήμερον κ(αὶ) ὀμπρὸς μί(αν) κατοικιὰ σπήτια γονικὰ τ(ῆς), κ(αὶ) ἕναν κομά(τι) σόχωρο γονικὸ μ(ετὰ) δεντρά τ(ου) εὑρισκόμενα εἰς τὸ ἄνο(θε) χω(ρίω) Μιλιαρίση κ(αὶ) ἄλλον ἕναν κομά(τι) χοράφι γονικό, εὑρισκόμενο εἰς τὸ χω(ρίω) Ἀπάνω Πάρτυρα μ(ετὰ) βάρητα ὁποῦ πλερώνουν τ(ῶν) καβαλάρ(ων). Τὰ ὁποῖα τῆς ἤλθασιν ἀπὸ λογαργιασμ(ὸν) τοῦ ἄνο(θε) ποταί της κυροῦ, κ(αὶ) δίδει τούτα ὡς ἄνο(θε) ὀδιὰ προικιόν της, νὰ εἶν(αι) καὶ νὰ γροικᾶ(ται) φόντι ντοτάλ. Ἀκομὶ προμετέρει νὰ τοῦ δώσει ὀδιὰ προικιόν της, κ(αὶ) ὅτι μόμπελε ῥούχα κ(αὶ) κάθα ἄλλο ὁποῦ ἤθελεν ἔχει, στημάροντάς τα ὅτι εὔγουσι· καὶ νὰ τοῦ δώση κ(αὶ) ὅτι ἄλλον τζὴ ἤθελε ἀσπετάρει ἀπὸ κάθα της λογαργιασμόν, νὰ γροικᾶ(ται) τὸ στάμπελε φόντι κ(αὶ) τὸ μόμπελε περστίμα ὡς ἄνο(θε). Ἀκομὶ προμετέρει καὶ δίδει τ(οῦ) ἀπὸ τ(ὴν) σήμερον κ(αὶ) ὀμπρ(ὸς) κ(αὶ) ὀδιὰ χαρίσματά του, ἕναν ἀμπέλλι λιάτικο φραγκάτο μὲ τὰ δεντρά του φορτωμένο καθὼς εὑρίσκε(ται) τ(ὴν) σήμερ(ον) τὸ ὁποῖο συνορεύει ἀνατολικὰ μὲ ἀμπέ(λλια) τοῦ Μιχελὶ Ζωναρίτζη λ(όγου) Μανουσόπουλου. Κ(αὶ) δυσικὰ κ(αὶ) βορινὰ κ(αὶ) νοτικά, μὲ ἀμπέλλια τζὶ κερὰ Σταμάτ(ας) Λιτινοπούλας κ(αὶ) τ(ῶν) ἀδερφίων της. Προμετέροντάς του ἡ ἄνο(θε) νύμφη ἀνίσως κ(αὶ) εἰς κανέναν καιρὸ ἐθέλασιν τὸν ἐπειράξει γὴ πολλὺ γὴ ἐλίγο νὰ τοῦ τὸ πάρουσι, τὸ λεγόμενο ἀμπέ(λλι), νὰ εἶν(αι) ὀμπλιγάδο τὸ ἄνοθέν της προυκιὸν φόντι κ(αὶ) στήμα νὰ σατησφάρε(ται) ὁ ἀνοθές της ἄνδρας εἰς ὑ(πὲρ) δύο χιλιάδες, ὁποῦ τος ἐφένε(ται) νὰ ξάζει τὸ λ(όγω) ἀμπέλλι τὴν σήμερον. Ὀδιὰ νὰ εἶναι πάντα ὁ αὐτὸς γαμπρὸς κάουτος καὶ σιγούρος εἰς τὸ ἄνο(θε) χάρισμα ὁποῦ τοῦ ἤταξε. Καὶ ἔτζη εἶναι πρεζέντε καὶ κοντέντοι, προμετέροντας νὰ κάμουν τὴν εὐλόγησιν τὸν Σεπτέμβριον μήνα πρῶτον ἐρχόμενο, ͵αχιε’. Κ(αὶ) στέργουν καὶ παρ(ακαλοῦν): μ(άρτυρες) παρ(ακαλούμενοι) μ Μανολὶ Σιβριταίος Τζαγάρις πο(ταὶ) Μιχελὶ ἀπὸ τὸ Κάστρον· κ(αὶ) Μιχελὶ Γιωργίντζης λ(όγοι) Κουτελάρος πο(ταὶ) Μανό(λι) ἀποῦ τὸ μετόχι τ(ῶν) Ματονιανῶ. Κ(αὶ) Ἰω(άννη) Σαραζὶς υἱὸς τοῦ Μάρκω, ἐν χωρίω Πλακιότισα: --

† Εἰς τὰς κγ’(23) τοῦ Ἰουλλίου, ͵αχιε’(1615).

Ὁ Γεώρ(γη) Βεντζὰς πο(ταὶ) Νικολὸ ἀπὸ τὸ χω(ρίω) Πρετόργια μὲ τὸν πλέα καλήτερο μόδο ὁποῦ ἐμπώργε νὰ κάμη, κάνη καὶ κονστιτουήρει ὀδιὰ κομέσον τοῦ εἰς τούτην τ(ὴν) ὑπόθεσιν, τὸν κῦρ Μάρκω Βεντζὰ πο(ταὶ) Γεώρ(γη) πρεζέντες καὶ ἀτζετάρει τοῦ ὁποίου δίδει ἐξουσί(αν) νὰ μπωρῆ ὡσὰν τὸ ἴδιόν του κωρμὶ νὰ σκοδάρει ὅτι ντέμπητα χρωστοῦσι τοῦ ἄνο(θε) Γεώρ(γη) καθὼς φαίνουν(ται) εἰς σὲ μιὰ Φιλίτζα ὁποῦ ὁ αὐτὸς Γεώργις ἐκουσεντάρησεν του ἄνο(θε) κῦρ Μάρκω τ(ὴν) σήμερον. Τὰ ὁποῖα εἶναι στάρι κουμουλάρι μ 12 / κ(αὶ) κριθάρι κουμουλάρι μ 13 / καὶ τορνέσα ὑ(πὲρ) 34 / κ(αὶ) νὰ μπωρῆ ἀπάνω εἰς ἔτιαν ὀκαζιὸν νὰ ὀρίζει, νὰ σεντεντζιάρει, νὰ μαχεύγει, νὰ σεκουεστράρει, κ(αὶ) νὰ κάνη ὅτι ἄλλον ἤθελε ἀκαντέρει εἰς ἔτιαν ὑπόθεσιν, ὥστε νὰ σκοδάρη ὅλον τὸ ἄνο(θε) χρέος. Κ(αὶ) ὅτι ἤθελεν κάμη νὰ εἶναι στερεὸν κ(αὶ) βέβαιον. Κ(αὶ) ἔτζη στέργει καὶ παρακαλεῖ· μ(άρτυρες) π(ρὸς) κῦρ Μιχελὶ Ἀρχάβλης νο(τάριος) πο(ταὶ) Γεώρ(γη), ἐν χω(ρίω) Σοκαρά· κ(αὶ) Γεώρ(γη) Ψωμάκης πο(ταὶ) Μανιό, ἐν χωρίω Πρετόργια: -- -- -- -- --

† Εἰς τὰς κδ’(24) τοῦ Ἰουλλίου, ͵αχιε’(1615).

Ἔστοντας καὶ ὁ Ἰω(άννη) Κόκινος τοῦ Γεώρ(γη) ἀπὸ τὸ χω(ρίω) Ῥοτάση, νά ’θελεν πακτώσει τοῦ Βιτόρε Κουτελάρο πο(ταὶ) Ἰω(άννη), ἕναν κομάτι χοράφι, καθὼς φένε(ται) μὲ ἰνστρουμέντο τζὴ πακτωσὰς καμωμένο διὰ χειρὸς ἐμὴς τοῦ νο(ταρίου), εἰς τὰς η’(8) τοῦ Ὀκτωβρίου, ͵αχιδ’(1614), ἰδιὰ χρόνους πέντε, ὀδιὰ νὰ τοῦ πλερώνει τὸ χρόνο ὑ(πὲρ) 16 / τὰ ὁποία τού ’δωκεν ὅλα κ(αὶ) τῶν πέντε χρονῶν τὸ πάκτος, ντοπὸ τοῦ λ(όγου) τος ἰνστρουμέντου· ἤγου ὑ(πὲρ) ὀγδοήντα. Καθὼς φένε(ται) μὲ σιγουρτὰ εἰς τὰ χέργια μου καμωμένη εἰς τὰς ια’(11) τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ ἄνο(θε). Κ(αὶ) ἐποπλέρωσέν τονε· ἔτζη τὴν σήμερον ἤλθασι εἰς ἐτοῦτον τὸ σασμό, κ(αὶ) ῥεβοκάρουν τὸ λ(όγον) ἰνστρουμέντο τζὴ πακτωσάς, τὸ ὁποῖο θέλουσι νὰ εἶναι κ(αὶ) νὰ γροικᾶ(ται) κομένο κ(αὶ) ἀνουλάδο ὡσὰν πο(ταὶ) νὰ μὴν ἤθελε γενεῖ. Καὶ τὸ λ(όγου) χοράφι νὰ εἶναι ἀπὸ τὴν σήμερον κ(αὶ) ὀμπρ(ός), εἰς τ(ὴν) ἐξουσί(αν) τοῦ ἄνο(θε) Κόκινου, νὰ τὸ κάνη ὅτι ἤθελε θέλει. Κ(αὶ) ὀδιὰ τὰ λ(όγου) ὑ(πὲρ) 80 / ὁποῦ τοῦ ’δωκεν ὁ ἄνο(θε) Βιτόρ(ες) ὀγιὰ τ(ὴν) ἄνο(θε) πακτωσά, ἔστοντας καὶ νὰ κρατήξει μόνο ὑ(πὲρ) 16, ὀγιὰ τὸ πάκτος τζὴ μίας χρονιὰς ὁπού ’φαε τ(ὴν) ἰντράδαν τοῦ λ(όγου) χοραφιοῦ ὁ ἄνο(θε) Βιτόρες, κ(αὶ) τ’ ἄλλα ὑ(πὲρ) 64 / νὰ τοῦ γιαγήρει εἰς τόσα τζε κήνια ὀμπροστὰς ἐμένα τοῦ νοδάρο, κ(αὶ) τῶν κάτωθε μ(αρτύρων), τὸν ἐστρέφει τὸν ἄνο(θε) Ἰω(άννη) σιγούρον κ(αὶ) ἀναπαημένο εἰς παντοτινὰ μ(ετὰ) μέρη τοῦ. Κ(αὶ) ἔτζη εἶναι κον(τέντοι) στέργουν κ(αὶ) παρακαλοῦν μ(άρτυρες) π(ρός).

Γεώρ(γη) Χορτάτζη τοῦ Μάρκω ἐν χω(ρίω) ἀπὸ εἴνι· κ(αὶ) Γεώρ(γη) Λύβας πο(ταὶ) Πέρο, ἐν χωρίω Πρετόργια: -- -- --

Τῇ αὐτῇ ἡμέρα.

Ὁ Ἰω(άννη) Κόκινος υἱὸς τοῦ Γεώρ(γη) ἀπὸ τὸ χω(ρίω) Ῥοτάση, μὲ δύναμιν τοῦ παρόν(τος) φανερ(οῦ) ἰνστρουμέν(του) μ(ετὰ) μέρη κ(αὶ) διαδόχους του, δίδει κ(αὶ) κοντεντέρει εἰς γονικὸν αἰώνιον, τοῦ Βιτόρε Γιωργίτζη λ(όγου) Κουτελάρω κ(αὶ) τ(ῶν) διαδόχων (του) ἀποῦ τὸ μετόχι τ(ῶν) Καλοματιανῶ, παρτηνέντζια τοῦ χωρίου ἀπὸ εἰνιοῦ ἕναν κομάτι χοράφι μὲ τὰ δεντρά του μιὰ μ ἀπάνω κάτω. Εὑρισκόμενον εἰς τόπον κρασμένο στῶ Χονιατιανῶ. Εἰς τὸ μερτικ(ὸν) τοῦ πο(ταὶ) ἐκλαμπροτάτου ἀφέν(τι) Νικολὸ Νταμέντζο. Συνορεύει ἀνατολικὰ μὲ χοράφι τζὴ Ἀνέζας Καλικωμένης. Δυσικὰ τοῦ Γεώρ(γη) Χονιάτη. Βορινὰ αὐλαῖς τοῦ μετοχιοῦ τῶ Χονιατιανῶ. Νοτικὰ χοράφι τζὴ Μαρί(ας) Κοκινοπούλας. Τὸ ὁποῖον τοῦ ἦλθεν ἀπὸ τ(ὴν) πο(ταὶ) καλὴ Κοκινοπούλα τὴ θιάν του. Καθὼς φαίνε(ται) μὲ τεσταμέντον της καμωμένο διὰ χειρὸς τοῦ κῦρ Γεώργι Βλαδήμερου νοδάρου· ὡσὰν εἰς ἐκήνο· τοῦ ὁποίου τὸ ποσέσο νὰ ἔχει ἀπὸ τ(ὴν) σήμερον κ(αὶ) ὁμπρὸς ὁ λεγόμενος Βιτόρες· νὰ κρατῆ κ(αὶ) νὰ τὸ ἐξουσιάζει εἰς παντοτινὰ μὲ τ(οὺς) κληρονόμους κ(αὶ) διαδόχους του, εἰς κάθα του ἐξουσί(αν) κ(αὶ) κυριότητα· νὰ δίδει· νὰ πουλῆ· νὰ χαρίζει, νὰ προικίζει· νὰ ἀλάσει· ψυχικὸν νὰ τ' ἀφήνει. Κ(αὶ) ὅτι ἄλλον τοῦ ἤθελε φανεῖ κ(αὶ) ἀρέσειν, ἀυτουνοῦ κ(αὶ) τ(ῶν) κληρονόμ(ων) κ(αὶ) διαδόχων του νὰ μπωρῆ νὰ τὸ κάμνη. Κ(αὶ) νὰ κάνη μέσα ὅτι ἀγομέντο ἤθελε θέλει μὲ τ(οὺς) διαδόχους του. (Δὲ)ν μπορῶντας πο(ταὶ) νὰ τοῦ εἰπῆ τινὰς τὸ ἐνάντιον. Πάντα ἀληθινὰ μὲ τὸ βάρος του. Ἤγου νὰ εἶναι ὁμπλιγάδος ὁ ἄνο(θε) γονικάρ(ης) νὰ δίδει κ(αὶ) νὰ πληρώνει τ(ὸν) κάθα χρόνο τοῦ εὑρισκομ(ένου) καβαλάρι εἰς κάθα Ἰούλλιον μήναν στάρι ῥίγλο ἀξάγια ὀκτὼ. Κ(αὶ) νὰ τοῦ κάνει κ(αὶ) ἕναν ἐγκαρικό. Κ(αὶ) ἀκομὶ νὰ πλερώνει κ(αὶ) τοῦ ἄνο(θε) Κόκινου κ(αὶ) τῶν διαδόχων τοῦ ἄλλο στάρι ῥίγλο ξύλο μὲ ξύλο μ δύο· κ(αὶ) ὄχι ἄλλον βάρος· ἀρχίζοντας ἡ πρώτη πάγα τ(ὸν) Ἰούλλιον ͵αχιστ'(1616). Κ(αὶ) ἀπὸ κεῖ κ(αὶ) ὁμπρὸς εἰς παντοτινά· κ(αὶ) ἔτζη εἶν(αι) πρεζέντε κ(αὶ) κοντ(τέντοι), στέργουν κ(αὶ) παρ(ακαλοῦν) μ(άρτυρες) π(ρὸς) Γεώρ(γη) Χορτάτζης Τζιγγούνης τοῦ Μάρκω ἐν χω(ρίω) ἀπὸ ἤνι· κ(αὶ) Γεώρ(γη) Λύβας πο(ταὶ) Πέρο· ἐν χωρίω Πρετόργια: -- -- -- -- -- -- --

† Εἰς τὰς κστ'(26) τοῦ Ἰουλλίου, ͵αχιε' (1615).

Ὁ κῦρ Παρθένιος, ῥασοφόρος καλόγερος τὸ ἐπίκλην Παραδίζος, υἱὸς πο(ταὶ) κῦρ Μιχελί, κατοικούμενος εἰς τὸ μοναστήρι τῶν Ἁγίων Πάντων παρτηνέντζια τῆς ἁγί(ας) ἐνδόξου Μ(εγαλο)μ(άρτυρος) κ(αὶ) πανσόφου Αἰκατερήνης τῶν Σιναητῶν· κ(αὶ) εὑρισκόμ(ενος) τ(ὴν) σήμερον εἰς τὸ χω(ρίω) ἀπὸ εἴνι νταστρέτο τοῦ Καστελιοῦ τοῦ Μπονιφατζίου, μὲ δύναμιν τοῦ παρόντος φανεροῦ ἰνστρουμέντ(ου) θέλει μὲ πᾶσα τοῦ καλὴν ὄρεξιν κ(αὶ) θέλημα. Παρακινούμ(ενος) ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ παναγίου κ(αὶ) ζωαρχικοῦ Πν(εύματο)ς, κ(αὶ) δίδει ἀπὸ τὴν σήμερον κ(αὶ) ὁμπρὸς ὁδιὰ τ(ὸν) Θ(εὸ)ν

κ(αὶ) ὁδιὰ

κ(αὶ) ὁδιὰ τ(ὴν) ψυχήν του τζὴ καλῆς Μαντενιοπούλας θυγατρὸς τοῦ πο(ταὶ) κῦρ Δημήτρι Μαντένιο ἀπ(οῦ) τὸ ἄνο(θε) χωρίω ἀπὸ εἴνι, ἡ ὁποία εἶναι ἀνυψά του τζὴ πο(ταὶ) Ἐλένας Παραδιζοπούλας τζὴ ἀδερφῆς του θυγατέρα· ἕναν κομάτι σόχωρο μ δύο ἀπάνω κάτω, κείμ(ενον) εἰς τὸ χωρίω Ἀπάνω Πλακιότησα τὸ ὁποῖον τοῦ ἦλθεν ἀπὸ τοῦ κυροῦ του. Κ(αὶ) πλερώνει τὸ χρόνο τοῦ εὑρισκομ(ένου) καβαλάρι σολδία ὀκτὼ ὄχι ἄλλον. Συνορεύει ἀνατολικὰ μὲ σόχωρο τοῦ Κωσταντὶ Παραδίζο λ(όγου) Κουζί· δυσικὰ τοῦ Ἀντρουλὶ Χορτάτζη λ(όγου) Ξυναρέλι· βορινὰ τὸ χωρίω ἡ Ἀπάνω Πλακιότησα· κ(αὶ) νοτικὰ στράτα κουμούνα· τοῦ ὁποίου σοχώρου τὸ ποσέσο νὰ ἔχει ἀπὸ τ(ὴν) σήμερον κ(αὶ) ὁμπρὸς ἡ λεγόμενή του ἀνυψά, εἰς κάθα της ἐξουσί(αν) κ(αὶ) κυριότητα· νὰ δίδει, νὰ πουλεῖ· νὰ χαρίζει· νὰ προικίζει· νὰ ἀλάσει· ψυχικὸν νὰ τ’ ἀφήνει· κ(αὶ) ὅτι ἄλλον τῆς ἤθελε φανεῖ κ(αὶ) ἄρέσει αὐτηνῆς κ(αὶ) τῶν κληρονόμων κ(αὶ) διαδόχων της νὰ μπωρῆ νὰ τὸ κάμνη. Κ(αὶ) νὰ κάνει μέσα ὅτι ἀγομέντα κ(αὶ) μελιοραμέν(τα) ὁποῦ τῆς ἤθελε φανεῖ καὶ ἀρέσει· ἔχοντας καθολικὰ τόσην ἀουτοριτὰ εἰς τὸ λεγόμενο χοράφι, ὅσην εἶχε κ(αὶ) ὁ λεγόμενός της μπάρμπας· διχὸς τινὸς κοντράριον. Διότις ἐκήνος θέλει τελείως νὰ εἶναι κ(αὶ) νὰ γροικά(ται) τὸ παρ(ὸν) ψυχικὸν στερεὸν κ(αὶ) βέβαιον, εἰς παντοτινὰ ὡσὰν νὰ τζὴ τό ’θελεν τάξει κ(αὶ) εἰς τὰ προικοχάρτια τζη· γὴ νὰ τζὴ τό ’θελεν ἀφήσει στὸ θάνατόν τ(ου). Κ(αὶ) ῥεφουδάρει ἀπὸ τ(ὴν) σήμερον πᾶσα λογὶς ἀκτζιὸν ὁποῦ εἶχεν εἰς τὸ λεγόμενο σόχωρο, κ(αὶ) ῥενουντζιάρει τὴν ἐτζὴ ἄνοθές του ἀνυψάς. Διότις διχὸς καμιὰς λογὶς ἐγγανάρησιν κ(αὶ) παρακίνησιν κανενός, χωρὶς νὰ τὸ κατέχει ἡ ἄνοθέ του ἀνυψὰ οὐδὲ ἄλλος τινὰς ἀποῦ τὰ μέρη της, ἐκίνησεν ἀποῦ τὸ ἄνο(θε) μοναστήρι τ(ῶν) Ἁγί(ων) Πάντ(ων), μὲ φώτισιν ὡς ἄνο(θε) τοῦ παναγί(ου) Πν(εύματο)ς, κ(αὶ) ἦλθεν εἰς τὸ ἄνο(θε) χω(ρίω) ἀπὸ εἴνι, ὁποῦ εὑρίσκετον ἡ ἄνοθέ

του ἀνυψά, κ(αὶ) ἐρενουντζιάρησέν της ὀδιὰ τὴν ψυχήν του τὸ ἄνο(θε) πράμα, νὰ μπωρῆ μ(ετὰ) κήνο νὰ βρη σὰ φτωχοπούλα νὰ παντρεπτῆ. Τὸ ὀποῖον καθὼς λ(έγει) εἶχεν εἰς τ(ὸν) νοῦν του νὰ τζὴ τὸ δώσει εἰς ὥρα παντριάς τζη μὰ διατὶ προπατοῦμε μὲ τὸ θάνατο καθημερινῶς, ἐθέλησεν ἀποδὰ ἀς εἶναι κ(αὶ) ἀπάντρευτη, κ(αὶ) ἤδωκέν τζή το ὡς ἄνο(θε) μὲ τὴν εὐχήν του. Κ(αὶ) ἔτζη εἶναι κοντέντος. Ἀπὸ τὸ ἄλλον μέρος κ(αὶ) ἡ ἄνο(θε) καλὴ ἡ ἀνυψά του εἶναι πρεζέντε καὶ κοντέντα. Κ(αὶ) παραλαμβάνει τὸ ἄνο(θε) πράμα ἀποῦ τὸν ἄνοθέν της μπάρμπα, μὲ πολλὴν εὐχαριστεία, εἰς μόδον κ(αὶ) φόρμαν ὡς ἄνο(θε) εἴρη(ται). Κ(αὶ) στέργουν κ(αὶ) παρακαλοῦν: μ(άρτυρες) π(ρός) Μιχελὶ Καλαύ(τος) λ(όγος) Δράκ(ος) πο(ταὶ) Γεώρ(γη) ἐν χω(ρίω) Βελούλι. Κ(αὶ) Μάρκω Χορτάτζης λ(όγος) Πουλὶς πο(ταὶ) Ἀντώνι, ἐν χω(ρίω) ἀπὸ εἴνι: --

† Εἰς τὰς κζ’(27) τοῦ ἰουλλίου, ͵αχιε’(1615).

Ἔστοντας κ(αὶ) ὁ πο(ταὶ) Μάρκω Τρουλινὸς νά ’θελεν κάμη τεσταμέντο διὰ χειρ(ὸς) τ(οῦ) κῦρ Μιχελὶ Ἀρχάβλη νο(ταρίου)· τζὴ ͵αχιστ’(1616)· μηνὶ Ἰουλλίω στὰς στ’· εἰς τὸ ὀποῖο ἐπαράγγειλε νὰ γίνε(ται) τὸ πράμαν τοῦ στάμπελε κ(αὶ) μόμπελε μερτικὰ δύο, νὰ πέρνη ἡ θυγατέρα κ(αὶ) κομεσάρα τοῦ ἡ Μαργέτα τὸ ἕνα· κ(αὶ) τὸ ἄλλο ὁ υἱός του ὁ Γιαννάς. Μὰ νὰ μπωρῆ εἰς ὥρα παντριάς τζη νὰ τζὴ δίδει τὸ ἀσυρνικό, τόσα τορνέσα ὅτι ἤθελε ξάζει ἡ πάρτε τζη τὸ στάμπελε, νὰ τὸ κρατίζη ἐκήνος. Μὰ νὰ μὴν μπωρῆ νὰ τ(ὴν) εὐγάνει ὄξω ἀποῦ τὴν πάρτεν τζη τὸ στάμπελε, παρὰ νὰ τὴν ἀποπλερώνει ἐν τοῦτο εἰς ὅτι ἤθελε ξήζει. Ἔτζη καθὼς ἐκείνη ἤτονε πρώτη ἐπαντρεύτηκεν κ(αὶ) ἐπήρε ὀγιὰ ἄντραν τὴς τ(ὸν) κῦρ Μιχελὶ Μαντένιο πο(ταὶ) Δημήτρι, κατοικούμενος εἰς τὸ μετόχι τ(ῶν) Τρουλινιακ(ῶν), παρτηνέντζια τοῦ χορίου Δοράκι. Ὁ ὀποῖος ἐγοβερνάριζε τὸ ἄνο(θε) πράμα ὅλο, κ(αὶ) τὸν ἄνο(θε) Γιαννά, ὥστε ἀποῦ ἦλθε ντιετάς κ(αὶ) ἐθέλησε νὰ μυράσουν μὲ τ(ὴν) ἄνο(θε) τοῦ ἀδελφήν, γνωρίζοντας τὸ δικόν του. Ἐδὰ ἐνεφανίκασι εἰς ἐμένα τὸν (νο)δάρο τὰ ἄνο(θε) ἀδέλφια Μαργέτα κ(αὶ) Γιαννὰς λέγοντάς μου νὰ κάμω ἰνστρουμέντο τζὴ μυρασ(άς). Τοῦ ὀποί(ου) Γιαννά ἤκαμ(εν) τ(ὴν) πιεντζαρία πῶς εἶναι ντιετὰς χρονῶ ιζ’ ὁ Νικολὸ Τρουλινὸς πο(ταὶ) Μάρκω ὁ ἀξάδερφός του. Κ(αὶ) ἔτζη μὲ δύναμιν τοῦ παρόν(τος) φανεροῦ ἰνστρουμέντου λεντζέρουσι κ(αὶ) βάνουσι ὀδιὰ μυραστήν τος κ(αὶ) στημαδόρον τος, τ(ὸν) Μερμικέλ Καλαύτη, τοῦ ὀποίου δίδουσι ἀουτοριτὰ νὰ πάγη σούπερ λόκο νὰ δῆ νὰ μυράσει κ(αὶ) νὰ στημάρει τὸ ἄνοθε πράμα στάμπελε κ(αὶ) μόμπελε, νὰ πάρη κάθα ἀδέλφι τ(ὴν) πάρτε ἀποῦ ντὲ γιούρε τοῦ θέ(λει),

τοκάρει. Μ(ετὰ) τοῦτο νὰ διαλέγει πρῶτας ὁ ἄνο(θε) Γιαννὰς ὅποιαν πάρτε τού ’θελεν ἀρέσει καθὼς τὰ λ(όγου) ἀδέλφια ἐσαστόκασιν ἀποδά. Κ(αὶ) ἀπί τις ἤθελε στημαριστῆ τὸ ἄνο(θε) πράμα ὅλο στάμπελε κ(αὶ) μόμπελε ἡ μία πάρτε κ(αὶ) ἡ ἄλλη ὅτι τορνέσα ἐθέλασιν ἐμπαίνει τζὴ ἄνο(θε) Μαργέτας εἰς τὸ μισὸ στάμπελε, νὰ μπωρῆ ὁ ἄνοθές τζη ἀδελφὸς νὰ τζή τὰ δίδει σὲ καιρὸ ὀποῦ ἤθελεν ἔχειν τὸ μόδον του νὰ τὴν εὐγάνει ὄξω, κ(ατὰ) τ(ὸν) πόντο τοῦ τεσταμέντου τοῦ ἄνοθε ποταί τος κυροῦ. Ὄξω ἀληθινὰ ἀπὸ ἕνα ἀμπέλλι λιάτικο ὀποῦ εὑρίσκε(ται) εἰς τὸ χω(ρίω) Καλογερικὸ εἰς τὴν καβαλαρίαν τοῦ ἀφέν(τη) τοῦ Μπενέτο Μοδηνοῦ. Ὀποῦ θέλει ἡ ἄνο(θε) Μαργέτα νὰ ἀπομήνη ἀμύραστον κ(αὶ) ἀστημάριστο, νὰ γροικᾶ(ται) μοναχικὸ τοῦ ἄνοθέ τῆς ἀδελφοῦ, διότι εὑρίσκεντονε στὸ πλάγι τοῦ αὐτοῦ ἀμπελλιοῦ ἄλλον ἕνα ἀμπέλλι κ(αὶ) ἐπούλησέν το ἀπὸ καιρὶς περασμένο, ἡ ἄνο(θε) Μαργέτα. Μόνον τὸ κρασὶ νὰ μυράζουνε ὀφέ(τος). Ἀκομὶ προμετέρει ἡ ἄνοθε Μαργέτα ὀγιὰ κοντέντο τοῦ ἄνοθέ της ἀδελφοῦ, εἰς σὲ καιρὸ ὀποῦ δὲν τού ’θελεν ἀρέσει ἡ στίμα ὀποῦ θέλει κάμη ὁ ἄνο(θε) στημαδόρος, νὰ βάνει ἄλλο ὅποιον τού ’θελεν ἀρέσει μόνο νά ’ναι πράτικος ἄν(θρωπο)ς, νὰ στημάρει τὴν πάρτε τὸ στάμπελε ὀποῦ θέλει κρατῆ ἡ ἄνοθέ του ἀδελφή, κ(αὶ) ὅτι ἤθελε ξάζει τὸν καιρὸν ἐκήνο, τόσα νὰ τζὴ δίδει νὰ τ(ὴν) εὐγάνει ὡς ἄνο(θε). Μόνο νὰ τ(ὸν) ἐλεντζέρου στ’ ὀμάδι καθὼς ἐλεντζέραν κ(αὶ) τὸ ἄνο(θε) Μερμικέλε. Ἀκομὶ προμετέρει του ὅποιον καιρὸ δὲν τού ’θελεν ἀρέσει ἡ πάρτε τὸ στάμπελε ὀποῦ θέλει διαλέξει, νὰ πέρνη τὴν πάρτε τζὴ ἄνοθέ του ἀδελφῆς νὰ τζὴ δίδει τ(ὴν) πάρτεν του. Μόνο νὰ τζὴ πλερώνει ὅτι κοπρίσματα βαγγίσματα κ(αὶ) καλητερέσματα ἤθελεν ἔχει καμωμένα ἔτζη σὲ χοράφια ὡσὰν κ(αὶ) εἰς σὲ σπήτια. Ἀκομὶ ἔστοντας ντοπὸ τοῦ θανάτ(ου) τοῦ ἄνο(θε) πο(ταὶ) τὸς κυροῦ, κ(αὶ) νά ’θελε ἀποθάνη κ(αὶ) μία τος ἀδερφὴ ὀνόματι Χιονοῦ· ὀποῦ εἶχεν ὀδιὰ ἄνδραν της τ(ὸν) Μανιὸ Φλούδακα ἀποῦ τὸ χω(ρίω) Μεσωχωριῶ· ὁ ὀποῖος

ἐγιάγυρεν τζὴ ἄνο(θε) Μαργέτας τὸ προυκιὸν τῆς λεγόμενης πο(ταὶ) Χιονοὺς τζὴ γυναῖκας του ὑ(πὲρ) 2000 / ἀποῦ τὰ ὀποῖα ἐτοκάρασιν τοῦ ἄνο(θε) Γιαννὰ τὰ (ὑπέρπυρα) 1000 / τὰ ὀποῖα τού ’διδεν τ(ὴν) σήμερον εἰς τόσα ῥούχ(α) ἡ λεγόμενή του ἀδελφὴ καθὼς τὰ παράλαβεν κ(αὶ) ἐκήνη. Θέλει καὶ κοντεντάρε(ται) κ(αὶ) ἀφείνη τζή τα νὰ γροικοῦνται πρώτη πάγα, ἀκόντο τῶν τορνεσῶ ὀποῦ θέλει νὰ τζὴ δώσει νὰ τὴν εὐγάνει ἀποῦ τ(ὴν) πάρτεν τζη τὸ στάμπελε· ἡ ὀποῖα κοντεντάρε(ται) κ(αὶ) κάνει τούτα καλά· προμετέροντας ὁ ἄνο(θε) Γιαννὰς νὰ μὴν γυρέψι πο(ταὶ)

διάφορον κανένα διὰ τὰ ἄνο(θε) ῥούχα τῶν χιλί(ων) ὑπερπύρων, διότις ὄντε τὰ πήρε ἐκήνη ἤσανε πολλὰ κατραμάδα, μὰ ἐτζετάρησεν κ(αὶ) ἐπήρεν τα ἀστημάριστα δι' ἀγάπην τοῦ κουνιάδο της ὀποῦ ἤτονε καλὸς γιὰ τ(ὴν) ἄνο(θε) πο(ταὶ) Χιονοῦ τὴν ἀδελφήν τος, κ(αὶ) ἤκαμεν ὅλον της τὸ προυκιὸν καλό. Ἀκομὶ διότις ἡ ἄνο(θε) Μαργέτα ἐπλέρωσεν πολλὰ χρέη ὀπίσω τοῦ κυροῦ της γιὰ λόγου του, ὅσα ἐφαίνουντα στὸ τεστιμόνιον του, κ(αὶ) ἄλλα πολλὰ ὀποῦ δὲν ἐφαίνουντανε, τὰ ὀποῖα ὁ ἄνο(θε) Γιαννὰς ἰνφορμαρίστηκ(εν) πῶς εἶναι ἔτζη ἡ ἀλήθεια. Κ(αὶ) κατέχει κ(αὶ) πολλὰ ἀπὸ ἐκήνα, πῶς τὰ πλέρωσε, καὶ ἡ ἄνοθε Μαργέτα ἐπούλησεν πάλι τρία ὀζὰ χοντρά, κ(αὶ) ἐ(κατα)λήσαν τα εἰς σὲ γοβέρνον τος ὀμάδι μὲ τ(ὸν) ἄνο(θε) Γιαννά, διὰ τοῦτο κοντεντάρουν(ται) ἀποδὰ νὰ μὴν γυρεύγει πο(ταὶ) ἕνας τὸν ἄλλο τίβοτζη. Ἀκομὶ διότις ὀντὲν ἐπόθανε ὁ ἀπάνω λ(όγος) πο(ταὶ) Μάρκος Τρουλινὸς ὁ κύρις τος, εἶχεν πρόβατα, 30 / ἀποῦ τὰ ὀποῖα ἐ(κατά)λησεν ὁ ἄνδρας τζὴ ἄνο(θε) Μαργέτας τὰ δέκα, κ(αὶ) ἐ(κατά)λησεν κ(αὶ) ἀπὸ ἄλλον πράμα τζε κήνια δ'. Κ(αὶ) ἐγόρασ(εν) μία γαηδάρα, κοντεντάρουντας τὰ ἄνο(θε) ἀδέλφια, νὰ πάρη ἡ Μαργέτα μόνο τὰ πέντε πρόβα(τα) ἀποῦ τὰ 20 / ὀποῦ εὑρίσκουν(ται) τ(ὴν) σήμερον· κ(αὶ) τὰ 15 / νὰ πάρη ὁ ἄνο(θε) Γιαννάς. Μ(ετὰ) τοῦτο νὰ τοῦ δίδει ἡ ἄνο(θε) Μαργέτα κ(αὶ) δύο τζε κήνια ὡς ὅλον τὸν Σεπτέμβριον μήνα πρῶτον ἐρχόμενο· ἀκόντο τ(ῶν) ἄνο(θε) τζὲ κήνι(ων) τεσσάρ(ων) ὀποῦ ἐ(κατά)λησεν (ὁ) ἄνδρας της ὡς ἄνο(θε), ἀποῦ τὸ μόντε τοῦ πραμάτου ὀλονοῦ. Καὶ ἔτζη εἶναι πρεζέντε κ(αὶ) κοντέντοι, τὰ ἄνο(θε) δύο ἀδέλφια κ(αὶ) ὁ κῦρ Μιχελὶς ὁ ἄνδρας τῆς ἄνο(θε) Μαργέτας κ(αὶ) στέργουν κ(αὶ) παρακαλοῦν. Προμετέροντας νὰ κρατοῦσι πάντα τὸ παρ(ὸν) ἰνστρουμέντο, μὲ ὅλους του τζὴ μόδους φόρμαις κ(αὶ) κοντετζιόνες ὡς ἄνο(θε) εἴρη(ται), στερεὸν κ(αὶ) βέβαιον, εἰς πένα ὀπού 'θελεν ἀλληλογίσει καὶ νὰ κοντραδήρει σὲ κανέναν πράμα, νά 'χουνε δουκά(τα), 500 / νὰ πιένουν εἰς τζὴ ἀρσανάδες τ(ζη) ἐκλαμπροτάτης μας αὐθεντί(ας), κ(αὶ) πάλι τὸ παρὸν εἰς τὴν δύναμίν του, μ(άρτυρες) π(ρός): πα(πὰ) κῦρ Νικολὸς Μπλεύρις πο(ταὶ) παπὰ κῦρ Μιχελὶ ἐν χωρίω Καλογερικό· κ(αὶ) Ἰω(άννη) Χορτάτζης πο(ταὶ) Μανόλι ἐν χωρίω Ἁγίου Ἰω(άννη) Χάρακα· κ(αὶ) Φραγγιὰς Κληδὰς καλόγερος πο(ταὶ) Ἰω(άννη), ἀποῦ τὸ μετόχι τ(ῶν) Τρουλινιάκω: --

Τῇ αὐτῇ ἡμέρα.

Ἐπήγεν ὁ ἀπανωγεγραμμ(ένος) Μερμικέλες Καλαύτης πο(ταὶ) Μερντζώρντζι ἀποῦ τὸ χω(ρίω) ἀπὸ ἤνι. Κ(αὶ) ἤκαμεν τὴν κάτωθε μυρασὰ κ(αὶ) στήμα, καθὼς τὸν εἴχανε

λεντζερισμένο τὰ ἄνω εἰρημένα ἀδέλφια, Μαργέτα κ(αὶ) Γιαννάς, εἰς τὸ ἄνο(θε) ἰνστρουμέντο. Ἀπάνω εἰς τ(ὴν) ψυχήν του εἰς ὅτι τὸν ἐφώτισεν ἀφέντης ὁ Θ(εό)ς, μόνο τὰ ὀζὰ κ(αὶ) τὴ μασσαρίαν τῶν κατωγεγραμμ(ένων) σπητίων ὁποῦ δὲν ἐστημάρισ(εν) μὲ τὴ βουλ(ὴν) τ(ῶν) ἄνο(θε) ἀδελφιῶν, μὰ ἐμύρασέν τος τα ἀστημάριστα, καθὼς ἐδῶ κάτωθέ μου φανεῖ: -

Πρῶτο μερτικὸ. Τὸ ὁποῖον ἐδιάλεξεν ὁ Γιαννάς.

Δυὸ πόδια χοράφια βαλμένα εἰς τὸ μετόχι τ(ῶν) Τρουλινιάκω στὰ Χαρακιανὰ τὰ ἀνατολικά, κρασμένα τζὴ ὀρθὲς μύρες μ(ετὰ) ποκόματά τος. Τὸ ἕνα ἀποκόματο κράζεται στὴ Γούρνα. Κ(αὶ) τὸ ἄλλο στὴν Κάτω Ἔγρενα. -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- n° 2

Ἕνας πόδας βαλμένος εἰς τὸ ἄνο(θε) μετόχι στὰ Δορακιανὰ μυρασμ(ένος) σὲ δύο μεσομύργια. Τὸ ἕνα μεσομύρι κράζεται στὴ μάναν τῶν Ἀμουδαρῶ. Βορινὰ τοῦ μετοχιοῦ τοῦ πο(ταὶ) Γιαννὰ Βρετοῦ. Κ(αὶ) τὸ ἄλλο τζὴ Ἀμουδάρ(ες), νοτικὰ τοῦ αὐτοῦ μετοχιοῦ. -- n° 1

Δύο ἀποκόματα τοῦ αὐτοῦ ποδὸς. Κρασμένο τὸ ἕνα στ' ἀλονοχόραφο πέντε πρατικῶ ἰντζίρκα. Κ(αὶ) τὸ ἄλλο στὸ Βατιὰ τεσσάρ(ων) ἀξαγιῶ ἰντζίρκα: -- -- -- -- n° 2

Ἕνα ἀποκόματο τοῦ αὐτοῦ ποδός, κρασμένο στὴν ἀπηδιὰ τὴ δυσικὴ μερὰ ὅλον τὸ μισό, τεσσάρων ὕμησι ἀξαγιῶ ἰντζίρκα. -- n°

Τὸ ἐμισὸ χοράφι ὁποῦ ἔχει τὸ ἀμπέλλι δυσικὰ τοῦ ἄνο(θε) μετοχιοῦ τ(ῶν) Τρουλινιάκω, τὴ δυσικὴ μερά. Κ(αὶ) ἀποῦ τὸ ἀμπέλλι ὁποῦ εἶναι φυτιὰ τζὴ ἀπάνω μερὰς ὅλον τὸ μισὸ κ(αὶ) ἀνατολικὴ πάρτε. Κ(αὶ) ἀποῦ τὸ γερωντάμπελο τζὴ κάτω μεράς, τὴ νοτικὴν πάρτε ὅλλον τὸ μισό, μυράζοντάς το ἀπόξυλα. -- -- -- -- -- -- -- n°

Σπήτια τρία. Τὰ δύο τὰ κάτω, τὰ βορνὰ τοῦ μετοχιοῦ τῶν Τρουλινιάκω. Κ(αὶ) ἀποῦ τὰ πάνω τὰ νοτικὰ τὸ ἕναν τὸ μικρότερο, τὸ ἀνατολικὸν τζὴ κατοικιάς. -- -- -- -- -- n° 3

Ἕνα ζευγάρι βούγια ἀσυρνικὰ κρασμένο Παρασκούλι. Κ(αὶ) μίαν ἀγελιὰ μάβρη - n° 1

Πρόβατα δεκαπέντε. -- n° 15

Ἀρμάρι κυπαρισένιο ἕνα. --n° 1

Τραπεζοσκάμνη στρογγιλὸ κυπαρισένιο ἕνα τὸ μικρότερο. -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- n° 1

Μία σίγλα. -- n° 1

Πινακοταὶς δυό -- n° 2

Σκάφη μία τὴ μεγαλήτερη. -- n° 1

Σανίδα μία. -- n° 1

Λινάρι χεράδαις διακόσ(ες), μ(ετὰ) τοῦτο νὰ πλερώσει τὰ μισὰ χρέη ὁποῦ χροστοῦσι τ(ὴν) σήμερον, ἔτζη ἀπὸ δικοῦ τος, ὡσὰν καὶ ἀποῦ τοῦ κυροῦ τος -- -- -- -- -- n° 200 --

Δεύτερο μερτικὸ τζὴ Μαργέτας.

Δύο πόδια χοράφια βαλμένα εἰς τὸ μετόχι τ(ῶν) Τρουλινιάκω στὰ Χαρακιανὰ τὰ δυσικὰ. Κρασμένα τζὴ ὀρθὲς μύρες μ(ετὰ) ἀποκόματά τος. Τὸ ἕνα ἀποκόματο κράζεται στὴν Πλατιὰν Ἀμουδάρα κ(αὶ) τὸ ἄλλο στὴν Ἀπάνω Ἔγρενα. -- -- -- -- -- n° 2

Ἕνας πόδας βαλμένος εἰς τὸ ἄνο(θε) μετόχι, στὰ Δορακιανά, κρασμ(ένος) στὴ σωστ(ὴν) Ἀμουδάρα· νοτικὰ τοῦ μετοχιοῦ τοῦ πο(ταὶ) Γιαννὰ Βρετοῦ. Μ(ετὰ) δυὸ τοῦ ἀποκόματα. Τὸ ἕνα κράζεται στὸ πλατὺ τεσσάρων ἀξαγιῶ ἰντζίρκα· καὶ τὸ ἄλλο στὴν ὀρθὴ πέντε πρατικῶ ἰντζίρκα νοτικὰ τοῦ ἀμπελλιοῦ τοῦ Νικολὸ Τρουλινοῦ n° 1

Ἕνα ἀποκόματο τοῦ αὐτοῦ ποδὸς κρασμένο στὴν ἀπηδιά, τὴν ἀνατολικὴ μερά. Τεσσ(ά)ρων ὕμησι ἀξαγιῶ ἰντζίρκα, ὅλον τὸ μισό. -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- n°

Τὸ ἐμισὸ χοράφι ὁποῦ ἔχει τὸ ἀμπέλλι, δυσικὰ τοῦ ἄνο(θε) μετοχιοῦ τῶν Τρουλινιάκω, τὴν ἀνατολικὴ μερά. Κ(αὶ) ἀποῦ τὸ ἀμπέλλι ὁποῦ εἶναι φυτιὰ τζὴ ἀπάνω μερὰς ὅλον τὸ μισὸ ἡ δυσικὴ πάρτε. Κ(αὶ) ἀποῦ τὸ γερωντάμπελλο τζὴ κάτω μεράς, τὴ βορινὴν πάρτε ὅλον τὸ μισό, ἀπὸ δύσι ὡς ἀνατολή, μυράζοντάς το ἀπόξυλα. -- n°

Σπήτια δύο. Τὰ πάνω τὰ νοτικὰ τοῦ μετοχιοῦ τῶν Τρουλινιάκω, τὸ πόρτεγον κ(αὶ) τὴ μεγαλήτερην κάμερα. Μὲ τὸ φουρνόσπητο ὁποῦ εἶναι ἀπόξω. -- -- -- -- -- -- -- -- n° 3

Ἕνα ζευγάρι βούγια· ἀσυρνικὸ λεγόμενον Πέτρο· κ(αὶ) μί(αν) ἀγελιὰ μελυσή -- -- n° 1

Πρόβατα πέντε -- n° 5

Κασέλαν κυπαρισένια μία -- n° 1

Τραπεζοσκάμνι στρογγιλὸ κυπαρισένιο ἕνα τὸ μεγαλήτερο -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- n° 1

Σιδεροτζίκαλο ἕνα -- n° 1

Πινακοταῖς δύο -- n° 2

Σκάφαις δύο τζὴ μικρότερες -- n° 2

Λινάρι χεράδες διακόσες, μ(ετὰ) τοῦτο νὰ πλερώση τὰ μισὰ χρέη ὁποῦ χροστοῦσι τὴν σήμερον. Ἔτζη ἀπὸ δικοῦ τος, ὡσὰν καὶ ἀπὸ τοῦ κυροῦ τος. -- -- -- -- -- -- n° 200 --

Τὸ ὁποῖον πράμα καθὼς ἄνο(θε) φένε(ται) κ(αὶ) εἰς τὰ δύο μερτικὰ χοράφια κ(αὶ) σπήτια, τό ’βαλεν ὁ ἄνοθες μυραστὴς κ(αὶ) στιμαδόρος, εὐγάνοντας τὰ βάρητα ὁποῦ πλερώνει τῶν καβαλάρ(ων) καθὼς εἰς τὰ ἰνστρουμέντα του φένουνται, νὰ

ξήζει νέτο ἀπάνω εἰς τ(ὴν) ψυχήν του ὑ(πὲρ) δεκανιὰ χιλιάδες κ(αὶ) τρακόσα πενηνταδύο. Ἤγου ὑπέρπυρα -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- (ὑπέρπυρα) 19352 ὁποῦ τοκάρη νὰ δώση ὁ ἄνο(θε) Γιαννὰς τζὴ ἄνο(θε) Μαργέτας τζὴ ἀδελφῆς του τὰ μισὰ ἤγου τὰ ὑ(πὲρ) ἐνιὰ χιλιάδ(ες) κ(αὶ) ἑξακόσα εὐδομήντα ἕξι· εὐγάνοντας ὑ(πὲρ) χίλια, ὁποῦ τού ’καμεν καλὰ εἰς τὸ ἰνστρουμέντο τζὴ μυρασὰς ὁποῦ ἐκάμανε τὴν σήμερον, γιὰ τὸ προυκιὸ τζὴ ἀδελφῆς τος, ἀπομένου νὰ τζὴ κρατῆ νέτα ὑ(πὲρ) 8616 / κ(αὶ) δίδοντάς τζη τα, νὰ τ(ὴν) εὐγάνει ἀποῦ τὸ ἄνοθε στάμπελε ὁποῦ τζὴ ἐτοκάρησε, κ(ατὰ) τὸν πόντο τοῦ τεσταμέντου τοῦ κυροῦ τος· κάνοντας ἐτότες ἕνας τ’ ἄλλου καουτζιόν. Κ(αὶ) ἔτζη εἶναι κοντέντοι: -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- -- μ(άρτυρες) παρ(όντοι) οἱ ἄνοθε ὁποῦ ἐβάλαμε, εἰς τὸ ἰνστρουμέντο τζὴ μυρασάς: --

† Εἰς τὰς δ’(4) τοῦ Ἀγούστου, ¸αχιε’(1615).

Ἡ ἐκλαμπροτάτη κερὰ Παλμέτα, θυγατέρα τοῦ πο(ταὶ) ἐκλαμπροτάτου ἀφέν(τι) Πέρω Γραδενίγο· κ(αὶ) ἀρχόντισα χήρα τοῦ πο(ταὶ) εὐγενῆ ἄρχω ἀφέντη Πέρι Μουδάτζο. Κατοικούμενη εἰς τὸ χωρίω Βελούλι· μὲ τ(ὸν) πλέα καλήτερο μόδο ὁποῦ ἐμπώργε νὰ κάμη κάνη. Κ(αὶ) κονστιτουήρει ὀδιὰ κομέσον της, τὸν εὐγενῆ ἄρχω ἀφέντη Φραντζὲς Κωμπὸν τὸν κουνιάδον τζη· ἀψέν μὰ ὡσὰν νὰ ἦτον κ(αὶ) πρεζέντες. Τοῦ ὀποίου δίδει ἐξουσί(αν) νὰ μπωρῆ ὥσπερ τὸ ἴδιόν της κωρμὶ νὰ πάρη κ(αὶ) νὰ σκοδάρη ἀποῦ τὸν ἀφέντη τὸ Νικολὸ Κακνὶ δραγουμάνω τῆς αὐθ(εν)τί(ας) μ(ας) ὅβερ ἀποῦ τὸν ἀφέν(την) Ἀντώνι Ντζαφαρόπουλο τ(ὸν) πιέτζον τοῦ ὑ(πὲρ) χιλιάδες πέντε· ὁποῦ τὰ χρωστῆ τζὴ ἄνοθε ἀρχόντισας, ἀπὸ λογαργιασμὸν τῶ σπητιῶ ὁποῦ τοῦ ἐπούλησε στὸ Κάστρον εἰς τὴν ἐνοργιὰ τῆς Ἁγί(ας) Κυριακῆς. Ὀδιὰ ὑ(πὲρ) χιλιάδες εὐτὰ καθὼς φένε(ται) σὲ μία γραφὴ συνηβαστικὴ καμωμένη ἀνάμεσό στος, γραμμένη ἀποῦ τὸν Μερντζώρντζι Σιλιγάρδο, τζὴ, ιε’(15) τοῦ Πρωτουλίου τοῦ περασμένου. Κ(αὶ) ἔχουσιν καμωμένα νὰ δίδει τζὴ ἀφεντιάς τζη, ὡς ὅλον τ(ὸν) ἄνο(θε) μήνα τὸν Πρωτούλι, τὰ ὑ(πὲρ) τρὶς ὕμησι χιλιάδες. Κ(αὶ) τὰ ὑ(πὲρ) 1500 / ὡς τζὴ, ιε’·(15) τοῦ Ὀκτωβρίου πρώτου ἐρχόμενου· κ(αὶ) τὰ πομονάργια σ’ ἕνα χρόνον τέρμενο· τὰ ὁποῖα ὑ(πὲρ) χιλιάδες πέντε νὰ μπωρῆ ὁ λ(όγος) ἀφέντης μπὸς νὰ τὰ σκοδάρη ὡς ἄνο(θε), κάνοντας κάθα καουτζιὸν τοῦ λ(όγου) ἀφέν(τη) Νικολὸ Κακνὶ ὅβερ τοῦ πιέντζου του, ὀδιὰ τὰ λ(όγου) ὑ(πὲρ) 5000 / (δὲ)ν ἀτεντέροντας νὰ κάμη τὸ ἄνο(θε) παγαμέντο, νὰ μπωρῆ ὁ ἄνο(θε) ἀφέντης κομέσος νὰ τζὴ στριντζέρει μὲ στράτα δικαιοσύνης, κ(αὶ) νὰ κάνη κάθα πράμα.

Ευρετήριο

Α

Αρσανάς = τέχνη , ικανότητα

α κόντο <. a conto = έναντι λογαριασμού, για λογαριασμό

αμολάω < amollare = λύνω,ελευθερώνω,αφήνω

Ανουλάρω < annullare = ακυρώνω, καταργώ, αφανίζω,

ασιγουρατζιόν < assicurazion / assicuzarione = η εξασφάλιση, η ασφάλεια, η διαφύλαξη, η προστασία, η διαβεβαίωση, η εγγύηση, η υπόσχεση, η ασφάλιση

Ατζετάρω < acetar / accettare = αποδέχομαι, δέχομαι, παραδέχομαι, επιδοκιμάζω, συναινώ, εγκρίνω, συμφωνώ, αναλαμβάνω

Β

Βούγια = βοδια

Γ

Γιαγέρνω = γυρίζω πίσω

Γοβερνάρω = κυβερνώ

Γονικάρης = αυτός που αποκτάει περιουσιακό στοιχείο με κληρονομια

Γονικόν = πατρογονική κληρονομιά

γροικάω = ακούω μόλις, αντιλαμβάνομαι ελαφρώς, αισθάνομαι

Δ

δουκάτο = χρυσό νόμισμα

Ε

Εστίμα < stima = η εκτίμηση, ο υπολογισμός της αξίας, η αποτίμηση, η υπόληψη, ο σεβασμός

Εμπολιά και ἐμπόλια = η καλύπτρα, το κάλυμμα, το σκέπασμα τής κεφαλής

Ι

Ιμποτεγάρω < ipotecare = υποθηκεύω

Ιντζίρκα < incirca = περίπου

Ινστρομέντο < instrumento = όργανο, εργαλείο, σκεύος, συμβόλαιο, συμβολαιογραφική πράξη

Ιντιματζιόν , αντιματζιό (ουδ. εν.)· γρ. ιντιματζιόν <. intimazione = η διαταγή, η εντολή, η αναγγελία, η κύρυξη, η πρόσκληση, η γνωστοποίηση

Ιντρομετέρω < intrometer / intromettere = βάζω μέσα ή στη μέση, παρεμβάλλω, παρεισάγω, παρουσιάζω, συνιστώ, βάζω σε υποθήκη

Κ

καουτζιόν < cauzione = η εγγύηση, η εγγυοδοσία

κασέλα = κιβώτιο ξύλινο

κοντεντάρω < contentar / contentare = ικανοποιώ, ευχαριστώ

κοντέντος, κουτέντος, κουτέντν γρ. κουτέντοι < contento = ικανοποιημένος, ευχαριστημένος, χαρούμενος, εύθυμος

κομισιόν = η εντολή, η παραγγελία, οι προμήθειες, τα ψώνια, η επιτροπή

κομούνα < comun / comune = κοινός, συνήθης, γενικός, συνηθισμένος, η κοινότητα, το κοινόν, η πολιτεία της Βενετίας

κονστιτουίρω < costituire = συνιστώ, συγκροτώ, διοργανώνω, εξετάζω

κοντραδίρω = λογομαχώ, έχω αντίθετη γνώμη αντιστέκομαι

κοντράτο <contratto = το συμφωνητικό , η συμφωνία , το συμβόλαιο

Λ

Λαβοράρω , λαβοράδο, λαβοράδα< lavorare = εργάζομαι, δουλεύω, λειτουργώ

Λογάδο = Οινάμπελο με ανάμεικτες τοπικές ποικιλίες

Μ

Μετόχι = **έκταση γης, συνήθως εφοδιασμένη με διάφορες εγκαταστάσεις, που ανήκει σε μοναστήρι και βρίσκεται έξω από την περιοχή του**

μιλιοραμέντο < miglioramento, meglioramento και megioramento / miglioramento = η βελτίωση, η πρόοδος, η καλυτέρευση

Μόδος < modo = ο τρόπος, το μέσο, η μέθοδος, η ευκαιρία, η συμπεριφορά, ο κανόνας, το μέτρο, το όριο.

Μόμπιλε , μόμβιλε, μόμπιλο< mobile = κινητός, κινούμενος, ευκίνητος, άστατος, ασταθής, ευμετάβλητος, το έπιπλο.

Ν

νοδάρος < nodaro / notaio και notaro = νοτάριος, συμβολαιογράφος

Ντε γιούρε < de jure = κατά νόμο, εκ του νόμου

Ντέμπιτο, ντέμπητα < debito = το χρέος, η οφειλή, το καθήκον

Ντεμπιτόρος < debitore =οφειλέτης, χρεώστης

Ντοταλ, dotal = η προικώα περιουσία, η προίκα

Ο

Οζά =ζώα

Οκαζιόν < ocasion / occasione = η ευκαιρία, η αιτία, η αφορμή, το πρόβλημα, η περίσταση, η σύμπτωση

Ομάδι =ως μία ομάδα

Ομπλιγάρω = υποχρεώνω, αναγκάζω, προκαλώ το συναίσθημα της ευγνωμοσύνης, δεσμεύω

Π

παγαμέντο < pagamento = η πληρωμή, η καταβολή, η εξόφληση, η ανταμοιβή

πακτώνω = εκμισθώνω αγρό

Πιετζαρία < piezaria και pieggieria = η εγγύηση

Πιέτζος < piezo / pieggio = ο εγγυητής

Πινακωτή= Εξαρτημα όπου τοποθετούσαν το ζυμάρι για να φουσκώσει κατά την παραδοσιακή μέθοδο παρασκευής ψωμιού

πρεζεντάρω < presentare = παρουσιάζω, εμφανίζω, καταθέτω, παραδίδω, εκθέτω, προτείνω

πρεζέντε , πρεσέντε< presente = παρών

προκλάμα < proclama = η διακήρυξη, η προκήρυξη, η αναγόρευση

προμετάρω < proemettere) = υπόσχομαι

ποσεδέρω< possedere = κυριεύω, κρατώ, έχω περιουσία, διαθέτω

ποσέσο < possesso = η κατοχή, η κτήση, η απόκτηση, η ιδιοκτησία, το κτήμα

Ρ

Ρεγκιστράρω και ρετζιστράρω =< registrare = καταχωρίζω, εγγράφω, πρωτοκολλώ, καταγράφω, ρυθμίζω, κανονίζω

Ρεφουδάρω = παραιτουμαι

ρινουντζιάρω < renonziar / rinunziare και renonziare = παραιτούμαι, αποποιούμαι, αρνούμαι, εγκαταλείπω.

Σ

σασμος= συμβιβασμός , συμφιλίωση

σιμά = κοντά σε

σκρίττο < scrito (β) / scritto = γραμμένος, γραπτός, γραφτός, μοιραίος, εντυπωμένος, το έγγραφο, το γραπτό, η γραφή, το σύγγραμμα, η συγγραφή, η επιστολή

σουμάριος σουμαρία' γρ. σουμάρια < sumario / sommario = περιληπτικός, συνοπτικός

σπέζα <spesa = το έξοδο

σπετζιφικάρω < specificare = ορίζω επακριβώς, προσδιορίζω, καθορίζω, εξειδικεύω.

στάμπιλε < stabile = σταθερός, αμετακίνητος, μόνιμος, διαρκής, σταθερός, αμετάβλητος, το ακίνητο, το κτίριο, το σπίτι, η οικοδομή.

στέργω = ανέχομαι κάτι, το δέχομαι

στίμα = η εκτίμηση, το σέβας αλλά και ο υπολογισμός πραγμάτων κατ΄ εκτίμηση

στιμαδόρος = ο εκτιμητής

Σώχωρο = περιφραγμενο χωραφι

T

τέρμινο , τέρμενον< termine = το όριο, το σύνολο, το ορόσημο, η προθεσμία, το χρονικό όριο, το χρονικό διάστημα, η διάρκεια, το τέρμα, το τέλος, το πέρας, η λήξη, ο όρος, η λέξη, το σημείο, ο σκοπός, ο στόχος, οι κανόνες, τα όρια, οι όροι, η κατάσταση

Τεσταμέντο<testamento=διαθήκη

Τίβοτσι = τίποτα

Τόκα = (λαικοτροπο) επιφωνιμα που λέγεται όταν κάποιος δίνει το του σε χαιρετισμο , όταν κλείνει κάποια συμφωνια

Τοκάρω < toccare = κάνω τόκα

Υ

Υπέρπυρον = χρυσό νόμισμα του Βυζαντίου

Φ

Φάμπρικα , φάνπρηκα< fabrica / fabbrica = το εργοστάσιο, η κατασκευή, η οικοδόμηση, η οικοδομή, τα δημόσια έργα

φόντο< fonto = κτήμα, ακίνητη περιουσία, κεφάλαιο, περιουσία

Βιβλιογραφία

- http HYPERLINK "http://historyamsa.blogspot.com/2019/02/blog-post_69.html":// HYPERLINK "http://historyamsa.blogspot.com/2019/02/blog-post_69.html"historyamsa HYPERLINK "http://historyamsa.blogspot.com/2019/02/blog-post_69.html". HYPERLINK "http://historyamsa.blogspot.com/2019/02/blog-post_69.html"blogspot HYPERLINK "http://historyamsa.blogspot.com/2019/02/blog-post_69.html". HYPERLINK "http://historyamsa.blogspot.com/2019/02/blog-post_69.html"com HYPERLINK "http://historyamsa.blogspot.com/2019/02/blog-post_69.html"/2019/02/ HYPERLINK "http://historyamsa.blogspot.com/2019/02/blog-post_69.html"blog HYPERLINK "http://historyamsa.blogspot.com/2019/02/blog-post_69.html"- HYPERLINK "http://historyamsa.blogspot.com/2019/02/blog-post_69.html"post HYPERLINK "http://historyamsa.blogspot.com/2019/02/blog-post_69.html"_69. HYPERLINK "http://historyamsa.blogspot.com/2019/02/blog-post_69.html"html

- The Most Serene Republic of Venice

- Κράουζε, Τσέστερ Λ., και Κλίφορντ Μίσλερ (1978). Πρότυπος Κατάλογος των Παγκόσμιων Νομισμάτων: Έκδοση του 1979. Κόλιν Ρ. Μπρους ΙΙ (αρχισυντάκτης) (5η έκ.). Εκδόσεις Κράουζε.

- http HYPERLINK "http://www.coinsmania.gr/cm/ancient/index.html":// HYPERLINK "http://www.coinsmania.gr/cm/ancient/index.html"www HYPERLINK "http://www.coinsmania.gr/cm/ancient/index.html". HYPERLINK "http://www.coinsmania.gr/cm/ancient/index.html"coinsmania HYPERLINK

"http://www.coinsmania.gr/cm/ancient/index.html". HYPERLINK "http://www.coinsmania.gr/cm/ancient/index.html"gr HYPERLINK "http://www.coinsmania.gr/cm/ancient/index.html"/ HYPERLINK "http://www.coinsmania.gr/cm/ancient/index.html"cm HYPERLINK "http://www.coinsmania.gr/cm/ancient/index.html"/ HYPERLINK "http://www.coinsmania.gr/cm/ancient/index.html"ancient HYPERLINK "http://www.coinsmania.gr/cm/ancient/index.html"/ HYPERLINK "http://www.coinsmania.gr/cm/ancient/index.html"index HYPERLINK "http://www.coinsmania.gr/cm/ancient/index.html". HYPERLINK "http://www.coinsmania.gr/cm/ancient/index.html"html

- N.H. Bayes "Byzantine Civilization". History X, 1926, σελ. 289. (αγγλικά)
- Λιάκος, Α (2007). Πώς το παρελθόν γίνετα ιστορία. Πολις σελ.117
- Τσουρής, Ι. (2018, Σεπτέμβριος). Α' Γενοβενετικός Πόλεμος 1261-1270. *Στρατιωτική Ιστορία*, τ. *258*, 45-51, Finer S. E. 1999, 987 .
- https://www.dictionary.com/browse/doge
- Schaus, Margaret, ed. (2006). Women and Gender in Medieval Europe: An Encyclopedia. Oxford: Taylor & Francis. σ. 217
- https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/doge
- Cavalli, Giovanni Giacomo (1630). La Cetra Genovese
- Miranda Mowbray; Dieter Gollmann. "Electing the Doge of Venice: Analysis of a 13th Century Protocol".
- Society for the Diffusion of Useful Knowledge (1843). The Penny Cyclopaedia.

- Kleinhenz, Christopher, ed. (2004). Medieval Italy: An Encyclopedia. 1. London: Routledge.

- Romano, Dennis (2007). The Likeness of Venice: A Life of Doge Francesco Foscari. Yale University Press.

- Horatio Forbes Brown, Venice: an historical sketch of the republic (1893), p. 273

- One or more of the preceding sentences incorporates text from a publication now in the public domain: Chisholm, Hugh, ed. (1911). "Doge". Encyclopædia Britannica. 8 (11th ed.). Cambridge University Press. pp. 379–380.

- Sharpe, Samuel (1863). Egyptian Mythology and Egyptian Christianity, with their modern influence on the opinions of modern Christendom. London: J.R. Smith. pp. xi.

- Lane, Frederic Chapin (1973). *Venice, A Maritime Republic*. Baltimore, Maryland: Johns Hopkins University Press. ISBN 0-8018-1445-6.

- Chambers, David Sanderson; Fletcher, Jennifer; Pullan, Brian, επιμ. (2001). *Venice: A Documentary History, 1450-1630*. University of Toronto Press. ISBN 978-0-802084248.

- http://www.ime.gr/projects/migration/15-19/gr/v2/venezia.html

- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BD%CE%B5%CF%84%CE%BF%CE%BA%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%AF%CE%B1_%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD_%CE%9A%CF%81%CE%AE%CF%84%CE%B7

- Δετοράκης, Θεοχάρης. *Ιστορία της Κρήτης*, 2η έκδοση, Ηράκλειο, 1990.

- https HYPERLINK "https://www.e-thrapsano.gr/cretan-history/40-venice-domination-1204-1669"://www.e-thrapsano.gr/cretan-history/40-venice-domination-1204-1669"www HYPERLINK "https://www.e-thrapsano.gr/cretan-history/40-venice-domination-1204-1669". HYPERLINK "https://www.e-thrapsano.gr/cretan-history/40-venice-domination-1204-1669"e HYPERLINK "https://www.e-thrapsano.gr/cretan-history/40-venice-domination-1204-1669"- HYPERLINK "https://www.e-thrapsano.gr/cretan-history/40-venice-domination-1204-1669"thrapsano HYPERLINK "https://www.e-thrapsano.gr/cretan-history/40-venice-domination-1204-1669". HYPERLINK "https://www.e-thrapsano.gr/cretan-history/40-venice-domination-1204-1669"gr HYPERLINK "https://www.e-thrapsano.gr/cretan-history/40-venice-domination-1204-1669"/ HYPERLINK "https://www.e-thrapsano.gr/cretan-history/40-venice-domination-1204-1669"cretan HYPERLINK "https://www.e-thrapsano.gr/cretan-history/40-venice-domination-1204-1669"- HYPERLINK "https://www.e-thrapsano.gr/cretan-history/40-venice-domination-1204-1669"history HYPERLINK "https://www.e-thrapsano.gr/cretan-history/40-venice-domination-1204-1669"/40- HYPERLINK "https://www.e-thrapsano.gr/cretan-history/40-venice-domination-1204-1669"venice HYPERLINK "https://www.e-thrapsano.gr/cretan-history/40-venice-domination-1204-1669"- HYPERLINK "https://www.e-thrapsano.gr/cretan-history/40-venice-domination-1204-1669"domination HYPERLINK "https://www.e-thrapsano.gr/cretan-history/40-venice-domination-1204-1669"-1204-1669

- https HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"petronikolis HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/". HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"gr HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"/ HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"el

HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"/%
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"CE
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"%
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"B
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"2%
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"CE
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"%
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"B
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"5%
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"CE
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"%
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"BD
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"%
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"CE
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"%
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"B
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"5%
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"CF
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"%84%
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"CE
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"%
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"BF
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"%
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"CE
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"%
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"BA
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"%
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"CF
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"%81%
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"CE
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"%
HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"B

HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"1% HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"CF HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"%84% HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"CE HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"% HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"B HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"9% HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"CE HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"% HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"B HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"1-1211-1669-% HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"CE HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"% HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"BC HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"-% HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"CF HYPERLINK "https://petronikolis.gr/el/βενετοκρατια-1211-1669-μ-χ/"%87/

- https HYPERLINK "https://neoskosmos.com/el/236894/i-venetokratia-stin-kriti-1211-1669/":// HYPERLINK "https://neoskosmos.com/el/236894/i-venetokratia-stin-kriti-1211-1669/"neoskosmos HYPERLINK "https://neoskosmos.com/el/236894/i-venetokratia-stin-kriti-1211-1669/". HYPERLINK "https://neoskosmos.com/el/236894/i-venetokratia-stin-kriti-1211-1669/"com HYPERLINK "https://neoskosmos.com/el/236894/i-venetokratia-stin-kriti-1211-1669/"/ HYPERLINK "https://neoskosmos.com/el/236894/i-venetokratia-stin-kriti-1211-1669/"el HYPERLINK "https://neoskosmos.com/el/236894/i-venetokratia-stin-kriti-1211-1669/"/236894/ HYPERLINK "https://neoskosmos.com/el/236894/i-venetokratia-stin-kriti-1211-1669/"i HYPERLINK "https://neoskosmos.com/el/236894/i-venetokratia-stin-kriti-1211-1669/"- HYPERLINK "https://neoskosmos.com/el/236894/i-venetokratia-stin-kriti-1211-1669/"venetokratia HYPERLINK "https://neoskosmos.com/el/236894/i-

venetokratia-stin-kriti-1211-1669/"- HYPERLINK "https://neoskosmos.com/el/236894/i-venetokratia-stin-kriti-1211-1669/"stin HYPERLINK "https://neoskosmos.com/el/236894/i-venetokratia-stin-kriti-1211-1669/"- HYPERLINK "https://neoskosmos.com/el/236894/i-venetokratia-stin-kriti-1211-1669/"kriti HYPERLINK "https://neoskosmos.com/el/236894/i-venetokratia-stin-kriti-1211-1669/"-1211-1669/

- https HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος":// HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"el HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος". HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"wikipedia HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος". HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"org HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"/ HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"wiki HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"/% HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"CE HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%9 HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"C HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"% HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"CE HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"% HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"B HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"5% HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"CE HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"% HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"B HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"3% HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"CE HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%

HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"AC
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"BB
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"BF
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"CF
HYPERLINK
"https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%82 %
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%9
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"A
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"CF
HYPERLINK
"https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%81%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"B
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"7%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"CF
HYPERLINK
"https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%84%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"B
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"9%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"CE

HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"BA
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"CF
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%8
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"C
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"CF
HYPERLINK
"https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%82 %
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"A
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"0%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"CF
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%8
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"C
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"BB
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"B
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"5%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"BC
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%

HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"BF
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"CF
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Μεγάλος_Κρητικός_Πόλεμος"%82

- https HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"://_HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"el_HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος".__HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"wikipedia HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος". HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"org HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"/ HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"wiki HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"/% HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"% HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"A HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"3% HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"% HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"A HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"4% HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%84_% HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%92% HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%

HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"B
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"5%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"BD
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"B
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"5%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CF
HYPERLINK
"https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%84%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"BF
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CF
HYPERLINK
"https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%84%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"BF
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CF
HYPERLINK
"https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%85%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CF
HYPERLINK
"https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%81%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%

HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"BA
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"B
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"9%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"BA
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CF
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%8
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"C
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CF
HYPERLINK
"https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%82_%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"A
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"0%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CF
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%8
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"C
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"BB
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"B

HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"5%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"BC
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"BF
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CF
HYPERLINK
"https://el.wikipedia.org/wiki/ΣΤ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%82

- https HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"://_ HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"el_ HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"._ HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"wikipedia HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος". HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"org HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"/ HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"wiki HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"/% HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE HYPERLINK
"https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%96% HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE HYPERLINK
"https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%84_% HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE HYPERLINK
"https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%92%

HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"B
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"5%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"BD
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"B
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"5%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CF
HYPERLINK
"https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%84%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"BF
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CF
HYPERLINK
"https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%84%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"BF
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CF
HYPERLINK
"https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%85%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CF
HYPERLINK
"https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%81%

HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"BA
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"B
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"9%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"BA
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CF
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%8
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"C
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CF
HYPERLINK
"https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%82 %
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"A
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"0%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CF
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%8
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"C
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"BB
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE

HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"B
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"5%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"BC
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CE
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"BF
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"CF
HYPERLINK "https://el.wikipedia.org/wiki/Ζ΄_Βενετοτουρκικός_Πόλεμος"%82

- Setton, Kenneth Meyer (1991), *Venice, Austria, and the Turks in the Seventeenth Century*, DIANE Publishing, ISBN 0-87169-192-2

- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BD%CE%B5%CF%84%CE%BF%CE%BA%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%AF%CE%B1_%CF%83%CF%84%CE%B1_%CE%95%CF%80%CF%84%CE%AC%CE%BD%CE%B7%CF%83%CE%B1

- https://atcorfu.com/el/venetian-rule-corfu/

- https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/esperia/article/viewFile/1999/1842.pdf
- https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/esperia/article/viewFile/2005/1849.pdf
- https://www.academia.edu/11701256/%CE%A4%CE%B1_%CE%BD%CE%BF%CF%84%CE%B1%CF%81%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AC_%CE%AD%CE%B3%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%B1_%CF%89%CF%82_%CF%80%CE%B7%CE%B3%CE%AD%CF%82_%CE%B3%CE%B9%CE%B1_%CF%84%CE%B7%CE%BD_%CF%80%CF%81%CF%8E%CE%B9%CE%BC%CE%B7_%CE%BD%CE%B5%CE%BF%CE%B5%CE%BB%CE%BB

%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%B3%CE%BB%CF%8E%CF%83%CF%83%CE%B1_2012_

Βιβλιογραφία Ευρετηρίου

- https://waterincrete.ims.forth.gr/resource/view?id=571
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%BF%CF%85%CE%BA%CE%AC%CF%84%CE%BF_(%CE%BD%CF%8C%CE%BC%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%B1)
- https://lexikolefkadas.gr/kontradiro
- https://www.e-thrapsano.gr/cretan-dialect/45-%CE%B2%CE%BF%CF%8D%CE%B3%CE%B9%CE%B1
- https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/esperia/article/viewFile/2021/1865.pdf
- https://el.wiktionary.org/wiki/%CE%BA%CE%B1%CF%83%CE%AD%CE%BB%CE%B1
- https://lexikolefkadas.gr/stimadoros-o
- https://www.asxetos.gr/pedia/lexika/kritiko-lexiko/giagerno-giageiro-15879.html
- https://el.glosbe.com/it/el/testamento
- https://lexikolefkadas.gr/stima-to

- https://lexikolefkadas.gr/amolao
- https://www.cretans.gr/kritiko-lexiko/sasmos/
- https://el.glosbe.com/it/el/spesa
- https://el.wiktionary.org/wiki/%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CF%84%CF%81%CE%AC%CF%84%CE%BF
- https://el.wiktionary.org/wiki/%CE%BF%CE%BC%CE%AC%CE%B4%CE%B9
- https://lexikolefkadas.gr/grikao
- https://el.wiktionary.org/wiki/%CF%83%CE%B9%CE%BC%CE%AC
- https://new_ell.enacademic.com/33919/%CF%83%CF%84%CE%AD%CF%81%CE%B3%CF%89
- https://lexikolefkadas.gr/prometaro
- http://www.winesofcrete.gr/cretewines/el/Article/%CE%A4%CE%BF%CE%9D%CE%B7%CF%83%CE%AF/%CE%9F%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CE%BF%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD%CE%9A%CF%81%CE%AE%CF%84%CE%B7/%CE%A4%CE%BF%CE%B3%CE%BB%CF%89%CF%83%CF%83%CE%AC%CF%81%CE%B9%CF%84%CE%BF%CF%85%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CE%BF%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%AF%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD%CE%9A%CF%81%CE%AE%CF%84%CE%B7_1034.html
- https://www.greek-

language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/search.html?lq=%CE%BC%CE%B5%CF%84%CF%8C%CF%87%CE%B9&dq=

- https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/esperia/article/viewFile/2021/1865.pdf

- https://greek_greek.enacademic.com/45607/%CE%B5%CE%BC%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CE%AC

- https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/esperia/article/viewFile/2021/1865.pdf

- https://www.cretans.gr/kritiko-lexiko/sochoro/

- https://ntopiolaliesselladas.blogspot.com/2013/08/blog-post_2997.html

- https://el.wiktionary.org/wiki/%CF%80%CE%B1%CE%BA%CF%84%CF%8E%CE%BD%CF%89

- https://el.wiktionary.org/wiki/%E1%BD%91%CF%80%CE%AD%CF%81%CF%80%CF%85%CF%81%CE%BF%CE%BD

- https://www.alfavita.gr/koinonia/179623_kritiki-dialektos-kai-kritiko-glossari

- https://greek_greek.enacademic.com/170036/%CF%84%CE%AF%CE%B2%CE%BF%CF%84%CF%83%CE%B9%28%CF%82%29

- https://el.wiktionary.org/wiki/%CE%B1%CF%81%CF%83%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%82

- https://lexikolefkadas.gr/armari-to/

- https://el.wiktionary.org/wiki/%CF%80%CE%B9%CE%BD%CE%B1%CE%BA%CF%89%CF%84%CE%AE

- https://el.wiktionary.org/wiki/%CF%84%CF%8C%CE%BA%CE%B1

- https://olympias.lib.uoi.gr/jspui/bitstream/123456789/27512/1/%ce%97%cf%80%ce%b5%ce%b9%cf%81%cf%89%cf%84%ce%b9%ce%ba%ce%ae%20%ce%b5%cf%83%cf%84%ce%af%ce%b1%20%cf%84%ce%b5%cf%85%cf%87.%20169.%201966.pdf

- https://greek_greek.enacademic.com/174057/%CF%84%CE%BF%CE%BA%CE%AC%CF%81%CF%89

- https://www.lit.auth.gr/sites/default/files/documents/nef202_pz_glwssari.pdf